

วารสารวิจัยการ
วิจัยวรรณสาร
JOURNAL OF LANGUAGE AND CULTURE

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๕ (ตุลาคม - สิงหาคม) ๒๕๖1
Vol.5 No.5 (May - August) 2016
ISSN 2630-0168

ดำเนินงานโดยภาควิชาการศึกษาคำและวัฒนธรรม

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๕ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๖1

วิจัยวรรณสาร

WIWITWANNASAN

Journal of Language and Culture

ISSN 2630-0168

ผู้เขียนประจำฉบับ

ปิยวรรณ กันทอง
ธวัชชัย ดุลยสุจริต
ปาไลตา ผลประดับเพ็ชร์
สินทรัพย์ ยืนยาว
อนันต์ ลากุล
วุฒินันท์ สุพร
ทิพวรรณ จันทวงษ์
สิริยา มะลิวัลย์
โชคศิรภักดิ์ ธนเศรษฐวิวัฒนา
ชาคริต แก้วทันคำ

วารสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

เจ้าของ เครื่องข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์พิเศษ จำนงค์ ทองประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร คงศิริรัตน์

ราชบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.อุดม วโรตม์สิกขิตตถ์
ศาสตราจารย์ ดร.ดวงมน จิตรจำนงค์
ศาสตราจารย์ชวัน เพชรแก้ว
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง
รองศาสตราจารย์สงบ บุญคล้าย
รองศาสตราจารย์ ดร.ศานติ ภัคดีคำ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลศักดิ์ กิ่งคำ
รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจันทุล
รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ รอดลอย
รองศาสตราจารย์สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์
รองศาสตราจารย์กฤษฎา ศรีธรรมมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภัคดีผาสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารียา หุตินทะ
อาจารย์สกุล บุญยทัต

ราชบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตะวันออก
ภาควิชาภาษาราชบัณฑิตยสภา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิจิตรวรรณสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

นางชมัยภร บางคมบาง
Dr.Nguyen Thi Thuy Chau
Dr. Chom Sonnang

ศิลปินแห่งชาติ
Vietnam National University
Researcher to Royal
Academy of Cambodia

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ รัชช์มณี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันทะเคียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา จักรไชย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา เจียพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียามัย
ดร.สรพันธ์ นันตะภูมิ

ดร.รัชดา ลากใหญ่
ดร.วิชุดา พรายยงค์
ดร.จิรวิพร ไทยงูเหลือม

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยแสนอ ตรีวิเศษ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
มหาวิทยาลัยรังสิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิจิตรวรรณสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายภาษาต่างประเทศ

ดร.สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ

อาจารย์บำรุง กันรัมย์

ดร.พิสุทธ์พงศ์ เอ็นดู

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมนังคศิลาสถาน วิทยาเขตสุรินทร์

เลขานุการ

อาจารย์ยุพาวดี อัจหาญ

อาจารย์พิมพ์ผกา ยอดนารี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พิสูจน์อักษร

อาจารย์สันติภาพ ชารัมย์

อาจารย์อุภาวิณณ์ นามศิริ

อาจารย์ณภัทร เขาว์นวม

อาจารย์พิพัฒน์ ประเสริฐสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประสิทธิภาพเว็บไซต์

อาจารย์สินทรัพย์ ยืนยาว

อาจารย์ชลาวัล วรรณทอง

นายมานะ สลูปพล

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิจิตรวรรณสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ศิลปกรรม – รูปเล่ม – ภาพประกอบ

อาจารย์ปาลิตา ผลประดับเพ็ชร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ประชาสัมพันธ์

อาจารย์อุภาวัฒน์ นามศิริณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

www.wiwitjournal.com

วិวิวรรณสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

ที่ทำการสำนักงานวารสารวิวิวรรณสาร

439 สาขาวิชาภาษาไทย อาคาร 1 ชั้น 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจิระ
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

โทรศัพท์: 084-518-6262

e-mail address : wiwitjournal@gmail.com

สมัครสมาชิกและสงบทความได้ที่เว็บไซต์ <http://www.wiwitwannasan.com>

วิจิตรวรรณสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

วิจิตรวรรณสาร เป็นวารสารวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมของสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และเครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม มีกำหนดออกปีละ 3 ฉบับ เดือนมกราคม-เมษายน เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และเดือนกันยายน-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ บทความวิชาการ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความทั่วไปที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษา วรรณกรรม วรรณคดี คติชน การสอนภาษา วัฒนธรรม และการสื่อสาร บทความที่เผยแพร่ลงในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใด ๆ บทความทุกเรื่องในวารสารนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องจำนวนสามคน และอาจได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามที่กองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นใด ๆ ในบทความถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความเองทั้งสิ้น

www.jlcc.jku.ac.th

วารสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

วิจิตรวรรณสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

มหาวิทยาลัยบูรพา
วิจิตรวรรณสาร

JOURNAL OF LINGUISTICS AND CULTURE
ISSN 2561-2561
ISSN 2561-2561

ศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรม

บทบรรณาธิการ

หมายเหตุสถานการณ์
เฟื่องพิศพิณจินีก
บทรื่องทำนองสร้าง
เปลี่ยนแปลงแห่งโลกัย
เหตุผลคนศึกษิต
วิธีวิทยา
ความเชื่อพิธีกรรม
เคารพจบใจกาย
อัตลักษณ์แห่งท้องถิ่น
ต่อรองและยืนยัน
วิวิธดุจสะพาน
ภาษาทุกชาติชน

บทบรรณสารไหวรัฐสิก
พิเคราะห์เพียรเขียนวิจัย
ในหลุมพรางความทันสมัย
จะเท่าทันต้องจับตา
ต้องหมั่นคิดค้นเสาะหา
กลยุทธ์ฝ่าหนามร้าย
คือเครื่องค้ำนโยบาย
ภูมิทัศน์วัฒนธรรม
เช่นชีวินชนชาติพันธุ์
ความเท่าเทียมและตัวตน
วรรณสารสื่อสากล
วัฒนธรรมจำเริญไกล

บุญยศเสนอ ตรีวิเศษ

สารบัญ

วิจิตรวรรณสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2561

เพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัย

Laos Country Songs and Constructing Modernity

ปิยวรรณ กันทอง

Piyawan Kanthong

13

การเปลี่ยนแปลงชนิดคำจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตสู่คำยืมภาษาไทย

The Change of Pali and Sanskrit Loanwords in Thai

ธวัชชัย ดุลยสุจิริต

Thawatchai Dunyasucharit

35

การพัฒนาสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาไทยด้วยร้อยกรอง
ปริศนาพหุหมี

*Development of Media Promoting the Associative Thinking in
Thai Language through Puzzle Poetry*

ปาไลตา ผลประดับเพชร / สินทรัพย์ ยืนยาว

Palita Phonpradapphet / Sinsup Yuenyaw

45

-
- การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสานผ่านวรรณกรรมเพลง 63
*A Study of Identity of Northern and Northeastern
 Regions through Song Literature*
 อนันต์ ลากุล
Anan Lakul
-
- พิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ: กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าแดง 81
 อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
*Salt Farming Ritual Ceremony: A Case Study of Banpadaeng
 Community Thamai District Chanthaburi Province*
 วุฒินันท์ สุพร / ทิพวรรณ จันทวงษ์ / สิริยา มะลิวัลย์
Wutthinan Suphon / Thipphawan Chanthawong / Siriya Maliwan
-
- วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น 93
 ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21
*Thai Learning Management Approaches Based on the Implementation
 of 5Ls Technique to Improve Learners' Standardization in the 21st Century*
 โชคทีร์ภักดิ์ ธนเศรษฐวัฒนา
Chokthiraphak Thanasetthawatthana1
-
- บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) 115
 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงกับความคาดหวังของผู้ชาย ในรวมเรื่องสั้น
 “สมิงพระราหู”
*Female's Image and Male's Expectation in Collection of Short Story
 "Saming Pra Ra Hu"*
 ชาคริต แก้วทันคำ
Chakrit Kaewtankham

เพลงลูกทุ่งสาวกับการประกอบสร้างตามทันสมัย

Laos country songs and constructing modernity

ปิยวรรณ กันทอง¹ / Piyawan Kanthong¹

¹Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Rajabhat Mahasarakham University
Maha Sarakham 44000, Thailand

E-mail: piyawan1992@hotmail.com

Abstract

This research was to examine the constructing modernity in Lao country songs. Research result showed that constructing modernity in Lao country songs could be divided into 3 issues as follows: communication technology, vehicle and urban society. This article demonstrated cultural diversity that affected Lao people today. The Laos country songs were a space for presenting a contemporary culture, popularity and acceptance of Lao society. Although modernity may be modified by the age but there was a unique, outstanding and changes based on the flow of culture.

Keywords: Lao country songs, construction, modernity

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาเพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเพลงลูกทุ่งลาว จำนวน 24 เพลง ผลการศึกษาพบว่าเพลงลูกทุ่งลาว มีการประกอบสร้างความทันสมัย สามารถจำแนกได้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เทคโนโลยีการสื่อสาร 2) ยานพาหนะและ 3) สังคมเมืองการศึกษาเพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เข้ามามีบทบาทต่อชาวลาวในปัจจุบัน เพลงลูกทุ่งลาวถือได้ว่าเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่น่าเสนอความเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัย ความนิยมและการยอมรับในสังคมลาวปัจจุบัน ทั้งนี้ ความทันสมัยอาจมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย แต่ก็มีคุณสมบัติเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สั้นไหล และเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสวัฒนธรรม

คำสำคัญ: เพลงลูกทุ่งลาว, การประกอบสร้าง, ความทันสมัย

บทนำ

ลาว เป็นประเทศหนึ่งในแถบกลุ่มแม่น้ำโขงที่มีความหลากหลายทางประเพณีและวัฒนธรรม ชาวลาวมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมสืบต่อกันมาอย่างยาวนาน ความเป็นลาวแท้จริงแล้วยังมีความน่าสนใจอยู่มากทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แม้ลาวจะไม่ใช่เมืองท่องเที่ยวที่มีความเจริญมากมายนัก เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน แต่ระบบเศรษฐกิจของลาวก็ยังคงดำเนินต่อไป เพราะลาวยังคงรักษาวัฒนธรรมของตนเองเอาไว้ได้อย่างดีเยี่ยม โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางบทเพลงซึ่งถือได้ว่าได้รับความสนใจและความนิยมจากประชาชนชาวลาวเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษาที่ใช้ภาษาลาวหรือภาษาแม่บ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์ของชาติ และยังมี การรับอิทธิพลจากทางภาษาจากต่างประเทศเข้ามาด้วย ด้านเนื้อหาที่น่าเสนอวิถีชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และมโนทัศน์ของคนลาวในสังคมสมัยใหม่ และท่วงทำนอง จังหวะของเพลงที่มีความทันสมัย ทำให้วัฒนธรรมทางบทเพลงอยู่กับชาวลาวตลอด

เพลงลูกทุ่งลาวหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เพลงบ้านนา” เป็นเพลงอีกรูปแบบหนึ่งที่สะท้อนความเป็นลาวได้ค่อนข้างชัดเจน และชื่อของศิลปินเพลงลูกทุ่งหลายคนได้กลายเป็นตำนาน (Phanthaphanit, 2010) วัฒนธรรมทางบทเพลงได้รับความนิยมจากคนลาวมาก

ทำให้เห็นการปรับเปลี่ยน เลื่อนไหล มรดกภูมิปัญญาเหล่านี้มีอยู่จำนวนมาก วงการเพลงลาว มีสีสันขึ้นในทศวรรษที่ 1990 เนื่องมาจากมีการประกวดนักร้องและวงดนตรี จัดโดยหน่วยงานวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งทำให้มีการสร้างนักร้องหน้าใหม่ที่มีน้ำเสียงยอดเยี่ยมให้แก่วงการ ขณะเดียวกันก็มีบริษัทผลิตและจัดจำหน่ายของภาคเอกชนเกิดขึ้น เพลงลาวยุคก่อนการปฏิวัติซึ่งได้รับอนุญาตให้นำมาขับร้องและบันทึกแผ่นเสียงกันใหม่ก็เริ่มมีให้ได้ยิน และด้วยปรากฏการณ์นี้ได้สร้างศิลปินขวัญใจมหาชนขึ้นหลายต่อหลายคน เช่น บุญคำ สิดทิเขต ซึ่งโด่งดังสุดขีดในปี 1994 ด้วยการนำเพลงเก่ามาบันทึกเสียงใหม่ “เถี่ยวสาวบ้านเกิน” ซึ่งประพันธ์และเคยขับร้องไว้โดยบิน สุดาจัน และจากเพลงนี้ได้สร้าง “กุหลาบ เมืองเพี้ย” นักร้องสาวหน้าใหม่ให้โด่งดังตามไปด้วย โดยเธอได้ขับร้องเพลงแก่ ในเพลง “สาวบ้านเกินยังคอย” แต่งเนื้อร้องโดยสุตัน พนสงคาม ซึ่งต้องยอมรับว่า ในเวลานั้นกระแสของเพลงลาวมาแรง และการแข่งขันของผู้ผลิตก็มีสูงเช่นกันจนกระทั่งมีนโยบายเปิดกว้างเมื่อประเทศสังคมนิยมล่มสลายในทศวรรษ 1990 เพลงลูกทุ่งลาวหรือเพลงบ้านนาาก็กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้งจนถึงปัจจุบัน

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เกิดจากจินตนาการและการสร้างสรรค์ของมนุษย์เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ จากคนกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง โดยใช้เนื้อหาดนตรีและท่วงทำนองเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติและเรื่องราวต่าง ๆ เพลงจึงเป็นเสมือนการแสดงความคิดและความรู้สึกของมนุษย์ออกมาเป็นบทประพันธ์ที่มีเสียงดนตรีประกอบ ดังที่ Maichan (2014 : 74) ได้กล่าวว่า เพลง คือ วาด หรือ จังหวะทำนองเสียงขับลำของคนหรือเสียงดนตรี หรือทั้งเสียงคนและเสียงดนตรีประกอบกันเข้า พาให้เกิดความรู้สึกอารมณ์สะเทือนใจต่าง ๆ เช่น ม่วนซื่นออนซอน ตื่นเต้น หรือ โศกเศร้า อารมณ์ เพลงยังหมายถึงลายพ็อน (ลีลาท่าทาง กระบวนท่าในการพ็อน พ็อนง้าว พ็อนทวน หรือควงอาวุธต่อสู้) ลายแคน (จังหวะน้ำเสียงของแคน) หรือหมายถึงรูปแบบของกระบวนกรที่ปรากฏออกในการดำรงชีวิตของคนเรabethเพลงจึงถือได้ว่ามีความสำคัญกับมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง เช่นนี้เองการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมผ่านบทเพลงจึงเป็นอีกบทสะท้อนหนึ่งให้ผู้แต่งได้นำเสนอภาพแทนทางความคิด ความเชื่อ ตลอดจนอุดมการณ์ทางสังคม ในขณะที่เดียวกันผู้แต่งเพลงลูกทุ่งลาวก็ไม่ลืมที่จะนำเสนอภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของคนในชุมชนที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามกระแสสังคม

การศึกษาในครั้งนี้ผู้เขียนได้เลือกวิเคราะห์โดยอาศัยกรอบการมองตามทัศนะการประกอบสร้าง (Constructionist Approach) ที่มองว่าความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาได้ภายใต้กระบวนการทางสังคมดังนั้นจึงไม่สนใจว่าในโลกทางกายภาพจะมีข้อเท็จจริงเช่นนั้นอยู่หรือไม่แต่เราก็สามารถสร้างความเป็นจริงให้เกิดขึ้นได้ (Hall, 1997) อย่างกรณีของเพลงลูกทุ่งลาวก็เช่นกันที่ในโลกแห่งความจริงจะเป็นอย่างไรนั้นไม่สำคัญเท่ากับมันถูกสร้างขึ้นมาอย่างไร ผู้นำเสนอให้เห็นความทันสมัยอย่างไรหากกล่าวถึงความทันสมัยแล้วก็มักจะพบว่า เป็นแนวคิดที่สำคัญอีกแนวคิดหนึ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ดังที่ Santasombat (2005 : 275) ได้กล่าวถึง ความทันสมัย หรือ modernization theory ว่า “เป็นแนวคิดทฤษฎีที่วางอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเน้นการขยายตัวและการเจริญเติบโตด้วยการลอกเลียนแบบความสำเร็จของสังคมอุตสาหกรรมตะวันตก ทฤษฎีความทันสมัย เสนอว่าปมปัญหาเล็ก ๆ ของการพัฒนาประเทศโลกที่สามได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาประชากร ปัญหาการด้อยการศึกษา และปัญหาสุขภาพอนามัย” ลักษณะเช่นนี้ จะเห็นได้ว่าความทันสมัยมักยึดโยงกับความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศตะวันตก ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่นนี้เองหากนำมาใช้ในการศึกษาเพลงลูกทุ่งลาว ที่กำลังได้รับความนิยมในขณะนี้ก็จะพบว่า เพลงลูกทุ่งลาวเป็นอีกหนึ่งในปรากฏการณ์ความทันสมัยที่น่าสนใจเช่นกัน

ด้วยเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงในวงการเพลงลูกทุ่งลาวไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา ทำนอง รูปแบบในการนำเสนอต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดการประกอบสร้าง (Constructionist Approach) เพื่อนำมาศึกษาความทันสมัยของสังคมลาว ว่าในปัจจุบันนี้เพลงลูกทุ่งลาวหรือเพลงบ้านนาที่อยู่คู่กับสังคมลาวมาอย่างยาวนานมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและนำเสนอมุมมองของความเห็นอย่างใดบ้าง

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เพลงลูกทุ่งลาวมีการประกอบสร้างความทันสมัย จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) เทคโนโลยีการสื่อสาร 2) ยานพาหนะ และ 3) สังคมเมือง สะท้อนให้เห็นว่าเพลงลูกทุ่งลาวที่เป็นเพลงบ้านนา หรือเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ยังนำเสนอภาพของความทันสมัยผ่านเนื้อเพลงได้อย่างน่าสนใจ มองเห็นถึงจุดร่วมของท้องถิ่นและความทันสมัยไปด้วยกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพลงของนักร้องสาวชื่อว่า “ไข่มุก เมืองใต้” นำเสนอเรื่องราวของฝ่ายหญิงที่โดนฝ่ายชาย หลอก ฝ่ายชายที่มีรักใหม่และลืมคำสัญญาที่ให้ไว้กับฝ่ายหญิง ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...น้องเจ็บขนาดเทีบจินเทือบขนาดเทีบพาบบาดใจ
 เทีบพาบอ้ายทงออนวาลัยรูปเทีบไผดไปบ้ำตาตาไขว้
 เทีบอ้ายทอดเฝ้าลิมรัทสอองเธาบ้นจินชนิดลื้น
 ร่วงเฝ้าบ้ำตาตาลิมอ้ายลิมชนิดลื้นบาวบ้อยลอยใจ...”

(บาวบ้อยลอยใจ: ไข่มุกเมืองใต้)

การประกอบสร้างความทันสมัยปรากฏผ่านเพลงลูกทุ่งลาวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เฟซบุ๊ก” เป็นการสื่อสารอย่างไร้พรมแดน การสื่อสารทางโลกออนไลน์มีอิทธิพลในสังคมมากขึ้น กว่าเดิม จากความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร การติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลอื่น ๆ ดัง ฟอนเพลงที่ว่า “*เทีบพาบอ้ายทงออนวาลัยรูปเทีบไผดไปบ้ำตาตาไขว้เทีบอ้ายทอดเฝ้าลิมรัทสออง เธาบ้นจินชนิดลื้น*” หรือ “เห็นรูปที่ฟอนออนไลน์ รูปที่โพสตไปบ้ำตาตาไหลริน เห็นที่กอดเขา ลืมรักสอง เรานั้นจนหมดลื้น” เฟซบุ๊ก (facebook) เป็นสื่อสาธารณะที่ทุกคนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ ดังนั้นการสื่อสารทางออนไลน์สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้เพลงลูกทุ่งลาว ประกอบสร้างความทันสมัยที่เน้นย้ำในเรื่องการสื่อสารในโลกโซเซียลอย่างน่าสนใจ และทำให้ ตระหนักได้ว่าสังคมลาวเข้าสู่สังคมแห่งเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

เมื่อกล่าวถึงความทันสมัยในเพลงลูกทุ่งลาวแล้วก็จะพบว่า โทรศัพท์มือถือ เป็นเครื่องมือ สื่อสารที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมลาว เนื่องจากสามารถสื่อสารได้รวดเร็วและประหยัดเวลา อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรศัพท์ยี่ห้อ ไอโฟน (iPhone) ที่บ่งบอกถึงฐานะของผู้ครอบครองได้ คำนิยมการใช้ไอโฟนแพร่หลายมากในกลุ่มวัยรุ่นลาวยุคปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าโทรศัพท์มือถือเป็นภาพ แทนของความทันสมัยในลาว ดังเช่นเพลง “*ฮาวไอโพนเทีบ*” (สาว iPhone 5) นำเสนอเรื่องราว เกี่ยวกับสาววัยรุ่นในวัยเรียนที่อยากได้โทรศัพท์มือถือไอโฟนห้า (iPhone 5) จึงไปขอให้แม่ซื้อให้และ สัญญาว่าจะตั้งใจเรียน โดยฐานะของครอบครัวก็ยากจนแต่ด้วยความรักของแม่จึงยอมทำตามใจลูก สาววัยรุ่นติดโทรศัพท์เล่นแต่เฟซบุ๊กในเวลาเรียน และขาดหาแฟนตลอดเวลา บางครั้งก็ไม่ยอมเข้า เรียน จึงทำให้ผลการเรียนต่ำมาก และเกือบจะเสียตัวเพราะโทรศัพท์ที่เป็นสื่อชักนำให้เจอกับผู้ชายใน โลกออนไลน์ เพลงนี้ปรากฏภาพความทันสมัยได้อย่างน่าสนใจ ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...ไปรุนแรงสิคะแต่ละมีขึ้นคะแต่ละเดดบูก
 อ้ายละอุกใจแถมบ่แถมเจ้า
 ຂໍເງິນນໍາແມ່ແຕ່ລະມີແຈັດຫາຜູ້ບ່າວ
 ໄດ້ແກ້ເອັບບໍ່ເຊົາກາຮຽນເຈົ້າບໍ່ເຄີຍຫົວຊາ
 ສາວໄອໂຟນຫ້າຕີນມາລະແອັບແບ່ວແອັບແບ່ວ
 ຍື່ກຕາຍັງແຂ້ວແອັບແບ່ວໂພດສຸສາທາ
 ລໍຖ້າຄອມເມັ້ນບໍ່ຍອມຫຼັບຫຼັບຕາ
 ສາວໄອໂຟນຫ້າກັບໃຈສາອີ່ຕີນພໍ່ແມ່”

(ສາວໄອໂຟນຫ້າ (ສາວ iPhone5): ຄົມຄົງຸະນະ)

ค่านิยมของการใช้โทรศัพท์มือถือแพร่หลายมากในหมู่วัยรุ่นลาว โทรศัพท์ไม่เพียงแต่ใช้ติดต่อสื่อสารกับคู่สนทนาและส่งข้อความ (Message) เท่านั้น แต่ยังสามารถใช้ได้อย่างหลากหลาย อาทิเช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) และ อินสตาแกรม (Instagram) จึงทำให้โทรศัพท์มือถือมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี ดังท่อนเพลงที่ว่า “ไปรุนแรงสิคะแต่ละมีขึ้นคะแต่ละเดดบูก” “ຂໍເງິນນໍາແມ່ແຕ່ລະມີແຈັດຫາຜູ້ບ່າວ” และ “ສາວໄອໂຟນຫ້າຕີນມາລະແອັບແບ່ວແອັບແບ່ວຍື່ກຕາຍັງແຂ້ວແອັບແບ່ວໂພດສຸສາທາລໍຖ້າຄອມເມັ້ນບໍ່ຍອມຫຼັບຫຼັບຕາ” “ไปเรียนหนังสือแต่ละวันเล่นแต่เฟซบุ๊ก ขอเงินกับแม่ก็มาแชตหาแฟน และ สาวไอโฟนห้า ขึ้นชั้นมากก็ทำท่าแอ๊บแแบ้ว ทำหน้าตาให้น่ารักแล้วก็โพสดีลงในเฟซบุ๊ก แล้วก็รอคอยเมนต์จากเพื่อนในเฟซบุ๊กไม่ยอมหลับยอมนอน” ลักษณะเช่นนี้จึงแสดงให้เห็นถึงการประกอบสร้างความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตของคนในสังคมลาวปัจจุบัน จนลืมไปว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตคืออะไร ดังเช่นเพลงข้างต้นที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตวัยรุ่นเรียนที่จะต้องมุ่งมั่นตั้งใจเรียนให้ประสบความสำเร็จ ไม่ควรจะไปตามกระแสนิยมมากในสังคม และเมื่อได้เข้าสู่สังคมโลกออนไลน์แล้ว ย่อมจะทำให้หลงเชื่อไปโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของโทรศัพท์จึงให้ทั้งข้อดีและข้อเสีย ปัจจุบันบุคคลจะต้องใช้โทรศัพท์อย่างมีสติมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ เพลง “ແມ່ກັບເຂົ້າກັບແຈ່ວລູກແອ່ວຊີໄອໂຟນ” (แม่กินข้าวกับแจ่วลูกแอ้วชื่อไอโฟน) ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า “โนวี พระขันสา” นำเสนอเรื่องราวความทันสมัยในด้านการสื่อสาร คือ โทรศัพท์มือถือยี่ห้อไอโฟน เล่าถึงเรื่องราวของสาววัยรุ่นที่อยากได้โทรศัพท์ไอโฟนมาครอบครองเป็นเจ้าของ แต่ไม่ยอมช่วยพ่อแม่ทำงาน ทั้งที่พ่อแม่ตรากตรำทำงานหนักเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายในครอบครัว แต่ลูกสาวก็ไม่เคยสนใจเอาแต่ใจตัวเองอยากได้โทรศัพท์มือถืออย่างเดียว จนพ่อแม่ต้องยอมใจอ่อนไปซื้อให้ แต่เมื่อได้โทรศัพท์มาแล้วกลับหนักยิ่งกว่าเดิม ไม่ยอมช่วยพ่อแม่ทำงานแล้วยังนั่งเล่นแต่โทรศัพท์ทั้งวัน เหมือนคนบ้าโทรศัพท์ไอโฟน ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...ໂທລະສັບໄອໂຟນເຂົ້າເຮັດມາໃຫ້ຄົນລວຍໆເພິ່ນໃຈ
 ແລ້ວເຈົ້າເບິ່ນໃຜພັດຍາກໄດ້ຊ່າງບໍ່ອາຍຄົນ
 ແມ່ກິນເຂົ້າກັບແຈ່ວລູກສາວພັດແອ່ວຍາກໄດ້ໄອໂຟນ
 ເຈົ້າຊ່າງບໍ່ດູຕົນພໍ່ແມ່ເຖົ້າໆຂອງເຈົ້ານໍ້າຫຼ້າ
 ຍຸດສາອ້າຍວ່າເລິກເບິ່ນບ້າເຮົ່ານໍ້າມີຖື
 ນັ່ງລູບໜ້າຈໍເບິດມື້ຕິດມື້ຖືຄືຄົນຕິດຍາ
 ໂລກນີ້ທັນສະໄໝນ້ອງຄອນຈະໃຊ້ສະຕິບັນຍາ
 ໃຫ້ດູຕົນສອງເຖົ້າແດ່ຫຼ້າຍ່າມ້ວເບິ່ນບ້າແລ່ນແຕ່ນໍ້າໄອໂຟນ...”
 (ແມ່ກິນເຂົ້າກັບແຈ່ວລູກແອ່ວລື້ໄອໂຟນ: ໂນວິພຣະຂັນສາ)

ເມື່ອຍຸກສມຸຍປ່ຽນແປງໄປ ຄ່ານິຍມຕ່າງ ໆ ກໍ່ປ່ຽນແປງຕາມໄປດ້ວຍ ເຊັ່ນ ໂທຣສ໌ຟ໌ທີ່ມື້ຄືທີ່ມື້ ຍີ່ຫໍ້ຕ່າງ ໆ ຜລິດຕອກມາໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະບໍ່ບອກຄວາມຂອງຜູ້ໃຊ້ອີກດ້ວຍ ດັ່ງເຊັ່ນ ໂທຣສ໌ຟ໌ໄອໂຟນທີ່ມີລາຄາແພງ ເໝາະກັບຄົນລຽງ ມັ່ງມີເງິນທອງ ຄ່ານິຍມເຄື່ອງກັບໂທຣສ໌ຟ໌ຈະພົບ ມາກໃນກຸ່ມວັຍຮຸ່ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ວັຍຮຸ່ນຫຼາຍໆຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມພ້ອມໃນເລື່ອງເງິນຕາກໍ່ອາດຈະໄດ້ມາ ຄຣອບຄຣອນ ແລະປາຍທາງສຸດທ້າຍຄືການຂາຍເງິນພໍ່ແມ່ມາຊື້ໂທຣສ໌ຟ໌ໄອໂຟນ ດັ່ງທ່ອນເພລງທີ່ວ່າ “ໂທລະ ສັບໄອໂຟນມາແຮງຮັກຄຸ້ມບຽນແບງມາເຖົ້າຍຸກນີ້” ແລະ “ນັ່ງລູບໜ້າຈໍເບິດມື້ຕິດມື້ຖືຄືຄົນຕິດຍາໂລກນີ້ ທັນສະໄໝນ້ອງຄອນຈະໃຊ້ສະຕິບັນຍາໃຫ້ດູຕົນສອງເຖົ້າແດ່ຫຼ້າຍ່າມ້ວເບິ່ນບ້າແລ່ນແຕ່ນໍ້າໄອໂຟນ” “ໂທຣສ໌ຟ໌ທີ່ມາແຮງສັ່ງຄມປ່ຽນແປງມາເຖິງຄຸ້ນນີ້ ແລະ ນັ່ງປັດໜ້າຈອທັງວັນຕິດມື້ຄືເຫຼືອເມື່ອຄົນຕິດຍາ ໂລກ ນີ້ທັນສມຸຍນ້ອງຄວນຈະໃຊ້ສຕິປັດຖຸຖາ ໃຫ້ສາສາພໍ່ແມ່ທີ່ແກ່ແຜ່ ອ່ຍ່າມ້ວເປັນບ້າກັບໂທຣສ໌ຟ໌ໄອໂຟນ”

ເພລງ ແມ່ກິນຂ້າວກັບແຈ່ວລູກແອ່ວຂີ້ໄອໂຟນ ເປັນການປະກອບສ້າງຄວາມໝາຍທາງ ສັ່ງຄມຜ່ານພາສາ ຄືຄຳວ່າ “ແຈ່ວ” ເປັນພາບແທນຂອງຄວາມເປັນທ້ອງຄິ່ນບ້ານນາ ແລະຄຳວ່າ “ໄອໂຟນ” ເປັນພາບແທນຂອງເຕັກໂນໂລຢີຂອງຄວາມທັນສມຸຍ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າພາສາເປັນສັງຄະທະທີ່ບໍ່ ບອກຄວາມໝາຍທາງວັດທນຮຸຸນແລະສັ່ງຄມ ສອດຄ່ອງກັບ Hall (1997: 1) ທີ່ອີງບາຍເຖິງພາບ ຕົວແທນວ່າ ພາບຕົວແທນເປັນສູນຍຸກຄລາສສິກຂອງຄວາມຜະລິດທາງວັດທນຮຸຸນ ຈຶ່ງເອີ້ນວ່າ ວຽງ ທາງວັດທນຮຸຸນ (The circuit of culture) ໂດຍທີ່ວັດທນຮຸຸນໜຶ່ງ ໆ ຈະມີການແລກປ່ຽນແລະ ໃຫ້ຄວາມໝາຍຮ່ວມກັນໂດຍຜ່ານຄວາມຜະລິດທາງພາສາ ດັ່ງນັ້ນ ພາສາຈຶ່ງເປັນສູນຍຸກຄລາສສິກໃນການໃຫ້ ຄວາມໝາຍແລະວັດທນຮຸຸນ ຈຶ່ງຄຳວ່າໄດ້ວ່າ ພາສາເປັນສ່ວນສຳຄັນຂອງຄວາມສຳຄັນທາງວັດທນຮຸຸນແລະ ການໃຫ້ຄວາມໝາຍ ໂດຍວຽງທາງວັດທນຮຸຸນ ອ່ຍ່າງກໍ່ຕາມຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ຄວາມທັນສມຸຍທີ່ຖືກນຳ ເສນອຳນວນເພລງລູກທຸ່ງລາວເປັນສິ່ງທີ່ສື່ອໃຫ້ເຫັນວ່າສັ່ງຄລາວໃນທຸກສັ່ງຄມ ບໍ່ມ້ວຈະເປັນສັ່ງຄມຂອງ ຄົນລຽງຫຼືສັ່ງຄມຂອງຄົນຈຸນ ລ້ວນຕ້ອງການຄວາມທັນສມຸຍທັງຄຸ້ນ ແມ້ວວ່າຄວາມທັນສມຸຍທີ່ຕ້ອງການ

นั้นจะมีราคาแพงเท่าใดก็ตาม แต่เมื่อได้มาครอบครองแล้ว ดังเช่น โทรศัพท์มือถือไอโฟน ก็จะทำให้สังคมเหล่านั้นเป็นสังคมที่มีความทันสมัยได้เช่นกัน

เพลง “เพลงบุงอ๊ะ” หรือ เฟซบุ๊กโกหก ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า “แจ๊ค สายน้ำมอง” (แจ๊กว่าสายน้ำมอง) นำเสนอเรื่องราวของผู้ชายในยุคสมัยปัจจุบัน ที่นิยมการเล่นเฟซบุ๊กเป็นชีวิตจิตใจ กดไลค์ คอมเมนต์สาว ๆ และนัดเจอกันเพื่อติดต่อกัน สัมพันธ์มากขึ้นกว่าเดิม แต่เมื่อได้เจอตัวจริงแล้วกลับไม่เหมือนรูปในเฟซบุ๊ก ในโลกออนไลน์ ไม่มีความจริงเสมอไป ผู้ชายจึงคิดที่จะเลิกเล่นเฟซบุ๊กแล้ว ไม่อยากโกหกตัวเองอีกต่อไป และอยู่ในโลกความเป็นจริงจะมีความสุขมากกว่า เพลงนี้ต้องการที่นำเสนอให้เห็นว่าโลกออนไลน์หรือเฟซบุ๊กไม่ได้มีความจริงเสมอไป เพียงแค่เป็นเครื่องมือที่สื่อสารที่ให้ความสะดวกสบาย และได้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ ของเพื่อนในเฟซบุ๊กเท่านั้น จึงไม่ควรจริงจังหรือเชื่อใจใครในโลกออนไลน์มากเกินไป อาจจะทำให้เสียใจและโดนหลอกเหมือนกับเพลงนี้ก็เป็นได้ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“เอาไว้ในบับที่มีความสุข

ทำทาทมิเพลงบุงกับสับยานฮอนด้า

ຂ້ອຍຄົນບ້ານບ້ານນາບ້ານໄຮ່ (เจ้า)

ເລີຍຂາຍເບັດຂາຍໄກ່ລຸ້ມຖືໄໝ່ມາຫຼິ້ນນໍາເຂົາ

ບໍ່ຢູ່ບໍ່ເຊົາຍາມຫຼິ້ນເຜດໃໝ່ໆ

ເຫັນຮູບຜູ້ໃດກໍກົດໄລັດອອມເມັນໄປໃຫ້ເຂົາ (เจ้า)

ບາງມື້ລົມກົບຮອດເຂົ້າເພາະມິວເມົາແຕ່ອອນລາຍ...”

(เพลงบุงอ๊ะ: แจ๊กว่าสายน้ำมอง)

โทรศัพท์ทำให้ผู้คนติดมากจนไม่ยอมกินข้าว ถือว่ามีอิทธิพลต่อมนุษย์ในยุคสมัยปัจจุบันเป็นอย่างมาก บทเพลงเป็นสื่อที่ให้ความสนุกสนาน สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก และนำเสนอสภาพสังคมร่วมสมัยได้อย่างชัดเจน โทรศัพท์มือถือจึงเป็นตัวแทนของความทันสมัยที่ได้รับจากวัฒนธรรมตะวันตก เดินทางเข้ามาพร้อมกับขบวนการท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จะมาลโฉมความงามทางธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนลาว จึงทำให้ความทันสมัยได้แพร่กระจายไปยังกลุ่มผู้บริโภคของสังคมลาวอย่างล้นหลาม และทำให้โทรศัพท์มือถือที่มีแอปพลิเคชันในการสื่อสารอย่างไร้พรมแดนคือ เฟซบุ๊ก สามารถที่จะทำให้คนลาวในทุกเพศทุกวัยติดต่อกันได้ดังท่อนเพลงที่ว่า “*ຢູ່ບໍ່ເຊົາຍາມຫຼິ້ນເຜດໃໝ່ໆເຫັນຮູບຜູ້ໃດກໍກົດໄລັດອອມເມັນໄປໃຫ້ເຂົາບາງມື້ລົມກົບຮອດເຂົ້າເພາະມິວເມົາແຕ່ອອນລາຍ*” หรือ “เวลาเล่นเฟซบุ๊กใหม่ๆ เห็นรูปใครก็กดไลค์ คอมเมนต์ไปให้เขา บางวันลืมกินข้าวเพราะมัวเมากับการออนไลน์”

สังคม และวัฒนธรรม ดังที่ Phakdiphasuk (2005 : 30-31) ได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับ กระแสโลกาภิวัตน์สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้สองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มองว่า โลกาภิวัตน์นำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียว (Homogeneity) และกลุ่มที่สนับสนุนว่าผลลัพธ์ของโลกาภิวัตน์ คือสภาพความแตกต่างหลากหลาย (Heterogeneity) กลุ่มแรกมองว่า โลกาภิวัตน์ คือ การครอบงำทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมโดยมีศูนย์กลางของฐานอำนาจอยู่ที่ประเทศที่เจริญแล้วในโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา การแพร่กระจายของกระแส โลกาภิวัตน์ถูกกำหนดทิศทางโดยสังคมตะวันตกและเป็นไปเพื่อรับใช้สังคมตะวันตก การมองในแนวนี้นำไปสู่แนวคิดที่ว่า การแพร่กระจายกระแสโลกาภิวัตน์ไปยังดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลก จะนำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของโลก แนวคิดนี้มองโลกาภิวัตน์คือ การสร้างมาตรฐาน ความเป็นหนึ่งเดียว ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ โทรศัพท์มือถือ ยังเป็นการประกอบสร้างความทันสมัยในสังคมลาวยุคปัจจุบันอีกด้วย จะเห็นได้ว่าความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของโทรศัพท์มือถือปรากฏในเพลงลูกทุ่งลาว เพื่อเน้นย้ำว่าสังคมลาวก้าวทันโลกทางตะวันตกได้เช่นเดียวกัน ดังเช่นเพลง “เปิดจ้อใจ” (เปิดจ้อใจ) ผลงานเพลงของนักร้องหญิงสาวสวยชื่อว่า เตือน วงสีกดา ที่นำเสนอเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับโทรศัพท์เป็นแก่นหลักของเนื้อเพลง ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...อ้ายรัฐอยู่บ้านยังมีติดรถอ้ายท้าว

ขาดท้าวลวงใจให้อ้ายสิ่งมาได้บ่

ผ่านท้าวมีทีสิ่งท้าวไล่วิดิโອ

โธมาได้บ่ยารบ่อ้ายติดรถอ้ายท้าว

โธลัดใจอ้ายยืนอยู่ท้าวท้าวท้าว

จ้อจ้ออ้ายบ่ท้าวอ้ายท้าวท้าว

เฉพาะอ้ายว่าอ้ายท้าวเปิดจ้อใจ

สับนยาใจอ้ายอ้ายอ้ายใจโธมาได้บ่ ”

(เปิดจ้อใจ: เตือนอ้ายท้าว)

เพลง “เปิดจ้อใจ” นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการรอคอยคนรัก โดยที่ฝ่ายหญิงยัง รอคอยคนรักของตนให้กลับมาหา แต่ฝ่ายชายไม่เคยติดต่อกลับมาเลย จึงมีเพียงแค่โทรศัพท์ ที่จะทำให้ฝ่ายชายติดต่อกลับมาได้ ด้วยความรัก ความคิดถึงของฝ่ายหญิง จึงอยากให้ฝ่ายชายติดต่อมาทางโทรศัพท์มือถือ หรือโทรไลน์วิดีโอคอลมาหาเธอก็ได้ เธอได้

แต่เปิดโทรศัพท์ไว้เพื่อว่าวันใดฝ่ายชายจะติดต่อกลับมา จะเห็นได้ว่าโทรศัพท์มือถือสามารถติดต่อได้หลายทาง ทั้งการโทรติดต่อสื่อสาร และการโทรวีดิโอคอลที่เห็นหน้าคู่สนทนาได้โดยตรง ดังท่อนเพลงที่ว่า “*หากท้าววังใจຂໍໃຫ້ອ້ຍຮູ້ມາໄດ້ບໍ່ພ່ານທາງມືຖືອັງຫາງໄວວີດີໂອຄໍໂມມາໄດ້ບໍ່*” ขาดกำลังใจ ขอให้พี่ส่งมาได้ไหม ผ่านทางมือถือ ส่งทางไลน์วีดิโอคอล หรือโทรมาได้ไหมเป็นการวอนขอจากผู้หญิงที่รัก ฝ่ายชายหมดหัวใจ ระบบการสื่อสารปัจจุบันพัฒนาไปอย่างมาก จนทำให้ความห่างไกลสามารถใกล้กันมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม จากแต่เดิมการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ได้ยินแค่เสียงเท่านั้น แต่ปัจจุบันกลับได้ยินทั้งเสียงและภาพในเวลาเดียวกัน โทรศัพท์มือถือจึงมีบทบาทโดดเด่นมากในสังคมลาวร่วมสมัย และประกอบสร้างความทันสมัยผ่านเพลงลูกทุ่งลาวอย่างน่าสนใจอย่างไรก็ตาม โทรศัพท์มือถือไม่ได้มีใช้เฉพาะในกลุ่มคนรวยเท่านั้น แต่โทรศัพท์ก็ยังพบมากในกลุ่มผู้ใช้แรงงานอีกด้วย การไปทำงานทำต่างบ้านต่างเมือง ทำให้ความคิดถึงครอบครัวอารมณ์ความรู้สึกได้เช่นเดียวกัน โทรศัพท์มือถือจึงสามารถเป็นเพื่อนยามเหงา และส่งต่อความคิดถึงกับคนทางบ้านได้ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีราคาแพง แต่ให้คุณค่าทางจิตใจยิ่งนัก ดังเช่นเพลง “*ท้าววังใจໃຈໃຈ*” (กำลังใจในใจ) ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า ดาวสิริไล ปรากฏภาพของความทันสมัยในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...ຊື່ກັບມາເມື່ອຫາເງິນໄດ້ບັນກ້ອນ

ນ້ອງຈຶ່ງອີດໃຈໄວ້ກ່ອນຍ່າຮີບຮ້ອນລົມໄລຮັນຍາ

ກິນເຂົ້າບໍ່ເຊບນອນບໍ່ຫຼັບຄິດພໍ່ແຕ່ຫນ້າ

ມື້ໃດເຫັນເບີໂທຫາສິດຊື່ນອຸລາເໜືອຈະບັນຍາຍ

ເຫັນແຕ່ເບີໂທບໍ່ເຫັນຕົນໂຕກໍ່ຍັງພໍຢູ່

ຂໍບອກໃຫ້ນ້ອງຮັບຮູ້ອ້ຍຫົດຫູ່ເມື່ອເຈົ້າງຽບຫາຍ

ອ່າໂທບໍ່ພໍຜາກຂໍຄວາມຫາກັນກໍ່ໄດ້

ເຫັນເບີຂຶ້ນຈໍຍາມໃດຍາກບອກວ່າອ້ຍມີເຮງມີເຮງ”

(*ท้าววังใจในใจ: ดาวสิริไล*)

การประกอบสร้างความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านบทเพลง “*ท้าววังใจในใจ*” (กำลังใจในใจ) นำเสนอให้เห็นเรื่องราวความรักของฝ่ายชายที่ไปทำงานทำต่างบ้านต่างเมืองทำให้คิดถึง ห่วงหาอาวรณ์คนรัก และใช้โทรศัพท์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร และเชื่อมสัมพันธ์ความรัก ความคิดถึง และกำลังใจตลอดเวลา เพียงแต่ฝ่ายชายได้เห็นเบอร์โทรฝ่ายหญิงขึ้นบนหน้าจอก็ทำให้มีพลังแรงกายในการสู้งานต่อไป ดังท่อนเพลงที่ว่า “*ຂໍບອກໃຫ້ນ້ອງຮັບຮູ້ອ້ຍຫົດຫູ່ເມື່ອເຈົ້າງຽບຫາຍ ອ່າໂທບໍ່ພໍຜາກຂໍຄວາມຫາກັນກໍ່ໄດ້ເຫັນເບີຂຶ້ນຈໍຍາມໃດຍາກບອກວ່າອ້ຍມີເຮງມີເຮງ*” “ขอบอกให้น้องรับรู้ พี่หุดหูใจเมื่อน้องเจียบหาย ค่าโทรไม่พอ ผากข้อความหากันก็ได้ เห็น

เบอร์ซึ้นจอตคราโต อยากบอกว่าพีมีแรงสู้งาน” ลักษณะเช่นนี้จึงแสดงให้เห็นถึงการประกอบสร้างความทันสมัยทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่มีบทบาทสำคัญมากในสังคมลาว เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มอบทั้งความสะดวกรวดเร็ว และกำลังใจในเวลาเดียวกันได้ ทำให้โทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีความทันสมัยมากในปัจจุบันนี้ อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าเพลงลูกทุ่งลาวมักสื่อให้เห็นการประกอบสร้างความหมายทางสังคมที่น่าสนใจ

2. ยานพาหนะ

ยานพาหนะเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม ไม่ว่าจะจะเป็นรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ล้วนเป็นพาหนะที่บ่งบอกความทันสมัยของสังคมนั้น การประกอบสร้างความทันสมัยเกี่ยวกับยานพาหนะผ่านเพลงลูกทุ่งลาว เพื่อเน้นย้ำให้เห็นว่าสังคมลาวมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยียานพาหนะให้ครอบคลุมในทุกสังคม เพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้แก่ผู้ใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบทก็พบว่ามีการใช้รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกอยู่เสมอ การนำเสนอภาพความทันสมัยของสังคมยุคปัจจุบัน เป็นประกอบสร้างความทันสมัยผ่านภาพของรถยนต์ โดยรถยนต์บ่งบอกถึงฐานะทางสังคม ความร่ำรวย การมีเงิน และความทันสมัยใหม่ที่ไม่ว่าใครจะสามารถมีได้ ต้องเป็นคนที่มีเงินเท่านั้นจึงจะซื้อรถยนต์มาขับได้ คือการประกอบสร้างจากสังคม แต่ในยุคสมัยนี้ไม่ว่าจะรวยหรือจน ก็สามารถที่จะซื้อรถยนต์ได้ ขึ้นอยู่กับว่าความต้องการของปัจเจกมีมากน้อยเพียงใด ดังนั้นสังคมสมัยใหม่ย่อมจะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่เป็นหลัก เพื่อที่จะบ่งบอกถึงความร่ำรวยและความทันสมัยที่สังคมเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

เพลงลูกทุ่งลาวเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่นำเสนอให้เห็นความทันสมัยหรือเป็นสมัยใหม่ของเทคโนโลยียานพาหนะ ดังเช่นเพลง “รัวccc๓๕๖๗วิว” หรือรักแท้แพ้วิโก้ ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า เอกะพัน โสพา นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับผู้หญิงที่ไปทำงานอยู่เวียงจันทน์ กลับมาบ้านพร้อมกับแฟนที่มีอายุมากกว่าเธอ ลักษณะเหมือนเสียใหญ่ ร่ำรวยเงินทอง มีทั้งเงินและรถยนต์ ส่วนผู้หญิงมีโทรศัพท์มือถือใช้ สิ่งเหล่านี้เป็นความทันสมัยที่พบได้ในสังคมเมือง ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...บ่ลิดเก็ງตอนสองเฮาฮันยอ
 ักบมาพาแฉนมาเอื้อย (ฮู้) ใจเอื้อยบ่พานฟ้าผ่า
 ู้กะปะลาถาลอ้อยล้าวนมาบ้านจั่งแฉนบ่ลิด
 มีธอดมิทีลิดเก็ງท่าไทฮ่เฮาเดินภายบ่ฎามฮู้...”

(ธักแฉนเอื้อยไท: เอะกะฉวนไสพา)

การประกอบสร้างความทันสมัยเกี่ยวกับยานพาหนะสามารถพบเห็นได้ในสังคมชนบท การพัฒนาเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินทางย่อมได้รับความนิยมจากคนในสังคม รถยนต์จึงเป็นอีกทางเลือกใหม่ของคนลาวที่สามารถสร้างความทันสมัยให้กับตนเองและครอบครัวได้ ดังท่อนเพลงที่ว่า “ู้กะปะลาถาลอ้อยล้าวนมาบ้านจั่งแฉนบ่ลิดมิธอดมิทีลิดเก็ງท่าไทฮ่” “ขับรถกระบะราคาร้อยล้าน กลับมาบ้านแล้วดูดี มีโทรทัศน์มือถือใช้เป็นคนสมัยใหม่” ท่อนเพลงดังกล่าวนำเสนอภาพความทันสมัยของสังคมลาวยุคปัจจุบัน กล่าวคือสังคมประกอบสร้างความทันสมัยผ่านภาพของรถยนต์ โดยรถยนต์บ่งบอกถึงความร่ำรวย การมีเงิน และความเป็นสมัยใหม่ที่ไม่ใช่ว่าทุกคนจะสามารถมีได้ ต้องเป็นคนที่มีเงินเท่านั้นจึงจะซื้อรถยนต์มาขับได้ นี่คือการประกอบสร้างจากสังคม แต่ในยุคสมัยนี้ไม่ว่าจะรวยหรือจน ก็สามารถที่จะซื้อรถยนต์ได้ ขึ้นอยู่กับว่าความต้องการของคนมีมากน้อยเพียงใด ดังนั้นสังคมสมัยใหม่อมจะคำนึงถึงวัตถุสิ่งของเป็นหลัก เพื่อที่จะบ่งบอกถึงความร่ำรวยและความทันสมัยที่สังคมเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าการประกอบสร้างความทันสมัยเรื่องยานพาหนะผ่านเพลงลูกทุ่งลาวนั้น สื่อให้เห็นว่ายานพาหนะเป็นตัวแทนของความทันสมัย ไม่ได้ให้ความสำคัญแค่รถยนต์เท่านั้น แต่รถจักรยานยนต์ก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากว่ารัฐบาลลาวได้ปรับลดภาษีรถจักรยานยนต์ มีเป้าหมายที่จะช่วยประชาชนที่มีรายได้ต่ำสามารถซื้อยานพาหนะของตัวเองได้ และกระตุ้นให้คนหันมาใช้รูปแบบการคมนาคม ที่มีประสิทธิภาพด้านพลังงานมากขึ้น (Tangsiwong, 2012) ดังเช่น เพลง “ฮอถิดธักแฉนฉิม” หรือ ฮอถิดรักเวฟเงิน ผลงานเพลงของนักร้องชายชื่อว่า ทองคำ คำโล นำเสนอเกี่ยวกับหญิงสาวที่มีรักกับฝ่ายชาย จะนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ฮอนด้าเวฟ ตราสินค้าจากจีนกับแฟนหนุ่มตลอด จนวันหนึ่งได้พบรักกับแฟนใหม่ ที่ร่ำรวยกว่ามีรถยนต์สี่ประตู ยี่ห้อวีกโก้ที่ดูโก้เก๋ทันสมัย จนลืมอดีตรักเก่าที่ผ่านมา ตราสินค้าของจักรยานยนต์ที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับหนึ่งในลาว คือตราจากญี่ปุ่น อาทิ ฮอนด้า ซูซูกิ ยามาฮ่า ตรากล้านี่ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศไทย ดังนั้น คนลาวมักจะเรียกรถเหล่านี้ว่า “รถไทย” ส่วนตราสินค้าที่ได้รับความนิยมรองลงไป คือตราจากเกาหลี อาทิ Golao และอันดับ 3 คือ ตราจากจีน โดยราคาจำหน่ายสร้างความแตกต่างกันตามลำดับความนิยม (Tangsiwong, 2012) ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...ໜ້າຕາໄຫຼງບໍ່ມີຜີໂນຣິກໄອ
ມັກມ້ອງສ່ຳໃດກະແຜຣິກໄອຄືເກົ່າ
ໄອຍ່ແຫ່ງແຕ່ຄູດຄູດດວັດອ້າຍມັນເວົ້າ
ໄດ້ແຕ່ແນມເຈົ້າກັບເຂົາກາຍໜ້າບໍ່ແຄ
ສູ້ເຂົາບໍ່ໄດ້ບໍ່ມີຣິກໄອຄືເຂົາ
ວັດອ້າຍມັນເກົ່າທັງເວົ້າສາວເກັກສິບໃສ່
ສືກັບເມືອບ້ານບອກອີ່ແມ່ຂາຍນາຂາຍໄສ່
ມາຣືຣິກໄອຄືລືໄດ້ຜູ້ສາວນ່າໝູ່ ”

(ຮັກແທ້ແຜຣິກໄອ: ກິໂວວູກສິໂລດ)

รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย สามารถซื้อรถจักรยานยนต์ด้วยเงินสด หรือผ่อนเงินค่างาก็ได้ (Tangsiwong, 2012) ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ช่วยประชาชนชาวลาวมียานพาหนะเป็นของตัวเองจักรยานยนต์ฮอนด้าเป็นภาพแทนของความทันสมัยที่มีประสิทธิภาพแข็งแรงประหยัดและมีสีสันสวยงาม ทั้งยังมีโรงงานประกอบอยู่ในเวียงจันทน์ด้วย สื่อให้เห็นว่าฮอนด้าเป็นยี่ห้อของจักรยานยนต์ที่มีความทันสมัย ดังท่อนเพลงที่ว่า “*ສູ້ເຂົາບໍ່ໄດ້ບໍ່ມີຣິກໄອຄືເຂົາວັດອ້າຍມັນເກົ່າບອກອີ່ແມ່ຂາຍນາຂາຍໄສ່ມາຣືຣິກໄອຄືລືໄດ້ຜູ້ສາວນ່າໝູ່*” สู้เขาไม่ได้ ไม่มีคลิกโอเหมือนเขา รถที่มันเก๋า บอกให้แม่ขายนาขายไร่ มาซื้อคลิกโอ คงจะได้แฟนสาวเหมือนเพื่อน ท่อนเพลงดังกล่าวนำเสนอภาพของการประกอบสร้างความทันสมัยเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์ยี่ห้อฮอนด้า รุ่นคลิกโอ เป็นรุ่นใหม่มาแรง ถ้าได้จับจองเป็นเจ้าของจะสร้างความทันสมัยให้กับตัวเองและครอบครัวทันที จึงทำให้เห็นว่าสังคมมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการประกอบสร้างความทันสมัยผ่านเพลงลูกทุ่งลาวที่ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลา

เพลงลูกทุ่งลาวนำเสนอให้เห็นกระบวนการประกอบสร้างทางสังคมผ่านยานพาหนะ ซึ่งยานพาหนะเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม สังคมได้ประกอบสร้างให้รถยนต์ และรถจักรยานยนต์เป็นภาพแทนของความทันสมัย ถือได้ว่าพบมากในสังคมลาวปัจจุบันนี้ เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้รถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกวัน จนทำให้เกิดปัญหาของการจราจรติดขัด และเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ซึ่งการประกอบสร้างความทันสมัยในลักษณะเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมลาวมีความต้องการพาหนะที่ใช้ในการเดินทางและยกระดับความทันสมัยให้กับตนเองและครอบครัว

3. สังคมเมือง

เพลงลูกทุ่งลาวเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นภาพสังคมเมืองหรือสังคมแห่งความทันสมัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้กับผู้มาเยือน ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมมีบริการห้องพักไว้รองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศลาว ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ผับหรือบาร์ให้นักท่องเที่ยวได้ดื่มด่ำความสุขและท่องเที่ยวเตรียวยามค่ำคืน และห้างสรรพสินค้าที่มีสินค้าให้เลือกสรรมากมาย ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นภาพของสังคมเมืองที่มีความพร้อมและความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยวที่มาสัมผัสกับวัฒนธรรม ธรรมชาติและวิถีชีวิตของคนลาว เป็นประกอบสร้างความทันสมัยผ่านเพลงลูกทุ่งลาวอย่างน่าสนใจ

เมื่อพิจารณาการประกอบสร้างความทันสมัยในเพลงลูกทุ่งลาวจะพบว่า ภาพของสังคมเมือง จะปรากฏให้เห็นเป็นภาพของโรงแรมที่ตั้งเรียงรายอย่างมากมายในเวียงจันทน์ ไข้ว่าโรงแรมจะมีไว้สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียงเท่านั้น แต่โรงแรมยังสามารถบริการให้กับคนลาวอีกด้วย โดยเฉพาะคนที่มีฐานะร่ำรวย มีเงินเดือนสูง ก็ย่อมที่จะมาพักผ่อนในโรงแรมที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน จะเห็นได้ว่าโรงแรมในเวียงจันทน์มีความหรูหราทันสมัย เป็นที่พอกอาศัยมีระดับ ภาพของโรงแรมจึงถูกประกอบสร้างให้สังคมลาวเป็นสมัยใหม่มากขึ้นกว่าเดิมดังเช่นเพลง “ວຽງຈັນເມືອງ ສະຫວັນຂອງອົບມິວົງ” หรือ เวียงจันทน์เมืองสวรรค์ของคนมีเงิน ผลงานเพลงของนักร้องหญิงที่ชื่อว่า อ่อนนายนาง นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองหลวงของประเทศลาว คือเวียงจันทน์ เป็นเมืองหลวงแห่งความทันสมัย มีสถาบันเทิงให้เที่ยวตลอดเวลา ข้าวของราคาแพง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่าห้องก็ต้องจ่ายทุกเดือน สมกับเป็นเมืองสวรรค์ของคนมีเงินจึงจะสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ สอดคล้องกับ Evants (2006 : 235) ที่กล่าวว่าคนต่างชาติเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การหลั่งไหลเข้ามาของธุรกิจรายย่อยและการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครเวียงจันทน์ สถานบันเทิงทางการค้า เช่น บาร์และดิสโก้เกิดขึ้นมากมายในตัวเมืองหลวง และขยายไปยังต่างจังหวัด เพราะว่ามีเงินไหลเวียนอยู่ที่ระบบเศรษฐกิจของตัวเมืองเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับเงินก็คือ ความปรารถนาของคนลาวที่จะลี้ภัยพ้นชั้นของโลกภายนอก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านดนตรี เสื้อผ้า จะเห็นได้ว่าเพลงนี้ เน้นย้ำชัดเจนว่านครหลวงเวียงจันทน์เป็นเมืองสวรรค์ของคนมีเงินที่สามารถรับเอาความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“ຊື່ອງວຽງຈັນກະເໝີອນສະຫວັນເມື່ອໄດ້ຍິນ
 ຍູ່ດັງຢູ່ດອຍຖານຖິ້ນເມື່ອໄດ້ຍິນແລ້ວຍາກຈະມາ
 ວຽງຈັນເມືອງໃນຜັນຂອງຄົນບ້ານປ່າ
 ມີເທກມີບາມີແສງໄຟຜ້າຫຼາກສີ
 ວຽງຈັນເມືອງໃນຜັນຂອງຄົນມີເງິນ
 ທຸກກ້ວໜ່າຍເດີນຕ້ອງພະເຊີນກັບບັນຫາ
 ຄ່ານ້ຳຄ່າໄຟຄ່າກິນຄ່າຢູ່ຫ້ອງເຊົ່າຂ້າມາ
 ໄປທຸ່ງເທກບາຕ້ອງມີເງິນໜາວເປັນໝື່ນເປັນແສນ...”

(ວຽງຈັນເມືອງສະຫວັນຂອງຄົນມີເງິນ: ແອ່ນນາຍາງ)

การประกอบสร้างความทันสมัยในด้านวิถีชีวิตสังคมเมือง นำเสนอให้เห็นความเป็นสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นสถานบันเทิง เสื้อผ้าทันสมัย และเงินซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของการใช้ชีวิตในสังคม ดังท่อนเพลงที่ว่า “*ວຽງຈັນເມືອງໃນຜັນຂອງຄົນມີເງິນທຸກກ້ວໜ່າຍເດີນຕ້ອງພະເຊີນກັບບັນຫາຄ່ານ້ຳຄ່າໄຟຄ່າກິນຄ່າຢູ່ຫ້ອງເຊົ່າຂ້າມາໄປທຸ່ງເທກບາຕ້ອງມີເງິນໜາວເປັນໝື່ນເປັນແສນ*” เวียงจันทน์เมืองในฝันของคนมีเงิน ทุกก้าวเดินต้องเผชิญกับปัญหา ทั้งค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่าห้อง ถ้าจะไปเที่ยวเรคบาร์ก็ต้องมีเงินเป็นหมื่นเป็นแสนจะสามารถเที่ยวในเวียงจันทน์ได้ จากข้อความที่ยกมานี้เป็นการประกอบสร้างทางสังคม เวียงจันทน์เป็นเมืองหลวงของลาว ที่ทุกคนสามารถไปท่องเที่ยวได้ ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีเงินเพียงอย่างเดียว แต่ในมุมมองของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่แล้ว จะมองว่านครหลวงเวียงจันทน์เป็นเมืองแห่งความทันสมัยมากกว่าเมืองอื่น ๆ ในลาว จึงทำให้มีสถานที่ท่องเที่ยว สถานบันเทิงที่มีความทันสมัยเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ จึงเห็นได้ชัดว่าเพลงลูกทุ่งลาวถูกสังคมประกอบสร้างให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้เพลงลูกทุ่งลาวยังสะท้อนให้เห็นเรื่องเงินตราเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาทำธุรกิจและท่องเที่ยวในประเทศลาวเป็นจำนวนมาก และเมืองหลวงของลาว เป็นสถานที่แรกที่นักท่องเที่ยวต้องมาเยือน นั่นก็คือ นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของลาว ชาวต่างชาติได้เพลิดเพลินความงามของหญิงสาวลาว วิถีชีวิตวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้นักท่องเที่ยวหลงใหลในธรรมชาติที่สวยงาม ดังเช่นเพลง “*ບ່າວເມືອງນອກຫອກກວວຽງຈັນ*” หรือผู้ชายเมืองนอกหลอกสาวเวียงจันทน์ ผลงานเพลงของนักร้องชายชื่อว่า น้อย เซซหานาน นำเสนอเรื่องราวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศลาว และได้พบรักกับสาวเวียงจันทน์ จนทำให้ฝ่ายชายจะให้หญิงสาวเดินทางไปอยู่ด้วยที่อเมริกา ทั้งการส่งเงินมาให้หญิงสาวทำพาสปอร์ต ขอวีซ่าเพื่อเดินทางไปอเมริกา แต่แล้วก็ไม่ได้ไป ทำให้หญิงสาวโดนชายอเมริกาหลอกอย่างไม่รู้ตัว ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

ที่เจริญแล้วในโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา การแพร่กระจายของกระแสโลกาภิวัตน์ถูกกำหนดทิศทางโดยสังคมตะวันตกและเป็นไปเพื่อรับใช้สังคมตะวันตก การมองในแนวนำไปสู่แนวคิดที่ว่า การแพร่กระจายกระแสโลกาภิวัตน์ไปยังดินแดนต่างๆ ทั่วโลก จะนำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของโลก แนวคิดนี้มองโลกาภิวัตน์คือ การสร้างมาตรฐานความเป็นหนึ่งเดียว ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เมื่อมองย้อนกลับมาทางฝั่งโลกตะวันออก โดยเฉพาะประเทศลาว ทำให้เห็นว่าสังคมลาวมีการเปลี่ยนแปลงและมีค่านิยมในด้านความทันสมัยมากยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าเพลงลูกทุ่งลาวต้องการนำเสนอการประกอบสร้างความทันสมัยในลักษณะเช่นนี้เพื่อทำให้ประเทศลาวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว

Reference

- Events, G. (2006). **Prawattisat sangkhep prathet Lao.** (in Thai) [A Short History of Laos]. (Dutsadi Heymond, Trans.). Chiang Mai: Silkworm.
- Hall, S. (1997). **Introduction representation: cultural representations and signifying practices.** London: Sage Publications.
- Maichan, (2014). **Khaph lam phleng Lao ma chak nai.** (in Thai) [Origin of Laotian Song]. Bangkok: Chonniyom.
- Phakdiphasuk, S. (2005). **Pritsana kham thai: phum panya thang phasa lae kan phasom phasan thang watthanatham nai yuk loka phiwat.** (in Thai) [Riddle: Wisdom on Language, and Cultural Combination in the Age of Globalization]. in Song, Music, Riddle, Textile, wisdom on Play and craft, pp.13-15.
- Phanthaphanit, P. (2010). **Phleng Lao sinlapin Lao khwam pen tua ton bon kan plian plaeng haeng yuksamai.** (in Thai) [Laotian Song, Laotian Singer, Identity amidst the Change of the Era]. In **Vientiane 450 Years**, pp. 56-59. Bangkok: Matichon.
- Santasombat, Y. (2005). **Manut kap watthanatham.** (in Thai) [Man and Culture]. (3rd Edition). Bangkok: Chonniyom.
- Tangsiwong, P. (2012). **Motoe woen kap okat thima baep khat mai thueng.** (in Thai) [Motor World and Unexpected Opportunity]. Retrieved from <http://info.gotomanager.com/news/details.aspx>

การเปลี่ยนแปลงชนิดคำจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตสู่คำยืมภาษาไทย

The Change of Pali and Sanskrit Loanwords in Thai

วิชชัย ดุลยสุจริต¹ / Thawatchai Dnyasucharit¹

¹Thai Language Program, Faculty of Education, Sakonnakhon Rajabhat University,
Sakon Nakhon 47000, Thailand
E-mail: thaipoet@gmail.com

Abstract

There were several loanwords from Pali and Sanskrit in Thai vocabulary. There also were some changes of sounds, meaning, and parts of speech. This article aimed to study the parts of speech and word formation in Pali and Sanskrit, and parts of speech of the loanwords used in Thai. The result revealed that the loanwords from Pali and Sanskrit could be divided into 3 groups: nouns, verbs and indeclinable words. But most loanwords used in Thai were from noun in Pali and Sanskrit, i.e., they changed the parts of speech from nouns to verbs, adjectives/adverbs, pronouns, or retained as nouns.

Keywords: Pali loanwords, Sanskrit loanwords, Change of Parts of speech, loanwords in Thai

บทคัดย่อ

ในภาษาไทยมีการยืมคำจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตมาใช้เป็นจำนวนมาก โดยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเสียง และความหมาย นอกจากนี้แล้วยังเปลี่ยนแปลงชนิดของคำด้วย บทความนี้มุ่งศึกษาชนิดของคำและการสร้างคำในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต และชนิดของคำยืมจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่นำมาใช้ในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า คำในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตแบ่งได้เป็นสามกลุ่มหลัก ๆ คือกลุ่มคำนาม กลุ่มคำกริยา และกลุ่มคำไม่แจกรูป แต่คำที่ยืมมาใช้ในภาษาไทย มีเฉพาะกลุ่มคำนามจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต โดยเมื่อนำมาใช้จะเปลี่ยนแปลงชนิดคำจากนามเป็นคำกริยา คำวิเศษณ์ คำอุทาน คำสรรพนาม และคงลักษณะของคำนามไว้

คำสำคัญ: คำยืมภาษาบาลี, คำยืมภาษาสันสกฤต, การเปลี่ยนแปลงของชนิดคำ, คำยืมในภาษาไทย

บทนำ

การยืมคำ เป็นกระบวนการนำเอาหน่วยทางภาษาศาสตร์จากระบบภาษาศาสตร์หนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้เมื่อสองวัฒนธรรมติดต่อกันในช่วงเวลาหนึ่ง (Hoffer, 2002: 4) การยืมคำจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง โดยเฉพาะภาษาที่มีความแตกต่างกันมาก ทั้งด้านเสียง ไวยากรณ์ ย่อมจะมีการปรับเปลี่ยนรูปคำนั้น ๆ จากภาษาต้นทางให้เข้ากับระเบียบของภาษาปลายทาง ยกตัวอย่างเช่น คำในภาษาไทยมีวรรณยุกต์เสมอ เมื่อยืมคำจากภาษาต่างประเทศเข้ามา แม้ภาษานั้นจะไม่มีวรรณยุกต์ เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยก็ต้องมีวรรณยุกต์ เช่น shopping จากภาษาอังกฤษ เราออกเสียงว่า ซ้อปบั้ง (ไม่ว่าจะเขียน ซอปบั้ง หรือ ซ้อปบั้ง ก็ตาม) หรือ computer เราออกเสียง คอมพิวเตอร์ (ไม่ว่าจะเขียนคอมพิวเตอร์ หรือ คอมพิวเตอร์ ก็ตาม) แม้ในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ซึ่งไม่มีวรรณยุกต์ ก็มีการเพิ่มวรรณยุกต์เข้าไป เช่น ศาลา ออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาและสามัญตามลำดับ

ชนิดของคำก็เช่นกัน เมื่อนำคำหนึ่ง ๆ เข้ามาใช้ในภาษาไทย ชนิดของคำก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยมีสาเหตุหลายประการ ทั้งนี้ขึ้นกับธรรมชาติของภาษาต้นทางด้วย

การยืมคำจากภาษาบาลีและสันสกฤตมาสู่ภาษาไทยนั้นพบในเอกสารภาษาไทยมาช้านาน เอกสารที่เก่าแก่ชิ้นหนึ่งก็คือ ศิลาจารึกหลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหง ซึ่งมีคำ

ภาษาบาลีและสันสกฤตอยู่จำนวนหนึ่ง เช่น ศิล, ทาน, ศาสนา, ประชาญ, พระพุทธรูป (Thai Language Institute, 2012: 114) แต่ในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ไม่นิยมแบ่งชนิดคำ ในแบบคำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท ฯลฯ อย่างที่เราคุ้นเคย เพราะคำในภาษาทั้งสองนี้อาจเปลี่ยนแปลงชนิดและหน้าที่ได้ง่าย โดยการเพิ่มเสียงเข้ามา เช่น “บูชา” แปลว่าการเคารพ, การบูชา (Williams, 1899: 641) มาจากธาตุ บูช หมายถึง บูชา, เคารพ เมื่อนำไปใช้เป็นกริยาปัจจุบันกาล เป็น บูชยติ แปลว่า “เขา(คนเดียว)เคารพ” แต่ในภาษาไทยนำมาใช้เป็นคำกริยา หมายถึง แสดงความเคารพ (Royal Institute, 2013: 280) อย่างเป็นต้น การนำคำจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตมาใช้ในภาษาไทยจึงมีชนิดคำแตกต่างออกไป เพราะระเบียบทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกันนั่นเอง

ชนิดของคำในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต

หน่วยความหมายในภาษาทั้งสองนี้แตกต่างไปจากที่เราคุ้นเคยในภาษาไทย เรียกว่าคำก็อาจไม่ตรงนัก ในที่นี้ขอแบ่งตามลำดับจากหน่วยพื้นฐานขึ้นไป

1. ธาตุ เป็นหน่วยความหมายที่เล็กที่สุดอย่างหนึ่ง ไม่สามารถใช้สื่อความหมายได้โดยตรง จะต้องปรุงแต่งเสียก่อน โดยสามารถนำไปสร้างคำใหม่ได้ดังนี้

1.1 กริยาหลัก คือกริยาที่บอกอาการของประธาน เช่น ธาตุ นม แปลว่า ให้อ หรือโน้มลง สร้างเป็นกริยาปัจจุบันกาล เอกพจน์ ว่า นมติ (เขาคนเดียวให้อ) สร้างเป็นคำนามว่า นม แปลว่า การให้อ หรือการนอบน้อม ธาตุ จรู แปลว่า ไป หรือเคลื่อนที่ สร้างเป็นกริยาปัจจุบันกาล เอกพจน์ว่า จรติ (เขาคนเดียวไป)

1.2 กริยาย่อย หมายถึงกริยาที่ไม่ได้ขึ้นกับประธานของประโยค แต่เติมปัจจัยเพื่อบอกลักษณะบางประการของกริยา เช่น คม เติม ต ข้างหลัง ได้คำใหม่ คต หมายถึง ไปแล้ว เช่น สุต ผู้ไปดีแล้ว, การเติม ตวา ข้างหลังธาตุบอกเหตุการณ์ที่กำลังกระทำ หรือทำแล้ว เช่น คม เติม ตวา เป็น คตวา เมื่อทำแล้ว

1.3 อาการนาม หรือนามที่สร้างจากธาตุ โดยการเติมปัจจัยข้างหลังธาตุ เช่น เมื่อเติมปัจจัย อะ ข้างท้าย จรู จะได้คำนาม จร แปลว่า การไป เติม “อน” ได้รูป จรณ (เปลี่ยน น เป็น ณ เสียก่อน) หมายถึง ทำ ทำทาง อาการ พฤติกรรม เติม -อิต เป็น จริต เป็นคำคุณศัพท์หมายถึง (สิ่งที่) ไปแล้ว เป็นคำนาม หมายถึง การไป ทำทาง บุคลิก ฯลฯ

ในภาษาไทยไม่มีกริยัมธามาใช้เลย เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการทางไวยากรณ์เสียก่อนจึงจะทำให้มีความหมายสื่อสารได้ ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้กับไวยากรณ์ของไทยได้

2. กริยา เป็นหน่วยความหมายที่สร้างขึ้นจากธาตุ ดังกล่าวมาแล้วในข้อ 1 อาจเทียบได้กับกริยาในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีหลายแบบ เช่น กริยาเติม ing กริยาเติม -ed กริยาในกาล (tense) ต่าง ๆ กริยาในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตก็มีกาลเช่นกัน แบ่งคร่าว ๆ คือ อดีตกาล ปัจจุบันกาล อนาคตกาล นอกจากนี้ยังมีมาลา (mood) ได้แก่ คำสั่ง คำอ้อนวอน คำแสดงความปรารถนา (Whitney, 1993: 202) กริยาในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเป็นรูปที่ใช้เฉพาะกับบุรุษและพจน์หนึ่ง ๆ จึงไม่นิยมยืมมาใช้ในภาษาไทย กริยาที่เราคุ้นเคย เช่น นมามี (ข้าพเจ้าไหว้) คจจามิ (ข้าพเจ้าไป) โหตุ (ขอให้เขาเป็น, ภาษาสันสกฤตใช้ ภาวตุ) กริยาทุกตัวจะมีค่าของตัวประธานติดมาด้วย นมามี จึงไม่ได้หมายถึงไหว้ ทั่วไป แต่หมายถึง ไหว้ ข้าพเจ้าไหว้ (ถ้าจะหมายถึง “เขาไหว้” ต้องใช้ว่า นมตติ) จึงไม่เหมาะที่จะยืมมาใช้

3. นาม เป็นคำที่สามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้ 8 หน้าที่ (8 การก) ตามพจน (บาลีมี 2 พจน์ สันสกฤตมี 3 พจน์) เช่น ในภาษาสันสกฤต นร เมื่อเป็นประธาน จะมีสามรูป ตามพจนคือ นรส นรา และนราส ส่วนภาษาบาลีมีสองรูปคือ นโร และนรา ในภาษาสันสกฤตเรียกว่า สุป หมายถึงคำที่สามารถลงวิภक्तिทั้ง 21 รูปได้ ดังปรากฏในสูตรที่ 1.1.71 แห่งอักษฎายายี (Katre, 1989: 28)

ตาราง 1 การแจกรูปคำนามในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตคำนามเพศชาย

ลงท้ายเสียงอะ

ภาษาบาลี (นร)	ภาษาสันสกฤต (นร)	
	เอกพจน์	พหูพจน์
ประธาน	นโร	นราส
คำร้องเรียก	นร	นราส
กรรม	นโร	นราน
บอกเครื่องมือ	นเรน	นเรท, นเร ภี
กรรมรอง	นรสส, นราย, นรตถ	นราน
บอกที่มา	นรสุม, นรมหา, นรา นรา	นเรท, นเร ภี
บอกเจ้าของ	นรสส	นราน
บ อ ก ที่	นรสุม, นรมห, นเร	นเรส
ตำแหน่ง		

* พยัญชนะเปลี่ยนตามหลักสนธิ

ตาราง 2 การแจกแจงคำนามในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตคำนามเพศกลางลงท้ายเสียงอะ

ภาษาบาลี (พล)			ภาษาสันสกฤต (พล)		
	เอกพจน์	พหูพจน์		เอกพจน์	พหูพจน์
ประธาน	พลี		ประธาน	พลม	
คำร้องเรียก	พล	พลานี	คำร้องเรียก	พล	พลเอ
กรรม	พลี		กรรม	พลม	
บอกเครื่องมือ	พลเน	พลเอหิ, พลเอ	บอกเครื่องมือ	พลเน	พลโส
		ภิ			พลลาภ
กรรมรอง	พลสฺส, พลาย, พลตฺถิ	พลานี	กรรมรอง	พลาย	ยาม
บอกที่มา	พลสมฺมา, พลมฺหา	พลเอหิ, พลเอ	บอกที่มา	พลาต	พลภยส
	,พลา	ภิ			
บอกเจ้าของ	พลสฺส	พลานี	บอกเจ้าของ	พลสฺย	พลานาม
บอกที่	พลสมฺ, พลมฺหิ, พลเอ	พลสฺ	บอกที่	พลเอ	พลโยส
ตำแหน่ง			ตำแหน่ง		พลेषุ*

* พยัญชนะเปลี่ยนตามหลักสนธิ

ด้วยเหตุที่นามและคุณศัพท์สามารถแจกแจงได้เช่นเดียวกัน การแบ่งนามและคุณศัพท์ในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตจึงไม่ชัดเจน ในที่นี้จึงขอนำมารวมเข้าด้วยกัน

4. คุณศัพท์ หรือคุณนาม ในที่นี้ขอกกล่าวถึงคุณศัพท์ชนิดที่สร้างจากธาตุ เช่น การเติมปัจจัย -ต, -น, -อิต หลังธาตุ เพื่อบอกอดีตกาล หรือกริยาที่ถูกกระทำ ตัวอย่างเช่น จากธาตุ ชิว หมายถึง ดำรงอยู่ มีชีวิตอยู่ เติม -อิต ได้รูปสำเร็จเป็น ชีวิต หมายถึง (สิ่งที่, ผู้ที่) มีชีวิตแล้ว ธาตุ คม หมายถึง ไป, เติม -ต เป็น คต หมายถึง (สิ่งที่, ผู้ที่) ไปแล้ว ธาตุ นิ หมายถึง นำไป นิต หมายถึง (สิ่งที่/ผู้ที่นำไปแล้ว ถูกนำไปแล้ว) การเติม -อนีย หมายถึง พึง, ควร เช่น ปุชนีย ทศนีย ศันสนีย วันทนีย เป็นต้น

5. สรรพนาม สรรพนามในภาษาบาลีและสันสกฤต มีการแจกแจงเช่นเดียวกับนาม แบ่งตามเพศเช่นเดียวกัน เช่น สสฺ (โส), ตท, सा หมายถึง เขา, อหฺ (ฉัน) ตวฺ (ท่าน)

6. ศัพท์ที่ไม่แจกแจง แต่เป็นคำอิสระ คำเหล่านี้พบได้ไม่น้อยในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต มักจะใช้บอกเวลา สถานที่ และเป็นคำเชื่อม เช่น อทฺย (สันสกฤต) อชฺช (บาลี) หมายถึง วันนี้, อิทฺ ที่นี้, อิติ ว่า, จ และ, ตฺ แต่, มา อย่า/ไม่, ตถา ฉันนํ, ยถา ฉันโต ฯลฯ

คำเหล่านี้ไม่มีการเปลี่ยนรูป แต่ก็พบได้น้อยในภาษาไทย

7. หน่วยเสียงอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำอิสระ ได้แก่ ปัจจัย และภักติต่าง ๆ ไม่นิยมนำมาใช้ในภาษาไทย เช่น อุ- นิส- อว- อป- อธิ- อติ-, -วต, -ย, -อิก ฯลฯ แต่อาจนำมาสร้างคำใหม่ตามหลักภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต เช่น โทรทัศน์ (แผลงจาก ทุสุทรุ) นิรภัย (นิร และ ภัย)

การยืมคำจากภาษาบาลีและสันสกฤต

คำยืมในภาษาไทยจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ส่วนใหญ่เป็นคำนาม โดยมีการยืม 2 รูปแบบ คือ

1. ยืมคำรูปเดิม ก่อนที่จะเปลี่ยนเสียง เช่น นร เป็นรูปเดิม อาจมีการเปลี่ยนเสียงท้ายหลายแบบ เช่น นรสส (บาลี) นรสย (สันสกฤต) หมายถึง คนหนึ่งคน (ทำหน้าที่แสดงความเป็นเจ้าของ), นโร (บาลี) นรส(สันสกฤต) หมายถึง คนหนึ่งคน (ทำหน้าที่ประธาน) แต่เราไม่นิยมยืมรูปนโร นรส ฯลฯ มาใช้ นิยมใช้รูปเดิม คือ นร (อาจนำมาแผลงเป็น นรา คือ ยืดเสียงสระอะเป็นสระอา ซึ่งพบได้มาก)

2. ยืมคำที่เปลี่ยนรูปแล้ว ส่วนใหญ่จะใช้รูปที่แจกรูปในตำแหน่งประธานเอกพจน์ เช่น ปิตฤ (ภาษาสันสกฤต) ปิตุ (ภาษาบาลี) เป็นรูปเดิม เมื่อแจกประธานเอกพจน์ ได้ ปิตา (เหมือนกันทั้งสองภาษา) เรายืมคำว่า ปิตา มาแผลงเป็นบิดา แต่ไม่ได้ยืมคำว่า ปิตฤ หรือ ปิตุ มาใช้ (คำว่า ปิตุฆาต เป็นการยืมรูปสมาสแล้วมาใช้) คำอื่น ๆ เช่น สวามิน เป็นรูปเดิมในภาษาสันสกฤต เมื่อยืมมาใช้ จะใช้รูปประธานเอกพจน์ คือ สวามี (จาก สวामी). ภาคิน เป็นรูปเดิม ประธานเอกพจน์คือ ภาคี ซึ่งเรายืมรูปนี้มาใช้ คำที่มีรูป -อิน(เติมหลังคำนาม หมายถึง มี..) เหล่านี้มีหลายคำ เช่น สวามิน, โยธิน โภคิน ภาคิน ปกษิน สุชิน ภูมิน ฯลฯ โดยใช้รูปแจกแล้ว เป็น สวามี โยธี โภคี ภาคี ปกษี สุชี ภูมี

คำนามเพศกลาง ที่มีรูปประธานเอกพจน์ลงท้าย อ์ หรือ อม บางครั้งก็มีการยืมมาใช้ในภาษาไทย โดยรับเอาคำที่แจกแล้วนั้นมาใช้ เช่น อนิจจัง (อนิจจ, รูปเดิม อนิจจ), สุขัง (สุขิ, รูปเดิม สุข), พลัง (พล, รูปเดิม พล), เอวัง (เอว, รูปเดิม เอว)

นอกจากนี้ยังอาจใช้รูปแจกในวิภक्तिอื่น จากที่ปรากฏในข้อความ (คาถา หรือบทสวด) ที่คุ้นเคย เช่น อนิจจา จากบทสวดบังสุกุลที่มีข้อความตอนหนึ่งว่า “อนิจจา วต สฬาร” (สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ) ในที่นี้ อนิจจา เป็นคุณศัพท์ของประธาน พหูพจน์

ชนิดคำยืมในภาษาไทย

1. คำนามเป็นคำยืมจากคำนามในภาษาสันสกฤตและภาษาบาลี พบได้มาก เช่น นร (นร) ราช (ราช) กษัตริย์ (กษัตริย์) ศิษย์ (ศิษย์) อาจารย์ (อาจารย์) นที (นที) วารี (วารี) ศิริ (ศิริ) กรรม (กรรม) ธรรม (ธรรม) เกษตร (เกษตร) คำนามเหล่านี้ส่วนใหญ่ปรากฏรูปเต็มที่ยังไม่ได้แจกรูป ส่วนที่แจกรูปมักจะเป็นรูปประธานเอกพจน์ บางคำอาจมีหลายรูป เช่น ปักษี (รูปแจกแล้ว) ปักษิน (รูปยังไม่แจก) นอกจากนี้ยังใช้เป็นคำลักษณนามได้อีกด้วย เช่น ภาพ รูป ผล ตน

2. คำสรรพนาม เป็นคำยืมจากคำนาม พบน้อยมากในภาษาไทย เช่น อาตมา (อาตมา) อาตมาภาพ (อาตมา ภาพ) รูป (รูป) ล้วนเป็นสรรพนามที่พระภิกษุใช้แทนตนเอง มาจากคำนามในภาษาสันสกฤตและภาษาบาลี

3. คำวิเศษณ์ เป็นคำยืมจากคำนาม และคุณศัพท์ในภาษาสันสกฤตและภาษาบาลี เช่น ครุ (ครุ) ลหุ (ลหุ) มหันต์ (มหต) วิเศษณ์ (วิเศษณ) บาบ (ปาป) พาล (พาล)

ในภาษาไทยน่าจะมีคำยืมจากคุณศัพท์มากพอ ๆ กับคำนาม แต่นำมาใช้เป็นทั้งนามและกริยา เช่น ชีวิต หมายถึง (สิ่งที่) มีชีวิต แต่ในภาษาไทยหมายถึง สิ่ง ความเป็น การ ที่ไม่ตาย คำว่า ทาน (ทาน) หมายถึง (สิ่งที่) ให้ ในภาษาไทยหมายถึง การให้ สิ่งที่ให้ไป (Royal Institute, 2013: 565) เป็นคำนาม ไม่ใช่คำวิเศษณ์

4. คำกริยา มักเป็นคำยืมจากคำนาม โดยเฉพาะคำนามชนิดที่สร้างจากธาตุ หรือที่เรียกว่านามกิตต์ เช่น จรู เต็มปัจจัย อะ เป็น จร หมายถึงการไป แต่ในภาษาไทยนำมาใช้เป็นกริยา หมายถึง ไปหรือเที่ยวไป ไม่ใช่อาการนามที่หมายถึงการไป. อย่างไรก็ตาม ยังมีคำกริยาที่ยืมมาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตสองคำ คือ 1) อเปติ ในภาษาบาลี และภาษาสันสกฤตใช้ตรงกัน เป็นคำสั่ง หมายถึง ทานจงไป หรือจงหลีกเลี่ยงไป นำมาให้เป็นกริยาทั่วไป เช่น เขาถูกเบียดออกจากกลุ่ม คำนี้เขียน “อับเปติ” ก็มี (Royal Institute, 2013: 1373) 2) อโหสิ ในภาษาบาลีหมายถึง เขาเป็นแล้ว ในภาษาไทย หมายถึง เลิกแล้ว ต่อกัน, ยกโทษให้ (Royal Institute, 2013: 1383)

5. คำอุทาน แม้คำอุทานที่เป็นคำยืม ก็มาจากคำนามในภาษาสันสกฤต เช่น พุทโธ (พุทโธ รูปเต็ม พุทธ) เป็นคำนาม หมายถึงพระพุทธรเจ้า โดยอาจแผลงรูปได้อีกมาก เช่น โธ ปะโล่ ฯลฯ ส่วนคำว่าอนิจจา มาจากคุณนาม อนิจจ ในภาษาบาลี หมายถึง ไม่เที่ยงน่าจะ

มาจากคาคา อนิจจา วตสงขาราฯ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

บทสรุป

คำยืมภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยล้วนแต่เป็นคำนาม (ทั้งนามนาม และคุณนาม) ครั้นเมื่อนำมาใช้แล้ว ก็ไม่ได้ยึดถือชนิดคำตามภาษาเดิม แต่ปรับไปตามความหมายและหน้าที่ของคำที่ใช้ กระจายไปหลายหน้าที่ ได้แก่ นาม สรรพนาม วิเศษณ์ กริยา และอุทาน ชนิดคำอื่น ๆ ในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตนั้นไม่มีการยืมเข้ามาใช้เลย อาจจะเป็นเพราะคำนามมีความหมายที่ชัดเจน โดยเฉพาะเพื่อใช้ออกความหมายในด้านศาสนาหรือวรรณคดีที่มีบริบทของอินเดีย ซึ่งไม่อาจใช้คำที่มีอยู่ในภาษาไทยได้

Reference

- Chantharaburinaruenat, H.H. (1970). **Pathanukrom Bali Thai Angkrit Sansakrit.** (in Thai) [Pali-Thai-English-Sanskrit Dictionary]. Bangkok: MahamakutaRajavidyalaya.
- Hoffer, B.L. (2002). Language Borrowing and Language Diffusion: An Overview. **Intercultural Communication Studies**, 11: 4.
- Kaeokhlai, C. (2012). **Laksana kan chai sap Bali Sansakrit nai phasa Thai.** (in Thai) [Use of Pali and Sanskrit Words in Thai]. Bangkok: Sahathammik.
- Katre, M.S., (tr.). (1989). **Astadyayi of Panini.** Delhi: MotilalBanarsidass.
- Phanuchari, S. (2009). **Phasa Bali phuea kan sueksa khon khwa phraphutthasatsana.** (in Thai) [Pali Language for Buddhist Studies]. (2nd Ed.). Bangkok: Mahamaukta Rajavidyalaya University.
- The Royal Society. (2013). **Photchananukrom chabap ratchabandittayasathan phoso 2554.** (in Thai). [Dictionary, Version of Royal Institute 2013]. Bangkok: Royal Institute.
- Thai Language Institute. (2012). **Banthatthan phasa Thai lem song.** (in Thai) [Thai Reference Grammar Vol. 2]. Bangkok: Thai Language Institute.
- Whitney, W.D. (1993). **Sanskrit Grammar.** Delhi: Motilal Banarsidass.
- Williams, M. (1899). **Sanskrit-English.** Delhi: Motilal Banarsidass.

การพัฒนาสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาไทย
ด้วยร้อยกรองปริศนาพหุมี

Development of Media Promoting the Associative Thinking in
Thai Language through Puzzle Poetry

ปาไลตา ผลประดับเพชร¹ / สิ้นทรัพย์ ยืนยาว¹
Palita Phonpradapphet¹ / Sinsup Yuenyaw¹

Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University
Buri Ram 31000, Thailand
E-mail: um_palita@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop the media promoting the associative thinking in the Thai language through the puzzle poetry with effectiveness of 80/80; 2) to compare achievement of the associative thinking in Thai language before and after the development of media promoting the associative thinking, and 3) to study the satisfaction of the grade 8 students of Secondary School with the activities promoting the associative thinking skills through the puzzle poetry. The sample consisted of 22 students of grade 8 in Phonsamran Secondary School in the academic year 2018. The data were collected by using exercises and tests and analyzed by statistics. The study found that the media promoting the associative thinking in language through the puzzle poetry had the effectiveness of 80.06 / 80.15, which was slightly higher than the 80/80 norm, whereas, achievement of the pre-and post-tests of the associative thinking in Thai language which was developed by media promoting the associative thinking had the value of effectiveness at 0.6658 or 6.58 percentage. This meant that the development of students

increased from the previous learning. The satisfaction of students of grade 8 of secondary school level with the activities promoting the associative thinking skills through the puzzle poetry was at the "highest" level of 4.67

Keywords: Puzzle poetry, Thai language, Associative thinking

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองพระหมีที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการคิดเชื่อมโยงทางภาษาก่อนและหลังได้รับการพัฒนาด้วยสื่อส่งเสริมการคิด และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองพระหมี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนมัธยมพรสำราญ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 รวม 22 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาไทย ด้วยปริศนาร้อยกรองปริศนาพระหมี และแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการศึกษา พบว่า สื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองพระหมีมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 80.06/80.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการคิดเชื่อมโยงทางภาษาก่อนและหลังได้รับการพัฒนาด้วยสื่อส่งเสริมการคิด มีค่าประสิทธิผลเท่ากับ 0.6658 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.58 หมายความว่า นักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองพระหมี อยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67

คำสำคัญ: ปริศนาร้อยกรองพระหมี, ภาษาไทย, การคิดเชื่อมโยง

บทนำ

การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา The Royal Institute (1987: 492) ให้นิยามคำว่า " คิด " ว่า นึกคำปริศนาคำว่า "วิเคราะห์" หมายถึง ดู สังเกตใคร่ครวญอย่างละเอียด รอบคอบในเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลการที่ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์จะทำให้สามารถในการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบ ตรวจสอบ เชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ การคิดเชิงวิเคราะห์สร้างประโยชน์ต่อการพัฒนาตนในหลายด้าน เช่น ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา ความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏและไม่ด่วนสรุปไปตามอารมณ์ความรู้สึกหรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ ช่วยในการแก้ปัญหา ช่วยในการประเมินและตัดสินใจ และช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการใช้ปัญญา ผู้ที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์จะสามารถนำทักษะไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตได้ทุก ๆ สถานการณ์ การสอนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูผู้สอนต้องหากวิธีการสอนและนวัตกรรมที่ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจโดยง่าย สนุกสนาน และมีบรรยากาศในการเรียนที่ไม่ตึงเครียดนัก ส่งเสริมการเรียนรู้และไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่เป็นลบต่อการเรียน

การคิดวิเคราะห์ทางภาษา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาเป็นรากฐานของการศึกษาทุกวิชา และการผลิตนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะในการคิด วิเคราะห์ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

อนึ่ง “ปริศนาร้อยกรองพะหมี” เป็นการทายปริศนาในสังคมไทยที่มีมาแต่โบราณ การละเล่นที่ช่วยส่งเสริมชาวปัญญา ฝึกไหวพริบ ปฏิภาณ ฝึกการคิดวิเคราะห์ทางภาษาให้แก่ผู้เล่นคนไทยโบราณนิยมคนเฉลียวฉลาดมีสติปัญญา จึงมักมีนิทานทายปัญหา ปริศนาให้ขบคิด เพื่อเป็นแนวทางสั่งสอนให้เกิดสติปัญญาอยู่มากมาย (Thithachunhathian, 1988: 6-7) การจะไขปริศนาให้ได้นั้นจำเป็นต้องมีความรู้รอบตัว และมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดีความ เชื่อมโยง จำแนกแจกแจง

นอกจากนี้ จากการจัดกิจกรรมค่ายบริการวิชาการภาษาไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทย ณ โรงเรียนพุทไธสง กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการทายปริศนาร้อยกรองพะหมีไปบริการวิชาการ จากการประเมินกิจกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้พัฒนา

ทักษะการคิดวิเคราะห์ นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังมีความพึงพอใจอย่างมาก ต้องการตอบปัญหาปริศนาอะหมี่อีก กอปรกับครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาไทยโรงเรียนดังกล่าวและโรงเรียนอื่น ๆ ในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตพุทไธสง สนใจกิจกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าสามารถนำกิจกรรมดังกล่าวนี้มาผลิตเป็นนวัตกรรมชุดฝึกการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยด้วยปริศนาร้อยกรองอะหมี่

จากการสำรวจข้อมูลคะแนนประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสหวิทยาเขตพุทไธสง ทั้ง 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม โรงเรียนพุทไธสงโรงเรียนตุมใหญ่วิทยาโรงเรียนคูเมืองวิทยาคมโรงเรียนอุดมอักษรพิทยาคมโรงเรียนกุสุมาตงพิทยาคมและโรงเรียนมัธยมพรสำราญพบว่าตลอดปีการศึกษา 3 ปีที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2557-2559) ทุกโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทยของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพุทไธสง ปีการศึกษา 2557-2559

โรงเรียนในกลุ่มสหพุทไธสง	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
นาโพธิ์พิทยาคม	34.76	44.47	49.73
พุทไธสง	34.41	41.85	45.7
ตุมใหญ่วิทยา	33.58	41.1	46.71
คูเมืองวิทยาคม	33.61	40.84	44.31
อุดมอักษรพิทยาคม	31.74	41.6	42.23
กุสุมาตงพิทยาคม	33.22	40.54	40.84
มัธยมพรสำราญ	30.96	34.11	40.22

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนานวัตกรรม “พัฒนาสื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่” เพื่อเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการคิดเชื่อมโยงทางภาษาก่อนและหลังได้รับการพัฒนาด้วยสื่อส่งเสริมการคิด
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมพรสำราญที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่

สมมติฐานการวิจัย

1. สื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ใช้สื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการคิดเชื่อมโยงทางภาษาได้ดีขึ้น
3. สื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เป็นที่พึงพอใจของนักเรียนในระดับมากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมพรสำราญ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 32 จำนวน 2 หมู่เรียนทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมร้อยกรองผะหมี่ให้กับนักเรียนใน ซึ่งเป็นบริการทางวิชาการให้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยจึงประสงค์จะต่อยอดงานบริการทางวิชาการสู่งานวิจัยซึ่ง

โรงเรียนมัธยมพรสำราญเป็นโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหพทุธไธสง ที่มีคะแนนผลการประเมิน สาระภาษาไทยกว่าโรงเรียนอื่น ๆ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนมัธยม พรสำราญ อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 32 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ทั้งนี้ โรงเรียนดังกล่าวเป็นโรงเรียนที่มีผลคะแนน เฉลี่ยการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2557-2559 ลำดับที่ 7 ของกลุ่มโรงเรียนสหพทุธไธสง และมีพัฒนาการของ คะแนนในระดับสูงกว่าโรงเรียนอื่น ๆ ในกลุ่มโรงเรียนสหพทุธไธสง ซึ่งมี 2 ห้องเรียน ในการ วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 จำนวนนักเรียน 22 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาการเรียนรู้

เนื้อหาที่นำมาเป็นกรอบในการพัฒนาสื่อส่งเสริมความคิดเชื่อมโยงทาง ภาษาคือ ความสัมพันธ์ทางภาษาในลักษณะต่าง ๆ และความรู้เรื่องปริศนาร้อยกรองพหุหมี โดยพัฒนาสื่อส่งเสริมความคิดเชื่อมโยงทางภาษา 5 ชุด ประกอบด้วย

- 2.1 ชุด 1 ความสัมพันธ์ทางเสียง
- 2.2 ชุด 2 ความสัมพันธ์ทางเสียงและคำ
- 2.3 ชุด 3 ความสัมพันธ์ทางเสียงพยัญชนะ
- 2.4 ชุด 4 ความสัมพันธ์แบบลูกโซ่และคำพวน
- 2.5 ชุด 5 ความสัมพันธ์แบบสำนวนไทย

การคิดเชื่อมโยงทางภาษา หมายถึง การหาคำตอบจากบทร้อยกรอง ปริศนาพหุหมี โดยคำตอบของปริศนาร้อยกรองพหุหมีจะมีคำตอบที่มีความสัมพันธ์กัน ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น คำตอบทุกข้อปริศนาจะลงท้ายด้วยพยางค์เดียวกัน ซึ่งผู้เรียน จะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของคำตอบในปริศนาร้อยกรองพหุหมีแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ ในการเรียนหรือทำข้อสอบความสัมพันธ์ทางภาษาต่อไป

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม ตั้งแต่ 20 พฤษภาคม 2561 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2561 ใช้เวลาในการทดลอง 7 ชั่วโมง รวมเวลาในการทดสอบก่อน เรียน – หลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชนิด ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองอะหังจำนวน 5 ชุด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ
3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อส่งเสริมความคิดเชื่อมโยงทางภาษา จำนวน 13 รายการ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

กระบวนการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบฝึกทักษะการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองอะหัง
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้ทราบเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 1.2 ศึกษาความรู้เกี่ยวกับปริศนาร้อยกรองอะหัง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ดี นำไปสู่การพัฒนาเป็นสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ตลอดจนแนวทาง ในการนำไปบูรณาการใช้กับการเรียนการสอน และการเล่นทายปริศนาร้อยกรองอะหังใน รูปแบบต่าง ๆ
 - 1.3 ศึกษาวิธีสร้างสื่อจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา สื่อการเรียน ทั้งนี้ในเรื่องของการพัฒนาสื่อที่ใช้เรื่องของปริศนาร้อยกรองอะหังเป็นสื่อการ สอนมืออย่างจำกัด และไม่ปรากฏการนำปริศนาร้อยกรองอะหังมาพัฒนาเป็นสื่อส่งเสริมการ คิดเชื่อมโยงทางภาษา
 - 1.4 พัฒนาสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยอะหัง จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย
 - 1.4.1 ความสัมพันธ์ทางเสียง
 - 1.4.2 ความสัมพันธ์ทางเสียงและคำ
 - 1.4.3 ความสัมพันธ์ทางเสียงพยัญชนะ
 - 1.4.4 ความสัมพันธ์แบบลูกโซ่และคำผวน
 - 1.4.5 ความสัมพันธ์สำนวนไทย

1.5 นำสื่อเสนอกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสม

1.6 นำสื่อมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

1.7 นำสื่อ พร้อมแบบประเมิน เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อทำการประเมิน ปรากฏค่าความพึงพอใจ ดังนี้

ชุดที่ 1 ความสัมพันธ์ทางเสียง ค่าร้อยละเท่ากับ 85.67

ชุดที่ 2 ความสัมพันธ์ทางเสียงและคำ ค่าร้อยละเท่ากับ 95.33

ชุดที่ 3 ความสัมพันธ์ทางเสียงพยัญชนะ ค่าร้อยละเท่ากับ 98.00

ชุดที่ 4 ความสัมพันธ์แบบลูกโซ่และคำพวน ค่าร้อยละเท่ากับ 93.67

ชุดที่ 5 ความสัมพันธ์แบบสำนวนไทย ค่าร้อยละเท่ากับ 96.33

1.8 จัดพิมพ์สื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษานับสมบูรณ์

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้ทราบเนื้อหามาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2 ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการคิดเชื่อมโยงทางภาษาและเทคนิคการเขียนข้อสอบแบบปรนัย

2.3 จัดทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบแบบ IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.4 สร้างแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ เพื่อจะเลือกไว้ใช้จริง 30 ข้อ

2.5 นำตารางวิเคราะห์ข้อสอบเสนอต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ โดยพิจารณาความเที่ยงตรงและความเหมาะสม

2.6 นำตารางข้อคำถาม IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ผล และเลือกข้อสอบที่มีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 ให้เหลือจำนวน 30 ข้อ พร้อมปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

2.7 นำเสนอนำเสนอแบบทดสอบต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมอีกครั้ง

2.8 จัดพิมพ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับจริง

3. แบบวัดความพึงพอใจ

3.1 ศึกษาสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรอง
ฉะหมี่ และตรวจสอบกิจกรรมในการจัดการทดลอง รวมทั้งมีวิธีการวัดผลและประเมินผล

3.3.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากเอกสารและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง

3.3.3 สร้างแบบวัดความพึงพอใจ รวม 13 รายการ

3.3.4 เสนอแบบวัดความพึงพอใจต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3
ท่านพิจารณาความเหมาะสม

3.3.5 นำแบบวัดความพึงพอใจมาปรับปรุงดังนี้

3.3.6 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ด้วยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จำนวน
30 ข้อ ลงคะแนนที่ได้แล้วบันทึกไว้

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมทีละครั้งตามแผนพร้อมเก็บคะแนนระหว่าง
เรียน จำนวน 7 ครั้ง ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงวันเวลาที่ดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

วัน เดือน ปี	เวลา	แผนการเรียนรู้เรื่อง	ชั่วโมง
12 มิถุนายน 61	12.30 – 13.00น.	ทดสอบก่อนเรียน	0.30
14 มิถุนายน 61	15.00– 16.00น.	ความสัมพันธ์ทางเสียง	1
18 มิถุนายน 61	15.00– 16.00น.	ความสัมพันธ์ทางเสียงและคำ	1
20 มิถุนายน 61	15.00– 16.00น.	ความสัมพันธ์ทางเสียงพยัญชนะ	1
22 มิถุนายน 61	15.00– 16.00น.	ความสัมพันธ์แบบลูกโซ่และคำผวน	1
25 มิถุนายน 61	15.00– 16.00น.	ความสัมพันธ์สำนวนไทย	1
27 มิถุนายน 61	12.30 – 13.00น.	ทดสอบหลังเรียน	0.30

3. ทดสอบหลังเรียน (Pose – test) ด้วยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ลงคะแนนที่ได้แล้วบันทึกไว้

4. วัดความพึงพอใจของนักเรียนด้วยการวัดความพึงพอใจแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยดูค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปรีศนาร้อยกรองหะหมี่ ตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 และแปลผลเป็นค่าเฉลี่ยตามหลักของ Sisa-at (2011 : 121) ดังนี้

ระดับ	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
5	4.51 – 5.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4	3.51 – 4.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับมาก
3	2.51 – 3.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
2	1.51 – 2.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1	1.00 – 1.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อยสุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้การหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

สถิติที่ใช้หาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน-หลังเรียน โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จึงถือว่าใช้ได้

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนแรกเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองพหุมีที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรม 5 ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรม 1 ชั่วโมง หลังการทำกิจกรรมแต่ละครั้งได้ดำเนินการเก็บคะแนนจากการทำแบบฝึก รวมแล้ว 5 แบบฝึก นอกจากนี้ยังได้ทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ โดยให้เวลาครั้งละ 30 นาที

ประสิทธิภาพของสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองพหุมี กำหนดประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80 โดย 80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของนักเรียนที่ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด จำนวน 5 แบบฝึกหัด ที่นักเรียนทำหลังจากร่วมกิจกรรมด้วยสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองพหุมีแต่ละครั้งโดยนำคะแนนของนักเรียนมารวมกันทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด ส่วน 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ประเมินจากการทำแบบทดสอบหลังการจัดกิจกรรม โดยทำการทดสอบหลังจากการจัดกิจกรรมใช้สื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองพหุมีสิ้นสุดลง แล้วนำคะแนนของนักเรียนมารวมกันทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด

พบว่าค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากการประเมินพฤติกรรมระหว่างทำกิจกรรม

ด้วยปริศนาร้อยกรองพระหมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และจากการทำแบบฝึกทั้ง 5 ครั้ง ได้คะแนนเฉลี่ยที่ 126.50 จากคะแนนเต็ม 158 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.06 ดังนั้น E1จึงเท่ากับ 80.06 และผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบหลังการร่วมกิจกรรมปริศนาร้อยกรองพระหมี มีเฉลี่ยเท่ากับ 24.05 จากคะแนนทั้งหมด 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.15 ดังนั้น E2 ของคะแนนทดสอบหลังการร่วมกิจกรรมปริศนาพระหมีเท่ากับ 88.24 สรุป E1/E2เท่ากับ 80.06/80.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้เพียงเล็กน้อย แสดงว่าสื่อส่งเสริมความคิดเชื่อมโยงทางภาษามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

การวิเคราะห์หัตถ์ขึ้นประสิทธิผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการคิดเชื่อมโยงทางภาษาก่อนและหลังได้รับการพัฒนาด้วยสื่อส่งเสริมความคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองพระหมีเป็นการศึกษาจากนักเรียนกลุ่มเดียว (One group pre-test post-test) โดยมีการวัดผลก่อนและหลังร่วมทำกิจกรรมจากส่งเสริมความคิดเชื่อมโยงทางภาษาด้วยปริศนาร้อยกรองพระหมี เพื่อแสดงผลของพัฒนาการที่เกิดขึ้นหลังการร่วมกิจกรรมดังกล่าว พบว่า นักเรียนทั้ง 22 คน มีผลคะแนนการทดสอบหลังร่วมกิจกรรมปริศนาร้อยกรองพระหมีสูงกว่าคะแนนก่อนการร่วมกิจกรรมปริศนาร้อยกรองพระหมี ผลปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนทดสอบก่อน-หลังทำกิจกรรม

ลำดับที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	คะแนนผลต่างของการ สอบ (คะแนนหลัง - ก่อน)
1	8	21	13
2	11	23	12
3	13	24	11
4	9	20	11
5	6	23	17
6	17	23	6
7	9	25	16
8	21	28	7
9	12	25	13
10	11	24	13

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	คะแนนผลต่างของการ สอบ (คะแนนหลัง - ก่อน)
11	22	29	7
12	9	27	18
13	10	21	11
14	12	26	14
15	14	24	10
16	16	28	12
17	8	23	15
18	14	22	8
19	15	22	7
20	9	25	16
21	13	24	11
22	9	22	13
รวม	268	529	261

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ที่ได้จากการคำนวณตามสูตรมีค่าเท่ากับ .6658 หมายความว่ามีความน่าเชื่อถือค่าประสิทธิผลเท่ากับ 0.6658 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.58 หมายความว่ามีการพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อสื่อและการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองหะมี้ หลังการดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบประเมินความพึงพอใจให้กับนักเรียนจำนวน 22 คน และได้รับกลับมา จำนวน 22 ชุด ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อและกิจกรรมการคิดเชื่อมโยงความด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่

รายการที่ถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	5.00	.00	มากที่สุด
2. ถ่ายทอดเนื้อหาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย	4.77	.42	มากที่สุด
3. มีกิจกรรมสามารถสร้างความสนใจ	5.00	.00	มากที่สุด
4. มีกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน	4.90	.29	มากที่สุด
5. เนื้อหากับแบบฝึกมีความสอดคล้องกัน	4.95	.21	มากที่สุด
6. กิจกรรมในแบบฝึกสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา	4.36	.49	มาก
7. เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติมีความเหมาะสม	4.04	.57	มาก
8. ภาษาที่ใช้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์	4.91	.29	มากที่สุด
9. ภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย	5.00	.00	มากที่สุด
10. ตัวอักษรที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับช่วงวัย	5.00	.00	มากที่สุด
11. กิจกรรมในแต่ละแบบฝึกเน้นการปฏิบัติจริง			
12. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาทักษะการวิเคราะห์เชื่อมโยงทางภาษาได้	4.18	.39	มาก
13. แบบทดสอบก่อนและหลัง มีความยากง่ายพอเหมาะ กับระดับความรู้ของผู้เรียน	4.31	.47	มาก
รวม	4.67	.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษา ด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่ในระดับมากที่สุด จำนวน 8 รายการ และ มาก จำนวน 5 รายการ มีจำนวน 4 รายการที่นักเรียนมีความเห็นไม่แต่ต่างกันและเป็นค่าเฉลี่ยที่แปลผลได้เท่ากับมากที่สุด ส่วนรายการกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกเน้นการปฏิบัติจริง เป็นรายการที่นักเรียนมีความเห็นค่อนข้างแตกต่างกว่ารายการอื่น และมีความส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ .88 แปลผลจากการวิเคราะห์ทางสถิติได้ว่า สื่อส่งเสริมความคิด

เชื่อมโยงทางภาษาไทยด้วยปริศนาร้อยกรองหมีมีเป็นที่พอใจสำหรับนักเรียนมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาสื่อส่งเสริมการคิดเชื่อมโยงทางภาษาไทย ด้วยปริศนาร้อยกรองหมี เป็นการพัฒนาสื่อที่ใช้ปริศนาเข้ามาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ จึงทำให้เกิดความสนใจจาก ผู้เรียน ผลที่ตามมาจึงทำให้ผลการเรียนของผู้เรียนสูงตาม และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ผลการวิจัยดังกล่าวจึงนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า สื่อมีผลต่อพัฒนาการทางการเรียน ผู้สอนต้องพัฒนาสื่อรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียน ดังความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่เน้นให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาสื่อการเรียน เช่น Phengpraphai (2001) ได้ศึกษาการใช้ปริศนาคำทายเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านธรรมเถียร(สุขประชารัฐ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของปริศนาคำทาย สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนด้านทักษะการพูด ของเด็กปฐมวัย ก่อน และหลังเรียนโดยใช้ปริศนาคำทาย 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของ เด็กปฐมวัยที่มีต่อการเรียนโดยใช้ปริศนาคำทาย กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนธรรมเถียร (สุขประชารัฐ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) แผนการจัดประสบการณ์ เรื่องปริศนาคำทาย สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 แผน 2) ปริศนาคำทาย สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 5 เล่ม 3) แบบทดสอบวัดผลพัฒนาการทางการเรียนก่อนและหลังเรียน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ปริศนาคำทาย แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบประสิทธิภาพของ ปริศนาคำทาย ด้วยวิธี E1/E2 การเปรียบเทียบคะแนนผลพัฒนาการก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการเปรียบเทียบร้อยละความก้าวหน้า และการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ปริศนาคำทาย ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของปริศนาคำทายเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านธรรมเถียร(สุขประชารัฐ) ตามเกณฑ์ 80/80 มีค่า E1 / E2 เท่ากับ 82.00 / 85.42 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 12.42 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 17.08 คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4.67 คิดเป็นร้อยละ 23.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 20 และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล

พบว่า นักเรียนได้คะแนนเพิ่มขึ้น และ 3) เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ปริศนาคำทาย ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มากที่สุดอันดับ 1 คือ สนุกสนานเพลิดเพลิน ขวนติดตาม ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมาอันดับ 2 ภาพสื่อความหมาย ($\bar{X} = 4.67$) และรองลงมาอันดับ 3 คือ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.58$)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Thapthan (2007) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปริศนาคำทาย: กลไกทางภาษาและภูมิปัญญาแบบไทย พบว่าปริศนาคำทายปัจจุบันเป็นการละเล่นทางภาษาอย่างหนึ่ง ที่เน้นจัดการหรือเล่นกับองค์ประกอบของภาษาในแง่ที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่นความหมาย และในแง่ที่สัมพันธ์กับบริบททางสังคมวัฒนธรรมของการใช้ภาษานั้น ๆ ที่น่าสนใจคือการทายปริศนายังเป็นกิจกรรมหนึ่งของสังคมที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง และนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีได้เสน่ห์ของการเล่นปริศนาคำทายคือความสนุกสนาน สามารถเรียกรอยยิ้มและเสียงหัวเราะจากผู้เล่น และยังแฝงชั้นเชิงความฉลาดอยู่ในตัว จึงนับเป็นการละเล่นที่ให้คุณค่าทางปัญญา คุณค่าทางอารมณ์และคุณค่าทางสังคมอย่างแท้จริง จึงปฏิเสธไม่ได้ว่า การละเล่นดังกล่าวสะท้อนกระบวนการคิดการรับรู้และลักษณะนิสัยของคนไทย ตลอดจนสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านมุมมองทางภาษา ผ่าน “ปริศนาคำทาย” ได้อีกรูปแบบหนึ่ง

ด้านการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อและการจัดกิจกรรมด้วยปริศนาร้อยกรองผะหมี่ พบว่า ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ทั้งนี้ เนื่องมาจากกิจกรรมปริศนาเป็นการละเล่นทางภาษาที่มีความสนุกสนาน จึงอาจเป็นเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขและเรียนอย่างมีความสุข ทั้งนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tanthikun (2013) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนภาษาไทยด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคใช้ปริศนากับการสอนภาษาไทยแบบเดิม ผลการศึกษาพบว่า การสอนภาษาไทยโดยใช้ปริศนาทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์มากขึ้น ทั้งยังมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น งานวิจัยเรื่องดังกล่าวถือเป็นการใช้การละเล่นทางภาษาเป็นเครื่องมือเช่นเดียวกัน การพัฒนาการละเล่นทางภาษาเพื่อเป็นสื่อการสอนเรื่องต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องที่ผู้สอนควรเอาใจใส่

ข้อเสนอแนะ

1.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

ควรบูรณาการกิจกรรม “กิจกรรมปริศนาร้อยกรองผะหมี่” ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องอื่น ๆ เช่นเรื่อง ชนิดของคำ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงคำตอบของข้อคำถามปริศนาร้อยกรองผะหมี่แต่ละข้อ และเชื่อมโยงคำตอบจะต้องเป็นคำชนิดเดียวกันและเป็นคำชนิดใดกิจกรรมดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสนใจ

1.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

กิจกรรมปริศนาร้อยกรองผะหมี่เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก จึงควรพัฒนาต่อยอดการวิจัย โดยการพัฒนาเป็นสื่อออนไลน์หรือเกมคอมพิวเตอร์

Reference

- Phengraphai, M. (2011). **Kan sueksa kan chai pritsana kham thai phuea phatthana thaksa kan phut samrap dek pathommawai chan anuban 2 rong rian ban thamthian (Sukpracharat).** (in Thai) [A study of Riddle to develop skill of speaking of early childhood , Kindergarten 2 of Ban Thamthain School (Sukpracharat)]. Phatthalung: Banthamthian (Sukpracharat).
- Sisa-at, B. (2011). **Kan wichai bueang ton.** (inThai) [Introduction to Research]. (7th ed.). Bangkok: Suwiriyasan.
- Tanthikun, R. (2013). **A comparison of prathomsuksavi students’ analytical thinking ability and interest in learning through the instructions using riddle joke technique and traditional teaching methods.** Master’s thesis. Srinakharinwirot University, Bangkok.
- Thapthan, S. (2007). **Kan sueksa rup baep nuea ha lae konwithi kan nam sanoe phasa lae wannakam.** (in Thai) [A study of form, content, presentation technique of Thai language and literature on internet]. Bangkok: National Research Council of Thailand.

The Royal Institute. (2003). **Photchananukrom chabap**

ratchabandittayasathan Phoso 2542. (in Thai) [Thai Dictionary of Royal Institute, AD.1999]. (2nded.) Bangkok: Charoen That.

Thithachunhathian, R.(1988). **Kham long thai nai phasa thin Changwat**

Khon Kaen. (in Thai) [A final Particle in Khonkaen Dialect].

KhonKaen: Faculty of Humanities and Social Sciences,

KhonKaen University

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสานผ่านวรรณกรรมเพลง

A Study of Identity of Northern and Northeastern Regions through Song Literature

อนันต์ ลากุล¹ / Anan Lakul¹

¹Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University
Buri Ram 31000, Thailand

E-mail: Laungtaon@hotmail.com

Abstract

This study aimed to explore identity of northern and northeastern region through the song literature. The result of study revealed that there was identity of northern and northeastern regions in 7 categories as follows: legend and history, geography, belief and religion, language and literature, music and dramatic art, tradition and lifestyle, representation of beauty, economics and society as follows: In northern region, there was identity of legend and history, and representation of beauty, music and dramatic art, geography, respectively, and representation of such identity resulted in perception of people toward northern region as the land of culture with long and glorious history, which was different from the northeastern region, in which representation of economics and society was mostly found, which was followed by music and dramatic art, tradition and lifestyle respectively, which resulted in perception of people toward northern region as the land of dessert and pervert, where people have to migrated and struggled to earn money, which was represented as the lower class of people. It could be said

that construction of concept thinking to use society of northern region and northeastern region in different angle resulted in viewpoint and perception of people both within and outside society, and though both regions have different concepts, the song literature of both regions, in turn, was full of pride of nativism which resulted mostly in the system of thinking and sense of nativism of native people.

Keywords: identity, literature, literature of song

บทคัดย่อ

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสานจากวรรณกรรมเพลง ผลการศึกษาพบอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสาน 7 ด้าน คือ ด้านตำนานและประวัติศาสตร์ ด้านภูมิศาสตร์ ด้านความเชื่อและศาสนา ด้านภาษาและวรรณกรรมด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ด้านประเพณีวิถีชีวิต และภาพแทนความงาม เศรษฐกิจและสังคมดังนี้

ภาคเหนือ พบการนำเสนออัตลักษณ์ด้านตำนานและประวัติศาสตร์สูงสุด ตามด้วยด้านความงาม ด้านดนตรีนาฏศิลป์ และด้านภูมิศาสตร์ตามลำดับ โดยการนำเสนออัตลักษณ์ดังกล่าวส่งผลต่อการรับรู้ของผู้คนที่ต่อภาคเหนือว่าเป็นดินแดนแห่งวัฒนธรรมมีประวัติศาสตร์ยาวนาน รุ่งเรือง งดงาม ต่างจาก ภาคอีสาน พบการนำเสนอภาพแทนด้าน เศรษฐกิจและสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านดนตรีนาฏศิลป์และด้านประเพณีวิถีชีวิต ตามลำดับส่งผลต่อการรับรู้ของผู้คนที่ต่อภาคอีสานว่า เป็นพื้นที่กันดารยากจน ผู้คนต้องพลัดถิ่นดิ้นรนขายแรงแลกเงิน และมักถูกนำเสนอให้เป็นคนชั้นล่างของสังคม

ดังนั้น กล่าวได้ว่า การผลิตชุดความคิดเพื่อรับใช้สังคมเหนือและสังคมอีสานมีการนำเสนอในทิศทางต่างกันจึงส่งผลต่อมุมมองและการรับรู้ของผู้คนจำนวนมาก ทั้งจากคนในสังคมและนอกสังคม อนึ่ง แม้ทั้งสองพื้นที่มีการผลิตชุดความคิดและการรับรู้ทั้งด้านบวกและลบต่างกัน แต่วรรณกรรมเพลงกลับมีน้ำเสียงเปี่ยมล้นด้วยความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตน ส่งผลต่อระบบความคิดและสำนึกรักบ้านเกิดของคนในพื้นที่อย่างมาก

คำสำคัญ: อัตลักษณ์, วรรณกรรม, วรรณกรรมเพลง

บทนำ

ภาคเหนือและภาคอีสาน ดินแดนแห่งอารยธรรมโบราณ ที่มั่งคั่งรุ่งเรืองมาแต่ครั้งอดีต เมืองคู่แฝด อาณาจักร “ล้านนา” “ล้านช้าง” สองนครที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ชนบประเพณี รวมถึงดนตรีและภาษาพูดเฉพาะตน แผ่นดินที่ถูกหล่อเลี้ยงด้วยวิถีแห่งพุทธ สอดประสานกันไปอย่างเนิบช้า ทานกระแสของโลกยุคทุนนิยมที่ต่างคนต่างต้องขวบขวายเร่งรีบแข่งกับเวลา แอ่งอารยะของบรรพชนที่สั่งสม สืบทอด และส่งผ่านทานเวลามาจวบจนปัจจุบัน ซึ่งก่อให้เกิดศาสตร์และศิลป์อันแสดงถึงลักษณะเฉพาะทั้งในด้านภาษา ประเพณี วิถีชีวิตและบทเพลง โดยเฉพาะด้านงานเพลงซึ่งเข้าถึงผู้คนได้ง่าย ทั้งยังมักมีการสร้างและผลิตซ้ำอยู่บ่อยครั้ง งานเพลงเหล่านั้นจึงมีบทบาทและความสำคัญยิ่งในการประชาสัมพันธ์ลักษณะเฉพาะตนให้คนท้องถิ่นอื่นรับรู้ และเสมือนเครื่องมือเก็บรวบรวมชุดข้อมูลของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

The Royal Institute (1999) ให้ความหมายของเพลง หรือบทเพลงคือคำประพันธ์สำหรับขับร้อง คำร้อง เนื้อร้อง หรือ บทร้อง สอดคล้องกับ Common (2012) ซึ่งให้ความหมายของบทเพลงว่า คือ ถ้อยคำที่นักประพันธ์เรียงร้อยหรือเรียบเรียงขึ้น ซึ่งประกอบด้วย เนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ ทำให้เกิดความไพเราะสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่ง การเรียบเรียงประโยค และการใช้โวหาร เพลงนั้นอาจให้ข้อคิดแก่ผู้ฟังในการดำเนินชีวิตด้วยสำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี กระบวนวิธีร่าระบำ โดยเพลงสร้างสรรค์จากเครื่องดนตรีหรือการขับร้อง

จากคำกล่าวข้างต้น งานเพลงจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จดจารึกหน้าประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์อันมีชีวิตและโลดแล่นอยู่ในจิตวิญญาณ และสำนึกร่วมของผู้เสพทั่วไป เป็นดั่งคลังข้อมูลอัตลักษณ์ของกลุ่มคนในท้องถิ่น ณ ช่วงเวลานั้น ๆ เฉกเช่นเดียวกับเพลง หรืองานเพลงในท้องถิ่นเหนือและถิ่นอีสาน ซึ่งมีงานเพลงอันเป็นลักษณะเฉพาะตน ผ่างด้วยแนวความคิดความเชื่อทุกกระเปียด รวมถึงดนตรีที่ใช้ในการบรรเลง จนเกิดบทเพลงที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น “เหนือ” “อีสาน”

ด้วยผู้ศึกษาเล็งเห็นปรากฏการณ์บางอย่างที่กำลังเกิดขึ้นในแวดวงวรรณกรรมเพลงท้องถิ่นเหนือและถิ่นอีสานโดยเฉพาะในงานเพลงของศิลปินกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีการสร้างภาพและบรรจุชุดความคิดของท้องถิ่นไว้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาวรรณกรรมเพลงดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความฉบับนี้จะเกิดประโยชน์สูงสุด และช่วยธำรงรักษามรดกล้ำค่าของบรรพชนไว้

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นภาคเหนือและภาคอีสานผ่านวรรณกรรมเพลง

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาจากนักร้องทั้งหมด 6 ท่าน โดยคัดเลือกจากผู้ที่มียุคทองโดดเด่น

- 1.1 อีราพร บุญพรหม (ไม้เมือง)
- 1.2 สุนทรี เวชานนท์ (คำหล้า)
- 1.3 พิพัฒน์พงษ์ ศรีคีตกรหริทาส (ขวัญชัย)
- 1.4 อรทัย ดาบคำ (ต่าย)
- 1.5 มนต์ชัย รักษาชาติ (ไหมไทย)
- 1.6 ประยูร ศรีจันทร์ (ไฝ)

2. ศึกษาจากงานเพลงทั้งหมด 18 เพลง คือ

2.1 ล่องแม่ปิง	2.2 วิถีคนเมือง
2.3 ล้านนาไทย	2.4 กุหลาบเวียงพิงค์
2.5 นพบุรีศรีนครพิงค์ฯ	2.6 แว่นฟ้าเวียงพิงค์
2.7 ผากไว้ในล้านนา	2.8 ลังกาพินธ์
2.9 ทิพย์ดารา	2.10 ดอกหญ้าในป่าปูน
2.11 กินข้าวหรือยัง	2.12 อีสานลำเพลิน
2.13 เสียงแคนจากแมนชั่น	2.14 มนต์เพลงลูกอีสาน
2.15 ป่าพญ่าพื้นเมือง	2.16 คนบ้านเดียวกัน
2.17 สาวกันตรึม	2.18 ฝนรินในเมืองหลวง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ประยุกต์ใช้แนวคิดของ YotKaeo (2017) ซึ่งศึกษาอัตลักษณ์ของคนล้านนาจากบทเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ โดยการศึกษาดังกล่าว แบ่งการศึกษาอัตลักษณ์ออกเป็น 8 ด้าน คือ ด้านประเพณี ด้านภาษา ด้านอุปนิสัย

ด้านสตรีล้านนา ด้านสถานที่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านอาหาร และด้านดนตรีซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้นำแนวคิดข้างต้นมาปรับใช้ในการศึกษา

ผลการศึกษา

จากการศึกษา ผู้ศึกษาเห็นว่าตัวบทเหล่านี้มีอิทธิพลในการถ่ายทอดความคิดความเชื่อต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มผู้ฟัง ทั้งกลุ่มผู้ฟังหลักคือ ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือและภาคอีสานของไทย และกลุ่มผู้ฟังรอง คือ ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งยังถูกผลิตและนำเสนอบ่อยครั้ง ทำให้เกิดภาพจำในท้องถิ่นนั้นโดยผลการศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและภาคอีสานผ่านวรรณกรรมเพลง มีรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสานผ่านวรรณกรรมเพลง

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและถิ่นอีสานผ่านวรรณกรรมเพลง โดยศึกษาจากศิลปิน 6 ท่าน จากตัวบท (Text) หรืองานเพลง จำนวน 18 เพลง พบอัตลักษณ์ถิ่น 7 ด้าน ดังนี้

1. อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและถิ่นอีสานที่ปรากฏอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์พบว่า บทเพลงของภาคเหนือ มีการนำเสนอสูงสุด คือ เพลงผากไว้ในล้านนา แฉ่นฟ้าเวียงพิงค์ นพบุรีศรีนครพิงค์ฯ ทิพย์ดาราล้านนาไทย ลังกาพินธ์ ส่วนภาคอีสานพบการนำเสนอ น้อยสุดในงานเพลงสาวกัณฑ์ไตรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แดนดินถิ่นนั้นนพบุรีศรีนครพิงค์” “อ้อยหอมฮักฮ่วมใจ ของ ลื้อ เชน ไต จาดเจ้าคนเมือง”

(Wanfangphing by Sikhitakonharithat)

“มาเมืองสุรินทร์ถิ่นวัฒนธรรมงามตา” “อ้ายหลงฮักสาวขะแมร์ กราบไหว้วอนขอพ่อสุริยะวรมัน”

(Saakantruem by Sichan)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่ามีการบรรจุชุดความคิดทางด้านเชื้อชาติและ

ประวัติศาสตร์มากมาย ใน งานเพลงภาคเหนือ มีการสร้างภาพแทนและจุดร่วมที่เหมือนหรือคล้ายกัน กล่าวคือ พุดถึงความเป็นมาของการตั้งเมืองเชียงใหม่ เมืองหลวงศูนย์กลางราชธานีของอาณาจักรล้านนา นครแห่งนี้ล่วงกาลผ่านเวลามาแล้วประมาณ 700 กว่าปี เป็นเมืองแห่งศรัทธา พญามังรายมหาราช และสามกษัตริย์เป็นผู้สถาปนาสร้างไว้พระเจ้าติโลกราชพระเมืองเกษเกล้ามหาเทวีจิระประภา พระเจ้ากือนาเจ้ากาวิละเจ้านางทิพย์ช้าง พระราชชายาเจ้าดารารัศมี ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และการดำรงอยู่ของอาณาจักรล้านนา นอกจากนั้นยังกล่าวถึงการสละเลือดเนื้อเพื่อแลงมาซึ่งแผ่นดินให้อนุชนรุ่นหลังได้อยู่อาศัยกินดีมีสุข ทั้งยังกล่าวย้าถึงกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ร่วมกันภายใต้ร่มฟ้าเวียงพิงค์ ซึ่งประกอบด้วยหลายชาติพันธุ์ อาทิ ไทยวน ไทลื้อ ไทจีน ไทใหญ่ ลาว และคนไตทั่วไป โดยผู้แต่งมุ่งให้อนุชนรุ่นหลังเห็นความสำคัญและเกิดสำนึกร่วมในชาติพันธุ์ เกิดความภูมิใจพร้อมกับการหวงแหนในรากเหง้าแห่งบรรพชน เป็นเสมือนอนุสรณ์ให้ลูกหลานเรียนรู้ รู้จักประวัติศาสตร์และผู้มีคุณูปการต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์แห่งดินแดนล้านนา โดยถูกผนวกไว้ในบทเพลงที่สื่อเข้าถึงจิตใจของผู้คนได้ง่ายและแทรกซึมได้อย่างแยบยล แต่ในทางกลับกัน พบว่า อัตลักษณ์ด้านนี้ปรากฏในวรรณกรรมเพลงถิ่นอีสานเพียงหนึ่งเพลงเท่านั้น คือ เพลงสาวกันตรึม

2. อัตลักษณ์ด้านภูมิศาสตร์

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและถิ่นอีสานปรากฏอัตลักษณ์ด้านภูมิศาสตร์ ในบทเพลงภาคเหนือ คือ เพลงฝากไว้ในล้านนา แว่นฟ้าเวียงพิงค์ นพบุรีศรีนครพิงค์ฯ ทิพย์ดารา วิถีคนเมือง ล่องแม่ปิง ล้านนาไทย ส่วนบทเพลงภาคอีสานคือ เพลงดอกหญ้าในป่า ปูนอีสานลำเพลิน มนต์เพลงลูกอีสาน คนบ้านเดียวกัน สาวกันตรึม ฝนรินในเมืองหลวง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“มีสายน้ำแม่ปิงไหลลงม่อนดอยสุเทพเทียมฟ้า
กำแพงเมืองคือปิงงามทุกสิ่ง
เจ็ดร้อยปีผ่าน”

(Wanfawiangphing by Sikhitakonharithat)

“เป็นที่ราบสูงอันกว้างใหญ่ที่ไผ่ต่อไผ่เอ็นว่าแผ่นดินอีสานมีสายน้ำโขง ซี มูล หล่อ
เลี้ยง”

(Monphleng luk Isan by Raksachat)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่าผู้แต่งมุ่งสร้างภาพแทนให้เชียงใหม่เมืองหลวงแห่งอาณาจักรล้านนา แห่งนี้ ให้เป็นพระราชอาณาจักรแห่งความอุดมสมบูรณ์ มั่งคั่งด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เมืองอันเป็นมาตุภูมิหรือแผ่นดินแม่ แม่ผู้เป็นดั่งต้นกำเนิดของแม่น้ำ 4 สาย คือ แม่น้ำปิง วัง ยม และน่าน แม่น้ำอันเปรียบเสมือนเส้นเลือดสายใหญ่ที่ไหลหล่อเลี้ยงวิถีชีวิตของผู้คนทั้งสองฝั่งมาเป็นเวลาช้านาน ดินแดนที่โอบล้อมด้วยขุนเขา ภูเขาสูงชัน อากาศเย็นตลอดทั้งปี อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณและดอกไม้มานานานชนิดโดยบทเพลง ล้วนผลิตชุดความคิดเหล่านี้ออกมาซ้ำ ๆ กัน พร้อมกับนำเสนอภาพความงามแห่งล้านนาสู่ผู้ฟังภายนอกสองผลโดยตรงต่อการรับรู้ของผู้คนทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ ด้านทางตรง บทเพลงกล่าวถึงเมืองแห่งภูเขาสูงเสียดฟ้า หน้าผาสูงชัน บรรยากาศดี ด้านทางอ้อมคือ บ่งบอกลักษณะผู้คน ด้วยลักษณะทางภูมิประเทศเป็นตัวกำหนดลักษณะท้องถิ่น อาทิ ภูมิศาสตร์ด้านพื้นที่ ภูเขา หุบผาสูงชัน ม่านหมอก อากาศเย็นตลอดปี ทำให้การเดินทางไม่สะดวกเข้าถึงยาก จึงส่งผลต่อบุคลิกและนิสัยของคนเมือง ทำให้ผู้คนในถิ่นนั้นมีนิสัยรักสงบ เยือกเย็น และมีวิถีชีวิตเป็นไปอย่างเชื่องช้าซึ่งมีอิทธิพลต่อชุดความคิดที่ถูกบรรจุลงในบทเพลงเหล่านี้ตรงกันข้ามกับ วรรณกรรมเพลงอีสานซึ่งมักบอกเล่าเรื่องราวของที่ราบสูงอันกว้างใหญ่ สายน้ำโขง และแม่น้ำชี มูล ที่หล่อเลี้ยงวิถีชีวิต พร้อมกับท้องทุ่งอันแห้งแล้งกันดาร ซึ่งเป็นภาพแทนที่ต่างจากภาคเหนือชัดเจน

3. อัตลักษณ์ด้านความเชื่อและศาสนา

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและถิ่นอีสานปรากฏอัตลักษณ์ด้านความเชื่อและศาสนาในบทเพลงภาคเหนือ คือ เพลงฝากไว้ในล้านนา แว่นฟ้าเวียงพิงค์ นพบุรีศรีนครพิงค์ฯ ทิพย์ดารา วิถีคนเมือง ล่องแม่ปิง ส่วนภาคอีสาน ไม่ปรากฏ ดังตัวอย่างบทเพลงต่อไปนี้

“ปิดก้องก้องแนแท้ไหว้สา ขโปนฝี่ล้านนาปูจาบรรพชน”

(Fak wai nai lanna by Sikhitakonharithat)

“เจียงใหม่เป็นเมืองแห่งพระศาสนา” “บุญปารมีแห่งพระเจ้าก้อนา พระศาสนาอุ้งเฮืองเป็นสะหรี”

(Nopburi si nakhonphing by Sikhitakonharithat)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นมุมมองและภาพของสังคมเหนือได้ชัดขึ้นและมองเห็นนัยยะที่ผู้แต่งต้องการส่งสารที่ปรากฏในงานเพลง กล่าวคือ ผู้แต่งต้องการนำเสนอภาคเหนือให้เป็นเมืองแห่งศรัทธาความเชื่อ ดินแดนแห่งพระพุทธศาสนา ชาวเมืองมีวิถีชีวิตผูกพันกับศรัทธาและธรรมะพร้อมทั้งนำเสนอความเชื่อในการบูชาพระธาตุ โดยเฉพาะพระธาตุดอยสุเทพ อันเปรียบเสมือนศูนย์รวมศรัทธาเป็นดั่งเพชรยอดมงกุฎแห่งอาณาจักรล้านนา ความเชื่อต่อพระเถระผู้ทรงคุณวิเศษ โดยเฉพาะครูบาเจ้าศรีวิชัย ตนบุญแห่งล้านนา ที่ได้รับความเคารพสูงสุด

นอกจากนั้น ผู้แต่งยังต้องการเสริมให้ภาคเหนือดูดีดูดีและทรงคุณค่า ด้วยการให้ความเชื่อเรื่องโชคลาภและความเป็นสิริมงคล อาทิ หากอยู่ที่เชียงใหม่ จะร่ำรวยมีความสุข หากมีเงินหมื่น จะมีเงินแสนเงินล้าน และด้วยล้านนามีคนจากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้แต่งจึงต้องการชี้ให้เห็นจุดร่วมของความเชื่อของผู้คนกลุ่มต่าง ๆ ที่ดำเนินวิถีชีวิตในครรลองเดียวกัน โดยใช้ความเชื่อการนับถือผีและศรัทธาต่อบรรพชนผู้ล่วงลับอันเป็นการแสดงออกซึ่งความกตัญญูกตเวทิตาต่อผู้มีพระคุณ และสื่อวัฒนธรรมร่วมของกลุ่มคนที่ใช้ภาษาตระกูลไท-กะได ซึ่งอาศัยอยู่ในภาคเหนือ โดยเฉพาะการนับถือผีบรรพบุรุษ อันเป็นลักษณะร่วมที่โดดเด่น ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าวรรณกรรมเพลงล้านนา มีความพยายามในการผลิตชุดความเชื่อด้านศาสนาพุทธและการนับถือผีขึ้นมาเพื่อรับใช้สังคมล้านนาผ่านบทเพลงได้อย่างแยบยล ซึ่งนี้อาจเป็นเป้าหมายของการเขียนเพลงเหล่านี้ขึ้นมาอย่างแท้จริงแต่น่าแปลกใจว่า ในบทเพลงอีสาน ไม่ปรากฏการนำเสนอในด้านนี้

4. อัตลักษณ์ด้านภาษาและวรรณกรรม

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและถิ่นอีสานปรากฏอัตลักษณ์ด้านภาษาและวรรณกรรมในบทเพลงภาคเหนือ คือ เพลงฝากไว้ในล้านนา แวนฟ้าเวียงฟิงค์ นพบุรีศรีนครพิงค์ฯ ล้านนาไทย ส่วนภาคอีสานคือ เพลงบ่าวพันธุ์พื้นเมือง คนบ้านเดียวกัน สากันตรึม ดังตัวอย่างบทเพลงต่อไปนี้

“อักษรธรรมล้านนาโบราณปั๊บบ้า” “กำแพงกำบ่าเก่าเล่าหยาย”

(Fak wai nai lanna by Sikhitakonharithat)

“หวานล้ำกำอู้กำจา”

(Waenfa wiang phing by Sikhitakonharithat)

“พูดจาภาษาแม่”

(Sao Kan Truem by Sichan)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่ามีการบรรจุชุดความคิดทางด้านอักษรและภาษา เข้าไว้ในงานเพลงทั้งภาคเหนือและอีสานโดยภาคเหนือได้แทรกเอาลักษณะของภาษาทั้ง รูปอักษรและภาษาพูดที่เฉพาะตน โดยใช้ตัวเมืองและตัวธรรมล้านนาในการจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ และพูดสื่อสารด้วยคำเมืองโดยภาษาล้านนาถือเป็นภาษาในตระกูลไท มีลักษณะเด่น คือ มีเสียงวรรณยุกต์ 6 เสียง นิยมใช้เสียง /ฮ/ แทน เสียง /ร/ และเสียง /จ/แทน เสียง /ช/ ในภาษาไทย มีสำเนียงคล้ายคลึงและใกล้ชิดกับภาษาไทยอีสานและภาษาลาว โดยเนื้อเพลงสะท้อนให้เห็นว่า ผู้แต่งเพลงต้องการนำเสนอหรือชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นกับภาษาเหนือในสังคมล้านนา กล่าวคือปัจจุบันเด็กรุ่นใหม่ไม่สนใจภาษาถิ่นของตน เด็กรุ่นใหม่อ่านภาษาหรือตัวหนังสือที่เรียกว่าตัวเมือง หรืออักษรธรรมล้านนาไม่ได้ และที่นั่นเป็นห่วงไปกว่านั้น คือ คนเมืองรุ่นใหม่ เริ่มสื่อสารด้วยคำเมืองไม่ได้ ด้วยวาทกรรมกระแสหลักจากส่วนกลางควบคุมและครอบงำไว้ กอปรกับสำนึกร่วมในความเป็นล้านนาเริ่มลดน้อยลงในกลุ่มคนปัจจุบัน ผู้แต่งจึงส่งสารผ่านงานเพลงออกมาในเชิงวิงวอนและน้อยเนื้อต่ำใจที่ลูกหลานในปัจจุบันไม่เห็นคุณค่า และอายุในการสื่อสารด้วยภาษาพื้นเมืองและปฏิเสธตัวตนความเป็นคนล้านนา ในทางกลับกันในแวดวงวรรณกรรมเพลงอีสาน กลับนำเสนอความเป็นท้องถิ่นอีสานอย่างชัดเจนและไม่ปฏิเสธภาษาแม่ของตนโดยมีหลายงานเพลง มักนำเสนอวัฒนธรรมถิ่นอีสานเหนือ อาทิ ในบทเพลงบ่าวพันธุ์พื้นเมือง หรือในอีสานใต้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเขมรถิ่นไทยล้วนแสดงออกถึงความภูมิใจในภาษาของตน ชวนให้คิดว่า ในอนาคตวัฒนธรรมอีสานอาจได้รับความนิยมเทียมเท่าวัฒนธรรมกระแสหลักได้

5. อัตลักษณ์ด้านดนตรีนาฏศิลป์

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและถิ่นอีสานด้านดนตรีนาฏศิลป์ในบทเพลงภาคเหนือ คือ เพลงฝากไว้ในล้านนา แว่นฟ้าเวียงพิงค์ วิถีคนเมือง ล่องแม่ปิง ส่วนภาคอีสานคือ เพลงอีสานลำเพลิน เสียงแคนจากแมนซัน มนต์เพลงลูกอีสาน สาวกันตรึม ดังตัวอย่างบทเพลงต่อไปนี้

“ปี่จุ่มคว่าจ้อยขอเสียงปี่นสล้อ ซอล่องน่านานามา” “สะล้อซอซึงวอน ม่วนล้ำเมืองคน”

(Fak wai nai lanna by Sikhitakonharithat)

“ม่วนจั้นสรรคเล่าคูริยดนตรี” “กอยสาวงามจ่างพอนยืมแยมฮับต้อน แยกแก้วมาเมือง”

(Nopburi si nakhon phing by Sikhitakonharithat)

“ใจมีแต่เสียงแคนชิงจังหวะ ลำเซ็ง ลำเตี้ย ลำเดิน ลำเพลิน ลำแพน ขับกล่อมทางเดินคลอนแคลน”

(Mon phleng luk Isan by Raksachat)

“เสียงแคนผู้ได้เว้าวอนตีกลองน้ำเปลิดเพลินลีไอลำ มาลงพอนอีสานลำเพลิน”

(Isan lam phloen by Dapkham)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่าผู้แต่งพยายามบรรจุชุดคำที่เกี่ยวกับดนตรี วงดนตรีพื้นเมืองและนาฏศิลป์พื้นเมืองของชาวเหนือเอาไว้หลากหลาย อาทิ วงสะล้อซอซึง¹ วงขอล่องน่าน² วงปี่จุ่ม ปี่จุ่ม คำว่าจ้อยซอ ซึ่ง ฆ้องกลองแน พิณ พิณเพี้ยะหรือแม่กระทั่ง นาฏยลีลาการพอน เช่น การพอนเจิงลาย ล้วนกล่าวถึงอัตลักษณ์ตัวตนของชาวล้านนาทั้งสิ้น เครื่องดนตรี นาฏศิลป์ และชื่อเรียกต่าง ๆ ล้วนถูกกำหนดขึ้นและเป็นลักษณะเฉพาะของภาคเหนือ หรือในกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในอาณาจักรล้านนา นอกจากกลวิธีการนำเสนอดนตรีและนาฏศิลป์ต่าง ๆ ที่ผู้แต่งต้องการสื่อแล้ว ผู้แต่งยังทำให้เห็นถึงกระบวนการและบริบทที่เหมาะสมแก่การนำดนตรีหรือการพอนมาแสดงโดยใช้บทเพลงเป็นสื่อ เช่น การเล่นเจิงลาย นิยมเล่นไปพร้อมกับการพอน การตีกลองตีฆ้องการเป่าแน มักเล่นในพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษ การต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ต้องรำหรือพอนต้อนรับ ดังในงานพิธีทูลพระขวัญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ³ เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นอัตลักษณ์ที่ผู้แต่งพยายามสื่อและแทรกในเนื้อเพลง และทำให้ผู้ฟังหรือผู้รับสารเสพหรือรส

¹วงสะล้อซอซึง หมายถึง วงดนตรี ที่นำเอาเครื่องดนตรี ประเภทเครื่องสายของภาคเหนือ คือ ซึงสะล้อ และเครื่องประกอบจังหวะมาบรรเลงรวมกันเป็นวง ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากในภาคเหนือ เป็นวงดนตรีพื้นบ้านของท้องถิ่นล้านนา

²วงขอล่องน่าน ขอล่องน่านเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ซอพระลอ” หรือ “ซอน้อยไชยยา” ซอทำนองนี้มีจังหวะลีลาค่อนข้างช้า อ่อนหวาน ขอล่องน่านเป็นลักษณะเฉพาะของ จังหวัดน่าน

³งานพระราชพิธีทูลพระขวัญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ณ สนามโรงเรียนยุพราชฯ พ.ศ. 2501

เนื้อหาด้านดนตรีนาฏศิลป์เหล่านี้แบบไม่รู้ตัว อันเป็นการบรรจุชุดความคิดและการรับรู้ไว้ได้อย่างแยบยล สอดคล้องกับภาคอีสานซึ่งมักมีการนำเสนอในด้านนี้ค่อนข้างสูงเฉกเช่นเดียวกัน หรืออาจจะด้วยนิยามของความเป็นคนอีสานที่ชอบสนุกสนาน จึงทำให้ในบทเพลงอีสานมีการบรรจุชุดความคิดเหล่านี้

6. ด้านประเพณีวิถีชีวิต

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและถิ่นอีสานปรากฏอัตลักษณ์ด้านประเพณีวิถีชีวิตในบทเพลงภาคเหนือ คือ เพลงฝากไว้ในล้านนา แวนฟ้าเวียงพิงค นพบุรีศรีนครพิงค์ฯ วิถีคนเมือง ส่วนภาคอีสาน คือ เพลงอีสานลำเพลิน เสียงแคนจากแมนชั่น มนต์เพลงลูกอีสาน บ่าวพันธุ์พื้นเมือง คนบ้านเดียวกัน สาวกันตรึม ฝนรินในเมืองหลวง ซึ่งพบมากที่สุดรองจากภาพแทนด้านความงาม และเศรษฐกิจ ดังตัวอย่างบทเพลงต่อไปนี้

“นุ่งซิ่นเกล้ามวยเหน็บดอกเอื้อง” “เกิดหม้าปั้นเมืองนุ่งผ้าต้อยฮ้อยจาย”

(Fak wai nai lanna by Sikhitakonharithat)

“ปีใหม่ สงกรานต์จุ่มเย็น”

(Wanfa wiang phing by Sikhitakonharithat)

“ถือฮืดสิบสอง คองสิบสี่โบราณ”

(Mon phleng luk Isan by Raksachat)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่า วรรณกรรมเพลงล้านนามีการนำเสนอภาพด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเมืองที่มีความสัมพันธ์กันในด้านต่าง ๆ อาทิ ผ้ากับคนเมือง ผู้หญิงล้านนาต้องนุ่งผ้าซิ่นตีนจก ผู้ชายต้องนุ่งผ้าโจงกระเบนมีชาย การแต่งกายกับคนเมือง ผู้หญิงต้องเกล้าผมมวยทัดดอกเอื้อง ผู้ชายต้องสักขาลายถึงทอ้ง (ลาวพุงดำ) การสร้างวัดหรือศาสนาการต่าง ๆ มีการใช้ช่างเฉพาะด้าน เช่น ช่างปิดทองทาสี ช่างติดกระจก ช่างขึ้นลายปูนปั้น ช่างสลักแกะไม้ ช่างเครื่องเงินเครื่องเงิน ฉัตร ร่ม เครื่องสูงต่าง ๆ ล้วนสร้างขึ้นเองด้วยฝีมือของชาวล้านนา คนเหนือเรียกว่า สล่า (ช่าง) มีการให้ชุดความคิดเกี่ยวกับประเพณี เช่น ประเพณี ฮีเป็ง ประเพณีปีใหม่เมือง

(สงกรานต์) ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณีบวชลูกแก้ว ล้วนแล้วแต่บ่งบอกตัวตนและที่มาของกลุ่มคน และสิ่งเหล่านี้คือลักษณะร่วมของผู้คนที่เรียกตนเองว่า “คนเมือง” ในทางกลับกัน ในแวดวงวรรณกรรมเพลงอีสานกลับพยายามนำเสนอภาพความเป็นพื้นถิ่น บอกเล่าเรื่องราวความเป็นอยู่ที่อยู่กับไร่นา วิถีชีวิตที่เรียบง่ายอิงอาศัยธรรมชาติ หากินตามธรรมชาติ ดำรงอยู่โดยยึดขนบธรรมเนียมประเพณี ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ ตลอดจนเล่าถึงเรื่องราวความกันดารแร้นแค้น ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อทัศนคติและการรับรู้ของผู้คนภายนอกเมื่อมองชาวอีสาน

7. ภาพแทนความงาม เศรษฐกิจและสังคม

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและถิ่นอีสานปรากฏอัตลักษณ์ด้านภาพแทนความงาม เศรษฐกิจและสังคมในบทเพลงภาคอีสาน คือ เพลงดอกหญ้าในป่าปูน กินข้าวหรือยังอีสานลำเพลิน เสียงแคนจากแมนชั่น มนต์เพลงลูกอีสาน บ่าวพันธุ์พื้นเมือง คนบ้านเดียวกัน ฝนรินในเมืองหลวง ซึ่งพบว่า มีการนำเสนอสูงที่สุด ส่วนภาคเหนือ คือ เพลงกุหลาบเวียงพิงค์ วิถีคนเมือง ล่องแม่ปิง ล้านนาไทย ดังตัวอย่างบทเพลงต่อไปนี้

“กุหลาบเมืองไหนทั่วดินแคว้นในแดนสยามยังบ่เทียมเทียบเท่าความงาม เปรียบดังสาวชาวพิ้งคิงามเหลือ”

(Kulap wiang phing by Wechanon)

“คนงาม ๆ ต้องงามคู่ความเด่นดีต้องฮักศักดิ์ศรีของกุลสตรี แม่ย่าแม่หญิง”

(Long mae ping by Wechanon)

“คนอยู่แมนชั่นยังเป่าแคนหวานซำบ่ย่านอายุยืนยันว่าเจ้าของเป็นไผออนซอนน้ำใจเจ้าของเสียงแคน”

(Siang khaen chak maenchan by Raksachat)

“เรียนทำงานทำลำบากแต่ฮักก็ฮักศักดิ์ศรีภูมิใจได้เป็นคนดีถึงบ่ค่อยมีเงินใช้”

(Mon phleng luk Isan by Raksachat)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่า วรรณกรรมเพลงภาคเหนือ พยายามนำเสนอความ

สงบเยือกเย็น ความสวยงาม สังคมผู้ดี และเศรษฐกิจที่อิงอาศัยระหว่างกัน โดยเฉพาะเรื่องความงามของผู้คนและทัศนียภาพ ต่างจากรรณกรรมเพลงภาคอีสาน ซึ่งไม่ปรากฏภาพแทนทางด้านความงาม ในทางกลับกัน พบการนำเสนอภาพของการถูกกดขี่และถูกกระทำให้เป็นพลเมืองชั้นสองของสังคม ไม่มีปากเสียงและสิทธิใด ๆ ด้วยมักถูกนำเสนอให้เป็นคนชั้นสองของสังคมบ่อยครั้ง จึงเกิดการรับรู้ว่าคุณค่าสังคมอีสาน มักขายแรงแลกเงิน ดังนั้น วรรณกรรมเพลงจึงมิใช่เพียงบทเพลงที่สร้างขึ้นเพื่อบำบัดความเหงาและสร้างความบันเทิงให้กับคนในสังคม แต่วรรณกรรมเพลงยังเปรียบเสมือนพื้นที่ที่ต่อรองเชิงอำนาจในสังคมอีกด้วย อนึ่ง แม้อีกภาคเหนือและอีสานจะมีการผลิตชุดความคิดความเชื่อผ่านวรรณกรรมเพลงต่างกัน แต่น้ำเสียงของบทเพลงทั้งสองภูมิภาคกลับเติมเปี่ยมไปด้วยความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตน ซึ่งส่งผลต่อระบบความคิดของผู้คนในสังคมทั้งสองอย่างมาก

จากการศึกษาเปรียบเทียบข้างต้น พบว่าอัตลักษณ์ที่ปรากฏในงานเพลงทั้งสองพื้นที่ต่างมีการสร้างชุดความคิดความเชื่อและนำเสนอในมุมมองที่แตกต่างกันออกไป ผ่านการผลิตแนวคิดและการผลิตวาทกรรมเหล่านี้ขึ้นมาซ้ำ ๆ จึงส่งผลต่อการรับรู้ และภาพจำที่ส่งผลให้สองภูมิภาคมีพัฒนาการ ภาพแทน และถูกทำให้เป็นจากสายตาของคนภายนอก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางแสดงความถี่การนำเสนออัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสาน ดังนี้

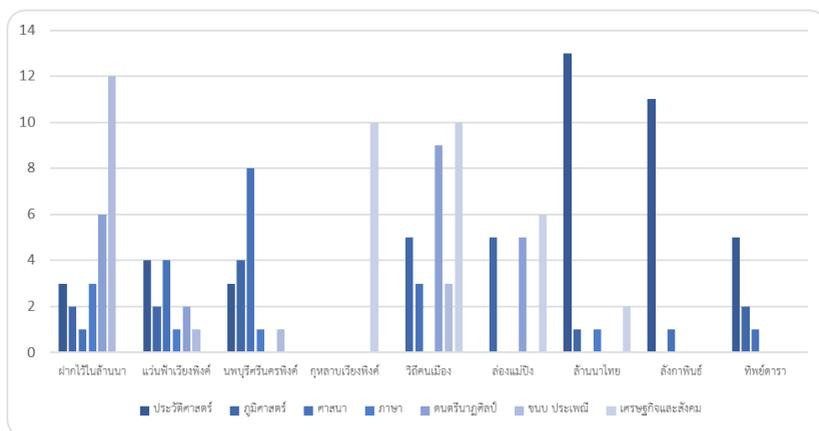
ตารางที่ 1 ตารางแสดงความถี่การนำเสนออัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสาน

ที่	ชื่อเพลง	ประวัติศา	ภูมิศาสตร์	ความเชื่อ/ ศาสนา	ภาษา/ วรรณกรรม	ดนตรี/ นาฏศิลป์	ประเพณี/ วิถีชีวิต	เศรษฐกิจ/ สังคม/งาม
1.	ฝากไว้ในล้านนา	3	2	1	3	6	12	
2.	แว่นฟ้าเวียงพิงค์	4	2	4	1	2	1	
3.	นพบุรีศรีนครพิงค์	13	4	8	1		2	
4.	กุหลาบเวียงพิงค์							10 ⁴
5.	วิถีคนเมือง		5	3		9	3	10 ⁵
6.	ล่องแม่ปิง		5			5		6 ⁵
7.	ล้านนาไทย	13	1		1			2 ⁵
8.	ลึงกาพันธ์	11		1				
9.	ทิพย์ดารา	5	2	1				
10.	ดอกหญ้าในป่าปูน		2					7
11.	กินข้าวหรือยัง							9

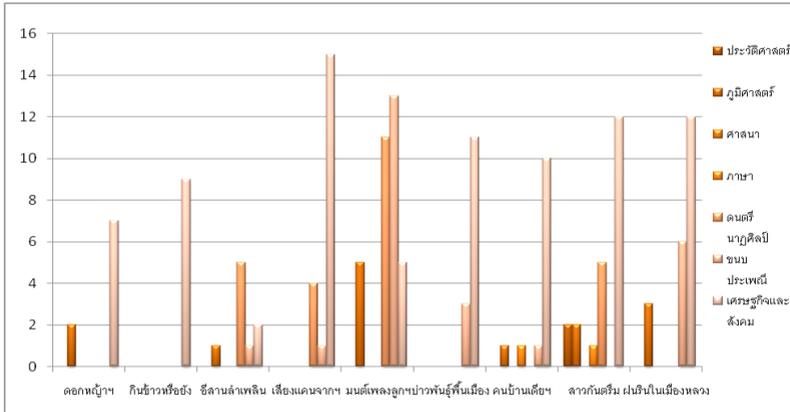
⁴ อัตลักษณ์ หรือภาพแทนด้านความงาม

ที่	ชื่อเพลง	ประวัติฯ	ภูมิศาสตร์	ความเชื่อ/ ศาสนา	ภาษา/ วรรณกรรม	ดนตรี/ นาฏศิลป์	ประเพณี/ วิถีชีวิต	เศรษฐกิจ/ สังคม/งาม
12.	อีสานลำเพลิน		1			5	1	2
13.	เสียงแคนจากแมนา					4	1	13
14.	มนต์เพลงลูกอีสาน		5			11	13	5
15.	บัวพันธุ์พื้นเมือง				1		3	11
16.	คนบ้านเดียวกัน		1		1		1	10
17.	สาวกันตรึม	2	2		1	5		
18.	ฝนรินในเมืองหลวง		3				6	12

จากตาราง 1 จะเห็นว่าภาคเหนือ และอีสาน พยายามนำเสนอตัวตนในทิศทางที่ต่างกัน ภาคเหนือมีความพยายามเชื่อมโยงบทเพลงให้เข้ากับประวัติศาสตร์ค่อนข้างสูง กอปรกับนำเอาความเชื่อ ภาษา และนาฏศิลป์ชั้นสูงเข้าไว้ ซึ่งชุดความคิดเหล่านี้ถูกผลิตออกมาบ่อยครั้ง กระทั่งในเวลาต่อมา กลายเป็นภาพลักษณ์ของความเป็นภาคเหนือปัจจุบัน เช่นเดียวกับภาคอีสาน ซึ่งมีความพยายามในการนำเสนอตัวตนเช่นเดียวกัน แต่การนำเสนอนี้กลับสวนทางกับภาคเหนือ โดยภาคอีสาน พยายามเล่าเรื่องของความทุกข์ยาก วิถีชีวิต และการกดขี่ทางชนชั้นมากกว่าสังคมเหนือ ซึ่งต่างกันชัดเจนและนำไปสู่การรับรู้ของคนในถิ่นต่าง ๆ โดยสามารถศึกษารายละเอียดตามแผนภูมิ 1 และแผนภูมิ 2 ดังนี้

แผนภูมิ 1 แสดงความถี่การนำเสนออัตลักษณ์ถิ่นภาคเหนือในวรรณกรรมเพลง

แผนภูมิ 2 แสดงความถี่การนำเสนออัตลักษณ์ถิ่นอีสานในวรรณกรรมเพลง

จากแผนภูมิข้างต้น จะเห็นว่า ทิศทางการสร้างอัตลักษณ์ของวรรณกรรมเพลงท้องถิ่นเหนือ และอีสานต่างกันชัดเจน โดยภาคเหนือพยายามเล่าเรื่องเรื่องของตน ผ่านประวัติศาสตร์อันยาวนาน และวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า ในขณะที่ภาคอีสานกลับให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อการรับรู้ของคนภายนอกสังคมที่มองต่างกันอย่างสิ้นเชิง

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวรรณกรรมเพลงกับอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอัตลักษณ์ถิ่นอีสาน พบอัตลักษณ์ 7 ด้าน คือ ด้านตำนานและประวัติศาสตร์ ด้านภูมิศาสตร์ ด้านความเชื่อและศาสนา ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม และวิถีชีวิต และภาพแทนความงาม เศรษฐกิจและสังคม

ภาคเหนือ นำเสนออัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์สูงสุด ภาพแทนด้านความงาม ดนตรีและนาฏศิลป์ ภูมิศาสตร์ ความเชื่อและศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และด้านภาษาและวรรณกรรม ตามลำดับ ส่งผลต่อการรับรู้ของคนทั้งภายในและภายนอกสังคมว่า เป็นเมืองประวัติศาสตร์ ภูมิประเทศและทัศนียภาพ ผู้คนมีมิตรไมตรี และวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า

ภาคอีสาน นำเสนอภาพแทนด้านเศรษฐกิจและสังคมแรงงานสูงสุด รองลงมาคือ ด้านดนตรีและนาฏศิลป์และด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี ด้านภูมิศาสตร์ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านภาษาและวรรณกรรม ตามลำดับ ไม่ปรากฏอัตลักษณ์ด้านความเชื่อและศาสนา ซึ่งสวนทางกับภาคเหนือ ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้คนทั้งในและนอกสังคมน่า ผู้คนพลัดถิ่น ต่อสู้ดิ้นรน ภูมิประเทศแห้งแล้ง ผู้คนรักความสนุกสนาน

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือครั้งนี้ สอดคล้องกับ Yotkaeo (2017) ซึ่งศึกษาอัตลักษณ์ของคนล้านนาจากบทเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ พบว่า บทเพลงล้านนาสร้างอัตลักษณ์ 8 ด้าน คือ ด้านประเพณี ด้านภาษา ด้านอุปนิสัย ด้านสตรีล้านนา ด้านสถานที่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านอาหาร และด้านดนตรี นอกจากนี้ งานเพลงเหล่านี้ยังถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบโต้กับค่านิยมจากส่วนกลางในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งในอนาคตหากงานเพลงเหล่านี้ยังถ่ายทอดเจตนารมณ์ต่อไป ค่านิยมจากส่วนกลางจะถูกลดบทบาทลงหรือถูกกลืนไปในที่สุด เป็นช่องทางให้วัฒนธรรมท้องถิ่นกลับมามีอิทธิพลเหนือวัฒนธรรมส่วนกลางอีกครั้ง

การศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นอีสานครั้งนี้ สอดคล้องกับ Kusun (2011) ซึ่งศึกษาอัตลักษณ์ชาวอีสานจาก 98 บทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย พบว่าอัตลักษณ์ของชาวอีสานคือ ค่านิยม ความเชื่อวัฒนธรรมประเพณี การประกอบอาชีพ อาหารประจำท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมการแสดง และเครื่องดนตรี โดย Kro Thin ThaKhom and Chutharat (2012) ยังเสนอเพิ่มเติมว่า อัตลักษณ์ถิ่นอีสานกำลังจะถูกกลืนและจะถูกสร้างให้เป็นพื้นที่ต่อรองเชิงวัฒนธรรมในอนาคต ซึ่งจากการศึกษาอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ในแต่ละท้องถิ่น กำลังพยายามสร้างอัตลักษณ์เพื่อแสดงความเป็นตัวตนและรับใช้สังคมท้องถิ่นนั้น ๆ

ดังนั้น กล่าวได้ว่า การนำเสนอวรรณกรรมเพลงของท้องถิ่นเหนือและอีสานที่ต่างกัน ก่อให้เกิดภาพแทนของผู้คนในสังคมที่มองภาคเหนือและภาคอีสานต่างกัน อนึ่ง น่าสังเกตว่าการสร้างอัตลักษณ์ถิ่นเหนือและอีสานผ่านบทเพลง มีการสร้างเพื่อตอบโต้วาทกรรมกระแสหลักหรือจากส่วนกลาง และใช้เป็นพื้นที่ต่อรองเชิงอำนาจในสังคมเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียม ด้วยเหตุนี้ วรรณกรรมเพลงจึงมิใช่เพียงตัวบทที่สร้างขึ้นเพื่อความบันเทิง จรรโลงใจและบำบัดความเท่าเทียมให้กับคนในสังคมนั้น แต่วรรณกรรมเพลงยังถูกสร้างขึ้นเพื่อต่อรองกับส่วนกลางและแสดงตัวตนของท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย

Reference

- YotKaeo, K. (2017). **Attalak khong khon lanna chak bot phleng luk thung kham mueang thi khap rong doi Opchoei Wiang Phing.** (in Thai) [An Identity of Lanna people from the northern country music recorded by Opchoei WiangPhing. Master's thesis. Chaing Mai Rajabhat University, Chiang Mai.
- Common, B.T. (2011). **Phleng kap watthanatham: kan sueksak an chueam yong attalak lae watthanatham chum chon phan bot phleng khong sinlapin lanna.** (in Thai) [Music and Culture: a study of interconnection of identity and culture of community through the music of Lanna Artist]. Bangkok: Dhurakij Pundit University.
- Common, B.T. (2012). **Phleng lae attalak watthanatham chum chon: Charan Manophet kap bot bat khong nak rop thang watthanatham dontri lanna.** (in Thai) [Music and Community's Cultural Identity: Charan Manopetch and his role as cultural warrior]. *DhurakitBundit Communication Arts Journal*, 6 (2): 145-179.
- The Royal Institute. (2003). **Photchananukrom chabap ratchabandittayasathan phoso 2542.** (in Thai) [Thai Dictionary of Royal Institute]. (1sted.). Bangkok: Nanmee book.
- Kro Thin Tha Khom, W. & Chutharat, S. (2012). **Mong Isan phan phleng Thai lukthung Isan: korani Sueksa phleng Thai luk thung Isan khong Tai Orathai.** (in Thai) [Thai Country Isan Music of Tai Orathai]. Master's thesis. Mahidol University, Nakhonprathom.

พิธีกรรมการทำวนาเกลือ: กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าแดง
อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

Salt Farming Ritual Ceremony: A Case Study of Banpadaeng
Community Thamai District Chanthaburi Province.

วุฒินันท์ สุพร¹ / ทิพวรรณ จันทวงษ์² / สิริยา มะลิวัลย์³

Wutthinan Suphon¹/ Thipphawan Chanthawong²/ Siriya Maliwan³

¹⁻³Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Rambhai Barni Rajabhat University
Chanthaburi 22000, Thailand

E-mail: suporn198745@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to study the belief of salt farming in Padaeng community, Thamai District, Chanthaburi province. This was qualitative research by using the observation, interview and recording as a process. The research results showed in the descriptive statistic. The samples were the people in Padaeng community, Thamai District, Chanthaburi province, who were salt farming farmers and the knowledgeable people in this community. The research results were as follows: Salt farming was the believing and the rite of Padaeng community, Thamai District, Chanthaburi province that transitioning from generation to generation. Before farming the villagers will perform the ritual ceremony and in harvest season coming in each year, they will perform the ritual ceremony for the Earth goddess and the deities who protected their salt farm. This ritual perform was the morale to villager and also blessing the happiness to their family. Moreover they will perform the ritual ceremony for

Ta-Puk who was the first salt farming farmer. The prohibitions of doing salt farming were 1) Do not use umbrella in salt farm area because they believe that it will disparage the god. 2) Do not sell and buy salt during the sunset time because from their believing, it made them confuse between salt and sugar.

Keywords: Salt Farming Ritual Ceremony, Banpadeang Cummunity

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อ และพิธีกรรมเกี่ยวกับการทำขวัญนาเกลือ ของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี การศึกษาพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ และการบันทึก นำเสนอผลการศึกษาแบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ศึกษาข้อมูลจากชาวบ้านในพื้นที่ชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ที่ประกอบอาชีพทำนาเกลือ และเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ในเรื่องพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือเป็นอย่างดี

ผลการวิจัยพบว่าความเชื่อและพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ ของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพการทำนาเกลือจะต้องทำพิธีทำขวัญนาเกลือ หรือไหว้ศาลนาเกลือเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตของทุกปี เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว และการประกอบพิธีกรรมยังมีความเชื่อว่าเป็นการไหว้บูชาพระแม่ธรณีเทวดาที่ปกปักษ์ภักษา นาเกลือ เป็นการสร้างขวัญกำลังใจและขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยปกป้องดูแลผืนนาเกลือส่งผลให้นาเกลือมีผลผลิตที่ดีรวมถึงเป็นการไหว้บูชาและขอพรตาฟุกซึ่งชาวบ้านเชื่อว่าเป็นผู้ทำนาเกลือคนแรก ส่วนข้อห้ามเกี่ยวกับนาเกลือพบว่า มีข้อห้าม ดังนี้ 1) ห้ามกางร่มในบริเวณพื้นที่นาเกลือเพราะการทำนาเกลือต้องอาศัยแสงแดด และสภาพภูมิอากาศที่ดีหากมีคนกางร่มเข้าไปในบริเวณนาเกลือเชื่อกันว่าเป็นการลบหลู่จะเกิดฝนตกและทำให้ผลผลิตเสียหาย 2) ห้ามซื้อ-ขายเกลือหลังพระอาทิตย์ตกดินเพราะมีความเชื่อว่าเป็นกุศโลบายของคนโบราณที่กลัวว่าหากมีตั่วแล้วถ้ายังขายเกลือจะทำให้หยิบผิตสลับกับน้ำตาลหรือผงชูรส เพราะมีลักษณะคล้ายกัน

คำสำคัญ: พิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ, ชุมชนบ้านป่าแดง

ความเป็นมาและความสำคัญ

“นาเกลือ” เป็นภูมิปัญญาอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่สามารถนำเอาธรรมชาติมาดัดแปลงและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า การทำนาเกลือในประเทศไทยมีมานานหลายร้อยปีเพราะเกลือมีความสำคัญต่อชุมชนมาตั้งแต่สมัยโบราณ เกลือเป็นสิ่งจำเป็นในการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจระหว่างชุมชน เป็นอาชีพที่แสดงถึงภูมิปัญญาความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ การสังเกต และการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ภูมิปัญญาเหล่านี้ได้ถูกถ่ายทอดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลานโดยการบอกเล่าและถือปฏิบัติต่อ ๆ กันมา การทำนาเกลือทุกครั้งชวานาเกลือจะมีการปฏิบัติตามขั้นตอนตามที่ได้สืบทอดกันมา ทั้งนี้เพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นขวัญกำลังใจแก่ชวานาเกลือ สิ่งแรกที่ต้องทำคือ การเตรียมพื้นที่หรือปรับปรุงพื้นที่ทำนาเกลือ เช่น ยกคันนา ขุดลอกลำรางที่เริ่มต้นเขินรวมไปถึงบดอัดท้องกระทงนาเกลือเมื่อเตรียมพื้นที่เรียบร้อยแล้วจึงเริ่มเข้าสู่พิธีกรรมและความเชื่อที่เรียกว่า “พิธีทำขวัญนาเกลือ”

การทำขวัญนาเกลือ เป็นพิธีกรรมที่เกิดขึ้นจากความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้เกิดสิริมงคลในการทำนาเกลือทำให้เกลือได้ราคาดีและไม่มีอุปสรรค ช่วงเวลาในการทำพิธีจะเริ่มกระทำเมื่อน้ำทะเลที่ตักไว้ในนาเกลือตกผลึกเม็ดเกลือมากขึ้น และเริ่มได้รับผลผลิตเป็นครั้งแรกจากนาเกลือก่อนร่อนน้ำหรือเมื่อร่อนน้ำครั้งแรก (การร่อนน้ำคือการซีกลากเม็ดเกลือมากองสุมเป็นลูก ๆ คล้ายกับภูเขาก่อนเข้ายุ่งเก็บเกลือ) จึงถือเป็นหลักปฏิบัติซึ่งเชื่อว่าจะก่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลและความมั่นคงในการดำเนินชีวิตกับการประกอบอาชีพทำนาเกลือ ชวานาเกลือจึงยึดมั่นในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอยู่ ได้แก่ เจ้าที่เจ้าทาง และเทพยดา จึงมีพิธีบวงสรวงหรือเป็นการบูชาผีผู้พิทักษ์นาเกลือ (คล้ายกับการบูชาพระแม่ธรณีในนาข้าว) และถือเป็นการบูชาพระวายุ พระแม่คงคา และพระแม่ธรณี เพราะเทวดาดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับและสัมพันธ์กับเกลือ เพราะมีความเชื่อว่าเทวดาเหล่านี้จะช่วยให้ลมที่ตี น้ำที่เค็ม พื้นดินที่ดี เป็นการบูชาเพื่อขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยให้การทำนาเกลือ ได้ผลผลิตตามต้องการ และประสบผลสำเร็จในการทำนาเกลือในทุก ๆ ครั้ง (Champathong, 2012: 101 - 104)

ชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำและชายฝั่งทะเลมีความอุดมสมบูรณ์ในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การประมง และทำนาเกลือ ผู้วิจัยพบว่าชาวบ้านในชุมชนป่าแดงยังคงผูกพันกับการทำนาเกลือ และมีความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คอยดูแลผืนนา การประกอบพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือมิได้กระทำกันบ่อยครั้ง ส่วนใหญ่จะทำช่วงต้นปีหรือการเก็บผลผลิตเกลือครั้งแรก ในปัจจุบันพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือค่อย ๆ ลดบทบาทลง เนื่องจาก

สาเหตุของค่าใช้จ่ายในการประกอบพิธีและการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม ทำให้ความเชื่อและพิธีกรรมดังกล่าวเบาบางลง มีเพียงส่วนน้อยที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ความเชื่อไว้ ดังนั้นการศึกษาพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ ของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ ของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการทำขวัญนาเกลือ ของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง พิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ : กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลภาคสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การเลือกพื้นที่ศึกษา

พื้นที่การศึกษาและเก็บข้อมูลผู้วิจัยเลือกศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ที่ยังคงประกอบอาชีพการทำนาเกลือและพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลืออยู่ในปัจจุบัน

2. แหล่งข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือของชาวบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ เครื่องประกอบพิธีกรรม การสืบทอดพิธีกรรม และข้อห้ามเกี่ยวกับการทำนาเกลือโดยบุคคลที่ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ได้แก่ บุคคลที่เป็นผู้ประกอบพิธี และผู้ที่มีความรู้ในเรื่องพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือในชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 3 คน ได้แก่

2.1 นายปรีชา นพคุณ อายุ 52 ปี

2.1 นางจรีน เจริญสุข อายุ 63 ปี

2.1 นายไพฑูรย์ บำรุงชาติ อายุ 57 ปี

3. วิธีการสำรวจข้อมูล

3.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มผู้ประกอบการพีซี และผู้ที่มีความรู้ในเรื่องพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือในชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เพื่อสนทนาเกี่ยวกับพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ เครื่องประกอบพิธีกรรมการสืบทอดพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ และข้อห้ามเกี่ยวกับการทำนาเกลือ

3.2 กระบวนการรวบรวมข้อมูล

ลงพื้นที่สำรวจและการมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยเริ่มจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ผู้ประกอบการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เพื่อสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือของชุมชนป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

การศึกษาพิธีการทำขวัญนาเกลือในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึก และนำเสนอผลการศึกษาแบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

ผลการวิจัย

จากการศึกษา พิธีทำขวัญนาเกลือ : กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. พิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ ของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

1.1 ประวัติความเป็นมาของพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ

การทำขวัญนาเกลือเป็นพิธีกรรมที่สืบทอดต่อกันมาจากรบรรพบุรุษ และเป็นความเชื่อที่ผูกพันกับชาวนาเกลือ จากการศึกษาศึกษาพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือพบว่าสาเหตุที่มีพิธีกรรมนี้เกิดขึ้นจากความศรัทธาต่อตาพุกที่ชาวนาเกลือให้ความเคารพสักการะเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความเชื่อว่าตาพุกคือผู้เริ่มทำนาเกลือเป็นคนแรก จึงได้รับยกย่องให้เป็นครูและตั้งศาลบูชาไว้ในพื้นที่นาเกลือเพื่อความเป็นสิริมงคล

จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ พบว่าพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือมีวัตถุประสงค์และความสำคัญของพิธีกรรมคือเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตและความเป็นสิริมงคลในการทำนาเกลือ ไม่ให้มีอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำนาเกลือจึงถือเป็นหลักปฏิบัติซึ่งเชื่อว่าจะก่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลและประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพทำนาเกลือ

1.2 วันเวลาและสถานที่ในการประกอบพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ

วันเวลาในการประกอบพิธีการทำขวัญนาเกลือของชุมชนบ้านบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จะประกอบพิธีทำขวัญนาเกลือปีละ 1 ครั้ง ในช่วงเดือนธันวาคมของทุก ๆ ปีโดยจะประกอบพิธีในวันพฤหัสบดี เวลาโดยประมาณ 06.00-08.00 น.

สถานที่ใช้ทำพิธีกรรมทำขวัญนาเกลือนั้นจะทำพิธีที่แท่นศาลนาเกลือจะตั้งอยู่บริเวณพื้นที่นาเกลือของชาวบ้าน แต่ละบ้านที่ประกอบอาชีพทำนาเกลือจะสร้างศาลนาเกลือไว้เคารพบูชาเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและพื้นที่นาเกลือ

1.3 อุปกรณ์ในการประกอบพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ มีดังนี้

1.3.1 ธง (2 ขนาด) ขนาด 1 วา จำนวน 6 ธง สำหรับปักเสาหลักของศาล/ขนาดเล็กประมาณ 30 เซนติเมตร(จำนวนธงขึ้นอยู่กับจำนวนของนาเกลือแต่ละบ้านจะปักทั้งสี่มุมนาเกลือ)

1.3.2 เหว็ด (หุ่นตัวแทนที่ทำจากไม้รูปร่างเหมือนคน)

1.3.3 ผ้าขาว/ผ้าแดง

1.3.4 ธูป 9 ดอก

1.3.5 เทียน

1.4 เครื่องเช่นไหว้ในพิธี มีดังนี้

1.4.1 ขนมต้มขาว/ขนมต้มแดง

1.4.2 ขนมเปี้ยะ

1.4.3 ไข่ต้ม

1.4.4 ข้าวปากหม้อ

1.4.5 ผลไม้มงคล

1.4.6 น้ำเปล่า

1.4.7 พวงมาลัย

1.4.8 ขนมนงคล เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ถ้วยฟู

1.5 ขั้นตอนในการประกอบพิธีทำขวัญนาเกลือ

การประกอบพิธีทำขวัญนาเกลือจะเริ่มทำช่วงเช้า 06.00-08.00 น. มีขั้นตอนในการประกอบพิธี ดังนี้

1.5.1 จัดเตรียมเครื่องเช่นไหว้ที่ใช้ในการประกอบพิธี ทำความสะอาดศาลหอมแซมศาล และเปลี่ยนเครื่องนุ่งห่ม (ผ้าขาว ผ้าแดง) ให้เต็วด

1.5.2 นำธูปกรอบศาลทั้ง 6 เส้า ด้านซ้าย 3 ธง และด้านขวา 3 ธง

1.5.3 นำเครื่องเช่นไหว้ขึ้นตั้งบนศาล จุดธูปจำนวน 9 ดอก กล่าวคำบูชาตั้งนะโม 3 จบ และกล่าวคำอธิษฐานขอพรตามความปรารถนา

1.5.4 นำธูปเล็กที่เตรียมไว้ไปปักกรอบ ๆ นาเกลือ (ธูปเล็กนั้นจะใช้มากใช้น้อยขึ้นอยู่กับจำนวนนาเกลือของแต่ละบุคคล) ปักสิมมของนาเกลือ จากนั้นผู้ประกอบพิธีกล่าวว่า “กลางวันปิ่น กลางคืนเกวียน” หรืออาจจะกล่าวขอพรตามความปรารถนาของตนเพื่อเป็นการขอพรตาฟูก เทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยดูแลผืนนาเกลือไม่ให้นาเกลือเกิดรอยร้าวและขอให้ได้ผลผลิตที่ดีเป็นอันเสร็จพิธีกรรมทำขวัญนาเกลือ

1.6 บทสวดที่ใช้ในพิธี

เริ่มต้นด้วยการตั้งนะโม 3 จบ และกล่าวคำอธิษฐานขอพรตามทีปรารถนา เช่น ขอให้การทำนาเกลือมีผลผลิตที่ดี ไม่มีอุปสรรคในการทำเกลือในทุก ๆ ครั้ง ขอตาฟูก เทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ดูแลผืนนาไม่ให้น้ำในนารั่วไหล เป็นต้น คำกล่าวบูชาไม่มีคำกล่าวทำขวัญที่แน่นอน ส่วนใหญ่จะขอพรเพื่อให้เกิดสิริมงคลต่อตนเอง ครอบครัวและ

การประกอบอาชีพการทำนาเกลือ เมื่อกล่าวคำอธิฐานขอพรเสร็จปักธูปในกระถางที่เตรียมไว้รอจนธูปหมดแล้วจึงกล่าวคำลานาของที่ถวาย เช่น ผลไม้ ขนมไปรับประทาน เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว

1.7 พิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง

นอกจากพิธีทำขวัญนาเกลือยังมีพิธีไหว้เจ้าที่เจ้าทาง เป็นพิธีที่ทำหลังจากเก็บเกลืออยู่แรก และได้จำหน่ายเป็นครั้งแรกพิธีนี้ทำเพื่อเป็นการตอบแทนและขอบคุณต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ วันเวลาในการประกอบพิธีจะเลือกวันที่เป็นมงคล คือวันพฤหัสบดี เครื่องเซ่นไหว้จะเป็นของคาวของหวานมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความศรัทธาของแต่ละครอบครัว พิธีกรรมจะต่างกับพิธีทำขวัญนาเกลือ คือ เครื่องเซ่นไหว้จะมีเครื่องต้มมีนเมา เช่น เหล้า และบุหรี่เป็นของเซ่นไหว้ด้วย

1.8 การเปลี่ยนแปลงการประกอบพิธีทำขวัญนาเกลือจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า พิธีในอดีตและปัจจุบันจะแตกต่างกัน ในอดีตการประกอบพิธีกรรม การตั้งศาล บทสวด วันเวลา และเครื่องเซ่นไหว้จะทำพร้อมกันกัน ในปัจจุบันการประกอบพิธีกรรมเน้นความสะดวกเรียบง่าย รวมไปถึงเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลต่อเรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดหาเครื่องเซ่นไหว้ ชาวบ้านจึงลดค่าใช้จ่ายในส่วนลงตามความสมควร

2. ความเชื่อในพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ ของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี

จากการศึกษาพบว่าความเชื่อเรื่องการทำขวัญนาเกลือของชาวบ้านในชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรีดังนี้

2.1 ความเชื่อในพิธีการทำขวัญนาเกลือ มี 2 ประเด็น ดังนี้

2.1.1 ชาวนาเกลือเชื่อว่านาเกลือมีเทวดาหรือสิ่งศักดิ์คอยปกปักรักษาดูแลผืนนาเกลือให้มีความอุดมสมบูรณ์อยู่เสมอ ช่วยลดบันดาลไม่ให้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ การแสดงความเคารพจึงเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ตนเองและครอบครัวในการประกอบอาชีพการทำนาเกลือ

2.1.2 ชาวนาเกลือเชื่อว่าพิธีทำขวัญนาเกลือเป็นพิธีที่สืบทอด

กันมาตั้งแต่บรรพบุรุษทำขึ้นเพื่อเป็นการสักการะตาพุกผู้ที่เป็นเสมือนครูที่มอบอาชีพการทำเกลือไว้ให้ และเป็นการทำพิธีเพื่อขอพรจากเทวดาสีงคคีสิทธิ์ที่คอยดูแลรักษาพื้นที่นาในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ ให้ได้ผลผลิตที่ดีไม่มีอุปสรรคในการทำนาเกลือ

2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับของเซ่นไหว้และอุปกรณ์ในพิธี

จากการศึกษาพบว่าเครื่องเซ่นไหว้ในพิธีทำขวัญนาเกลือนั้นแต่ละครัวเรือนจะจัดเตรียมเครื่องเซ่นไหว้แตกต่างกันไปตามกำลังศรัทธา สิ่งที่ชาวบ้านเลือกนำมาเซ่นไหว้นั้นล้วนแต่จะมีความหมายที่เป็นสิริมงคลแฝงอยู่เสมอ ดังนี้

2.2.1 ผลไม้ที่เป็นมงคล ได้แก่

ความหมายของผลไม้มงคลในความเชื่อของชาวบ้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1.1 กลัวย ชาวบ้านเชื่อว่า จะทำให้หน้าที่การทำงานราบรื่นไม่เกิดอุปสรรคและเป็นตัวแทนแห่งการขยายสาขากิจการทำให้มีบริวารมาก

2.2.1.2 ส้ม ชาวบ้านเชื่อว่า เป็นผลไม้ที่แสดงถึงความมั่งมี ร่ำรวยเงินทอง และทำให้เกิดความโชคดี

2.2.1.3 สับปะรด ชาวบ้านเชื่อว่า ทำกิจการสิ่งใดจะทำให้เกิดความรอบคอบ รอบรู้ในสิ่งต่าง ๆ ดูแลกิจการงานได้ทั่วถึง และมีสายตากว้างไกล

2.2.2 อาหารหวาน ได้แก่

ความหมายของอาหารหวานในความเชื่อของชาวบ้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.2.1 ขนมเม็ดขนุน หมายถึง ความเกื้อหนุน จุนเจือ ทำกิจการใดก็จะมีผู้คอยสนับสนุน

2.2.2.2 ขนมทองหยิบ ทองหยอด หมายถึง ความร่ำรวย ทรัพย์สินเงินทอง

2.2.2.3 ฝอยทอง หมายถึง เงินทองเข้ามาหลายทาง มีช่องทางทำมาหากินมากมาย

2.2.2.4 ขนมต้มขาว ขนมต้มแดง ชาวบ้านเชื่อว่า การทำกิจการงานต่าง ๆ จะทำให้ประสบผลสำเร็จ ไม่มีอุปสรรคมากีดขวาง

2.2.3 อาหารคาว ได้แก่

ความหมายของอาหารคาวในความเชื่อของชาวบ้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.3.1 ข้าวปากหม้อ คือ ข้าวที่หุงใหม่และตักเอาเฉพาะส่วนบน หมายถึงเป็นการให้เกียรติและเป็นการเริ่มต้นสิ่งใหม่ที่ดีงาม

2.2.3.2 ไข่ต้ม หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

2.2.4 อุปกรณในการประกอบพิธี ได้แก่

2.2.4.1 ธงกระดาษ (ปักสีมูมนากะลือ) ชาวบ้านเชื่อว่าเหตุที่ต้องปักธงทั้งสีมูมนั้นเพื่อเป็นการดูทิศทางของลม

2.2.4.2 เหว็ด (หุ่นตัวแทนที่ทำจากไม้รูปร่างเหมือนคน) ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นตัวแทนของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อทำพิธีจะนำมาทำความสะอาดเปลี่ยนผ้าถุงใหม่และนำไปวางไว้บนศาลขณะประกอบพิธีกรรมการทำขวัญนากะลือ

2.3 ข้อห้าม

จากการความเชื่อและข้อห้ามเกี่ยวกับพิธีกรรมการทำขวัญนากะลือของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สรุปได้ดังนี้

1. ห้ามกางร่มในบริเวณพื้นที่นากะลือเพราะมีความเชื่อว่าเป็นพื้นที่ที่ต้องการแสงแดดเพื่อให้เกลือตกผลึกและได้ผลผลิตที่ดี แต่ถ้าหากมีใครที่กางร่มลงไปจะทำให้เกิดฝนตก และส่งผลให้ผลผลิตเสียหายไม่สามารถเก็บผลผลิตได้

2. ห้ามซื้อ -ขายเกลือหลังพระอาทิตย์ตกดิน เนื่องจากเชื่อว่าเป็นเพียงกุศโลบายของคนโบราณหากซื้อหรือขายเกลือตอนมืดจะทำให้ยับยียดเพราะเกลือมีลักษณะคล้ายน้ำตาลหรือซุรสุรอาจทำให้เกิดความเสียหายได้ อีกทั้งเกลื่อยังเป็นของมีค่าและหายากในสมัยโบราณ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพิธีกรรมและความเชื่อในพิธีกรรมการทำขวัญนากะลือผู้วิจัยได้ศึกษาถึงการทำนากะลือว่ามีขั้นตอนและวิธีการทำนากะลือซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Champathong (2012) เรื่อง คุณค่าและความสำคัญของภูมิทัศน์วัฒนธรรมนากะลือ : กรณีศึกษาบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ได้ศึกษาขั้นตอนการทำนากะลือและกรรมวิธีการทำ

เกลืออีกทั้งยังกล่าวถึงการทำขวัญเกลือไว้ว่าเป็นพิธีกรรมที่เกิดขึ้นจากความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และได้อธิบายถึงช่วงเวลาและสิ่งที่ใช้ในพิธีกรรมการทำขวัญเกลือ เช่น อุปกรณ์ ในการประกอบพิธีกรรม และเครื่องเซ่นไหว้ต่าง ๆ รวมทั้งสอดคล้องกับวิจัยของ Tularak (2007) เรื่องวรรณศิลป์และสหบทในบททำขวัญเรือของชาวไทยภาคใต้ ที่ได้กล่าวถึงการทำขวัญไว้ว่าเป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งที่ผู้กระทำประสงคิให้บรรลุผลในการสร้างกำลังใจนั้นคือการเรียกขวัญ เพื่อเป็นการต่อสู้กับอุปสรรค ทั้งอุปสรรคในด้านการดำเนินชีวิต และอุปสรรคในการทำงาน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้เข้าใจในเรื่องของการทำขวัญเกลือทั้งในด้านพิธีกรรมและด้านความเชื่อ ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่สำคัญและเป็นกิจกรรมที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตคนในของชุมชนที่ทำนาเกลือ นับว่าเป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมาจากอดีตที่ยังไม่เลือนหายและยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน

ผลการศึกษาอธิบายได้ว่า พิธีกรรมการทำขวัญเกลือเชื่อกันว่าเป็นการไหว้บูชาเพื่อตอบแทนพระแม่ธรณี เทวดาที่ปกป้องรักษาผืนนา และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ รวมไปถึงเป็นการขอพรให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยปกป้องดูแลผืนนาเกลือให้การทำนาเกลือมีผลผลิตที่ดี ซึ่งวัฒนธรรมเช่นนี้มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยจะประกอบพิธีทุกปีในช่วงที่เก็บเกี่ยวผลผลิตเกลือครั้งแรก ในการประกอบพิธีทำขวัญเกลือมีขั้นตอนที่ละเอียด ฤกษ์ยามในการประกอบพิธีนั้นคือช่วงเช้าของวันพฤหัสบดี โดยจะมีการเตรียมสถานที่ อุกรณ์ ในการประกอบพิธีและเครื่องเซ่นไหว้ เมื่อเสร็จขั้นตอนดังกล่าวก็จะนำธงไปปักตามหัวนาทั้งสี่มุมทุกผืนนาจึงเป็นอันเสร็จพิธีไหว้ศาลนาเกลือ และที่สำคัญคือพิธีทำขวัญเกลือแสดงถึงการเคารพนับถือในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเจ้าที่เจ้าทางที่คอยปกป้องรักษาผืนนา รวมไปถึงการไหว้บูชาตาตุ๊กเพื่อช่วยส่งเสริมให้มีผลผลิตที่ดีขึ้นและยังมีความเชื่ออีกว่า หากเข้าไปนาเกลือห้ามกางร่ม เพราะชาวบ้านเชื่อว่านาเกลือต้องอาศัยแสงแดดเพื่อให้ได้ผลผลิตเกลือที่ดี หากมีคนกางร่มเข้าไปในนาเกลือเชื่อกันว่าเป็นการลบหลู่จะทำให้ฝนตกจนเกลือเสียหายและไม่สามารถเก็บเกลือได้ ความเชื่อดังกล่าวจึงเป็นเหมือนเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอกาบัง จังหวัดจันทบุรี ที่ยึดถือกันมายาวนาน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาศึกษาค้นคว้า พิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ : กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าแดง อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาในเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือ และเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาพิธีกรรมการทำขวัญนาเกลือในท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อให้เห็นถึงลักษณะของพิธีกรรมว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

Reference

- Bamrungchat, P. (2017, February 7). **Personal Interview.**
- Champhong, P. (2017). **Khun kha lae khwam samkhan khong phumithat watthanatham na kluea: Korani sueksa Banlaem Changwat Phetchaburi.** (in Thai) [A value and importance of ecological culture of salt pan: a case study of Banlaem, Phetchaburi province]. Retrieved from <http://tdc.thailis.or.th/tdc/>
- Charoensuk, C. (2561, February 17). **Personal Interview.**
- Muangphrom, S. (2017). **Kluea samut thi Samut Sakhon.** (in Thai) [Sea Salt at Samutsakhon]. Retrived from <http://www.okmd.or.th/upload/pdf/Sea-salt-farming.pdf>.
- Noppakhun, P. (2017, February 7), **Personal Interview.**
- Tularak, M. (2007). *Wannasin lae Sahabot nai botthamkhwanauea khong chaotai phaktai.* (in Thai) [the art of Literature and intersexuality in morale ceremony of Boat of Thai in the south. **Journal of Humanities and Social Sciences**, 24 (3): 51-67.

วิธีวิทยาการจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21

Thai Learning Management Approaches Based on the
Implementation of 5Ls Technique to Improve
Learners' Standardization in the 21st Century

โชคศิริภักดิ์ ธนเศรษฐวัฒน์¹/ Chokthiraphak Thanasetthawatthana¹

¹Thai Language Program , Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University
Chiang Rai 57000, Thailand

E-mail: kruiyokruyo@gmail.com

Abstract

This research article aimed to present the Thai learning management approach and implementation of the 5Ls technique to improving learners' standardization in the 21st century. The 5Ls technique included: 1) Learning to Question; 2) Learning to Search; 3) Learning to Construct; 4) Learning to Communicate, and 5) Learning to Serve; moreover, this technique conceptualized by the UNESCO was classified into 4 major learning steps: 1) 'Learning to know'; 2) 'Learning to do'; 3) 'Learning to live together', and 4) 'Learning to be'. For research methodology, 58 Thai language teachers teaching for both primary and secondary education levels in upper northern regions (Chiangrai, Chiangmai, Phayao, Nan, and Lamphun provinces), as well as attending the training project for teacher's self-academic development held in the 2015 academic year were all carried out for data collection.

Research instruments drawn for this study encompassed 1) An assessment test on guest lecturer's on-site supervision affecting the Thai language teachers' 5Ls technique-based learning management, and 2) An assessment test on the Thai language teacher's learning management competencies obtained from their training project for teacher's self-academic development. The data were statistically analyzed using Mean, and Standard Deviation. The findings of the study revealed that this 5Ls technique-based Thai learning management could be all implemented for the learners' Thai language learning enhancement; moreover, the teaching steps could be served for the learners' learning behaviors because of the learners' importance of their roles in autonomous learning. According to the assessment of the guest lecturers' on-site supervision, it was also stated that the Thai teachers' 5Ls technique-based learning management, with its mean of 4.62, were mostly found; otherwise, the assessment of the Thai teachers' learning management competencies obtained from the training project for teacher's self-academic development, with its mean of 4.76, were mostly found.

Keywords : Approach, Thai Language Learning Management, 5Ls, Learner's Self-Development into Standardization, Learning in the 21st Century Development into Standardization, Learning in the 21st Century

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการนำวิธีการและผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำแนวคิดบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักเรียน ได้แก่ 1) ขั้นการตั้งคำถาม/สมมติฐาน 2) ขั้นการสืบค้นความรู้และสารสนเทศ 3. ขั้นการสร้างความรู้ 4) ขั้นการสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพและ 5) ขั้นการบริการสังคมและจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขององค์การยูเนสโก มีแนวคิดคือ 1) Learning

to know 2) Learning todo3) Learning to live together และ 4) Learning to be ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้น ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน เชียงใหม่ ลำพูน ที่เข้ารับการอบรมโครงการคูปองพัฒนาครูปีการศึกษา 2558 จำนวน 58 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินผลการนิเทศติดตามของวิทยากร ฝึกอบรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้นของครูที่เข้ารับการอบรม และ 2)แบบประเมินสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการคูปองพัฒนาครู สถิติที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนได้จริง ขั้นตอนการสอนสามารถปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ เพราะผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ทั้งนี้จากผลการนิเทศติดตามครูผู้สอนของวิทยากร ได้คะแนนการประเมินโดยคิดค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด คือ 4.62 ส่วนผลการประเมินสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการคูปองพัฒนาครูได้คะแนนการประเมินโดยคิดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ 4.76

คำสำคัญ: วิธีวิทยาการ, การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย, แนวคิดบันได 5 ขั้น, การพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล, การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

บทนำ

การศึกษาและการเรียนรู้ถือเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาเป็นอย่างมาก ในหลาย ๆ ประเทศได้ให้ความสำคัญต่อการจัดระบบการศึกษาโดยมีการปฏิรูปการศึกษา ที่จะต้องมีการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการดำเนินชีวิตและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเหมาะสม การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับการปลูกฝังในสิ่งต่าง ทั้งความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีทั้งนี้การศึกษาที่ดียังสามารถนำพาความเจริญให้แก่ชีวิตและสังคมประเทศชาติได้โดยเฉพาะในปัจจุบันหลาย ๆ ประเทศก็ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาเป็นอันดับแรกเพื่อเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญ

ก้าวหน้า ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแม้แต่องค์การยูเนสโก (UNESCO) เองยังให้ความสำคัญของการศึกษาไม่น้อย โดยพยายามปลูกสร้างและกระตุ้นให้คนในสังคมโลกได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาโดยมีแนวคิดให้มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ออกแบบวิธีการเรียนการสอนให้เกิดความหลากหลาย ทันสมัย ทันเหตุการณ์ต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีแนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะ และศักยภาพผู้เรียนที่เป็นสากลโดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 1) การเรียนเพื่อให้มีความรู้ในสิ่งต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปเช่นการรู้จักแสวงหาความรู้ที่ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่การสร้างความรู้ขึ้นใหม่ (Learning to know) 2) การเรียนเพื่อปฏิบัติลงมือทำนำไปสู่การประกอบอาชีพจากความรู้ที่ได้มาและการสร้างประโยชน์แก่สังคม (Learning to do) 3) คือการเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขเช่นการเรียนครอบครัวสังคมและการทำงาน (Learning to live together) และ 3) การเรียนรู้เพื่อรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้รู้ถึงศักยภาพ ความถนัดและความสนใจของตนเองและสามารถวางแผนชีวิตให้แก่ตนเองได้ (Learning to be) (Office of Basic Education Commission (OBEC), Ministry of Education(MOE), 2012: 21)

ในทำนองเดียวกันดังกล่าว OBEC, MOE (2012: 24) ยังได้สะท้อนแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (Five Steps for Student Development) ดังนี้ 1) ขั้นการตั้งคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) 2) ขั้นการสืบค้นความรู้และสารสนเทศ (Learning to Search) 3) ขั้นการสร้างความรู้ (Learning to Construct) 4) ขั้นการสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communication) และ 5) ขั้นการบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve) ซึ่งแนวคิดบันได 5 ขั้นดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ทั้งนี้ Khamnet (2009: 14) ได้กล่าวถึง Constructivism ว่าเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งอธิบายถึงความรู้และการได้มาซึ่งความรู้ นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยสอดคล้องกัน เช่น Zahoric (1995: 11-12) ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวคิดการสร้างความรู้ว่าความรู้ไม่ใช่สิ่งที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลความรู้ถูกสร้างขึ้นในขณะที่บุคคลพยายามให้ความหมายกับประสบการณ์ของตนเองความรู้จึงเป็นการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผลจากข้อมูลที่มีอยู่ในขณะนั้นส่วนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งการ

ที่บุคคลได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ทั้งนี้ Richardson (1994: 1) กล่าวถึงความหมายของแนวคิดการสร้างความรู้ว่าเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ หรือสร้างความหมายของสิ่งที่รับรู้

จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านจะเห็นว่าการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดบันได 5 ขั้นถือเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพและคุณลักษณะตามมาตรฐานสากล โดยผู้เรียนจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพมีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นโดยครูผู้สอนจะต้องพยายามจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าถึงองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ (Constructivism) ซึ่งบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลยังสามารถที่จะนำมาใช้ในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ในบริบทต่าง ๆ ได้ทั้งนี้แนวคิดบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลเป็นแนวคิดที่ทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นการเรียนรู้อย่างเหมาะสมต่อผู้เรียนในยุคปัจจุบันโดยได้นำเอาหลักการและแนวคิดทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาภาษาไทยที่กำลังจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปถ่ายทอดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ เพราะแนวคิดและวิธีการสอนดังกล่าวเป็นการสอนที่สามารถสะท้อนผลของการเรียนรู้ได้ดี เนื่องจากในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ภายในห้องเรียนและอยู่ใต้การออกแบบของครูอย่างเดียวเท่านั้น แต่การเรียนรู้ดังกล่าวยังสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองตามที่ตนเองสนใจและตั้งปัญหาในการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองตามวิธีต่าง ๆ ส่วนครูผู้สอนจะต้องลดบทบาทของตนเองมาเป็นโค้ชหรือผู้ควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้อยู่ในทิศทางที่เหมาะสมส่งเสริมสนับสนุนพฤติกรรมในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติและลงมือทำให้เกิดประสิทธิภาพทั้งความรู้ คณิตคิด ทักษะและการนำไปใช้ในชีวิต นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้นำวิธีการดังกล่าวไปสอนนักศึกษาครูวิชาเอกภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ให้สามารถนำเอากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลได้เกิดผลที่ดีแล้วนั้น ผู้ศึกษายังได้นำกระบวนการดังกล่าวไปใช้เป็นหลักสูตรในการอบรมครูในโครงการคุ้มครองพัฒนาครูเพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของของตนเองได้ ซึ่งในการฝึกอบรมมีเป้าหมายในการอบรมครูผู้สอนภาษาไทย ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งครูที่เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาครูดังกล่าว เป็นครูในเขตภาคเหนือตอนบนในปี 2558 จำนวน

58 คน โดยองค์ความรู้ได้นำมาใช้ในการถ่ายทอดสู่ครูเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้ศึกษาในฐานะวิทยากรและโค้ชก็นำองค์ความรู้ไปฝึกประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ให้แก่ครูนำไปใช้ในการสอน ซึ่งผู้ศึกษาจะได้ยกตัวอย่างวิธีการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้นตัวอย่างเช่น การเรียนการสอนหลักภาษาไทย

จากแนวทางวิธีวิทยากรการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้บันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลข้างต้นนั้นเป็นเพียงแนวคิดที่ต้องการแนะนำให้ครูผู้สอนภาษาไทยได้เห็นภาพว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีดังกล่าวสามารถที่จะนำมาบูรณาการจัดการการเรียนรู้ให้เข้ากับตัวชีวิตของสาระวิชาตามหลักสูตรได้ทั้งสิ้นหากเพียงแค่ครูได้กำหนดวิธีการที่เหมาะสมโดยใช้วิธีการกระตุ้นการตั้งคำถามแก่ผู้เรียนให้สอดคล้องกับเรื่องที่กำลังจะสอนให้ได้มากที่สุดก็จะสามารถเป็นบันไดสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อีกความรู้และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวนั้น ผู้ศึกษาได้นำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักเรียนโดยมีการดำเนินการและติดตามผลดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายให้มีการอบรมครูโครงการคูปองพัฒนาครูและนโยบายดังกล่าวได้ลงมาสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในทุกสำนักงานเขตและให้มีการคัดเลือกครูเข้ารับการพัฒนาตนเองและฝึกอบรม

2. สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้รับคำสั่งให้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาครู โดยได้รับแนวคิดให้มีการจัดอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอน

3. สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม โดยได้เลือกหัวข้อในการพัฒนาหลักสูตรคือ “การสอนภาษาไทยในศตวรรษที่ 21” ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการเลือกแนวคิดทฤษฎีในการนำมาเป็นแนวแนวทางในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ “แนวคิดบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล” ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน

4. สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้ดำเนินการออกแบบกิจกรรมการฝึกอบรมครู โดยมีการศึกษาข้อมูลแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนรวบรวมและจัดทำเอกสารคู่มือการฝึกอบรม กิจกรรม ใบบาง

5. ประชุมเตรียมความพร้อมในการฝึกอบรมครู

6. ดำเนินการฝึกอบรมครูตามระยะเวลาที่กำหนด

7. นิเทศติดตามการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ซึ่งมีการดำเนินการ อยู่ 2 ลักษณะ คือ

7.1 ประเมินการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

7.2 การรายงานผลการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ซึ่งเป็นการสะท้อนผลในการเข้ารับการฝึกอบรมของครู ว่าครูได้นำความรู้แนวทางในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

8. สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้ดำเนินการ กิจกรรมการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูหลังจากที่ดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยได้ดำเนินการประชุมเพื่อโฟกัสกรุป (Focus group) สะท้อนผลการนำ ความรู้และทักษะที่ได้ฝึกอบรมไปใช้ รวมทั้งข้อมูล ผลการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด

9. สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้ดำเนินการ สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูล

10. สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จัดทำ รายงานผลการดำเนินงานฝึกอบรมครู โครงการคู่มือพัฒนาครู ของสาขาวิชาภาษาไทย ให้แก่คณะครุศาสตร์ เพื่อรายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครูแต่ละคนได้เข้า ร่วมโครงการ และสิ้นสุดโครงการ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการนำวิธีการและผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำแนวคิดบันได 5 ชั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักเรียน

สมมติฐานของการศึกษา

ผลของการนำวิธีการและผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำแนวคิดบันได 5 ชั้นของ การพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักเรียนในระดับที่ตีมาก

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนภาษาไทย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ได้แก่

1. ผลคะแนนจากการนิเทศติดตามครูที่เข้ารับการอบรม ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น โดยวิทยากรฝึกอบรม
2. ผลคะแนนจากการประเมินสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการคู่มือพัฒนาครู เรื่อง วิถีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 โดยครูผู้สอน

วิธีดำเนินการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน เชียงใหม่ ลำพูน ที่เข้ารับการอบรมโครงการคู่มือพัฒนาครูปีการศึกษา 2558 จำนวน 58 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. แบบประเมินผลการนิเทศติดตามของวิทยากรฝึกอบรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้นของครูที่เข้ารับการอบรม
2. แบบประเมินสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการคู่มือพัฒนาครู เรื่อง วิถีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลการนิเทศติดตามของวิทยากรฝึกอบรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้นของครูที่เข้ารับการอบรมโครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับวิทยากรผู้นิเทศติดตาม)

2. การวิเคราะห์ผลการประเมินสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับครูผู้สอนประเมินการจัดการเรียนการสอน)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างจากการตอบแบบสอบถาม ตามแบบของ Likert (1971 : 175 - 176 ; อ้างถึงใน (Sisa-at, 2002 : 108) ดังนี้ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

1. สรุปผลการนิเทศติดตามของวิทยากรฝึกอบรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้นของครูที่เข้ารับการอบรมโครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับวิทยากรผู้นิเทศติดตาม)

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนิเทศติดตามของวิทยากรฝึกอบรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้นของครูที่เข้ารับการอบรม โครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับวิทยากรผู้นิเทศติดตาม)

	ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1 การวางแผนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น				
1	ครูได้นำแนวคิดบันได 5 ขั้นจากการฝึกอบรม มาออกแบบการสอนเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง	4.48	0.599	มาก
2	ครูมีการออกแบบวิธีสอนของตนเองตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ขั้น ในการเตรียมความพร้อม เพื่อนำไปใช้ในการสอนอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนครบถ้วนจริง	4.45	0.567	มาก
3	ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ขั้นที่ได้วางแผนไว้ในแผนกิจกรรมการเรียนรู้อันจริงและครบถ้วน	4.57	0.596	มากที่สุด
4	ครูมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรม ที่สอดคล้องตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ขั้น	4.49	0.628	มาก
5	ครูมีการใช้สื่อนวัตกรรมที่สร้างขึ้นตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ขั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง	4.69	0.627	มากที่สุด
6	แผนการจัดการเรียนรู้ ครูมีการออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ขั้นเพื่อนำไปใช้ได้จริง	4.62	0.557	มากที่สุด
7	ครูมีการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ขั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง	4.36	0.641	มาก
8	แผนการจัดการเรียนรู้ ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามที่ได้ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามแนวคิดบันได 5 ขั้น	4.31	0.652	มาก
9	การนำเข้าสู่กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ครูมีกิจกรรมหรือข้อคำถามที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ ความคิด เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบปัญหาในการเรียนรู้ เพื่อนำเข้าบทเรียน	4.47	0.627	มาก
10	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ ครูมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนกำหนดปัญหาในการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงความรู้อเก่า ความรู้ใหม่	4.53	0.655	มากที่สุด
11	ขณะที่ผู้เรียนกำลังตั้งประเด็นปัญหาในการเรียนรู้ ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยการอภิปราย ถกประเด็นเพื่อหาคำตอบ	4.41	0.676	มาก
12	ขณะที่ผู้เรียนอภิปรายประเด็นในการเรียนรู้ ครูมีบทบาทในการ เป็นที่เล็งเลียง ประคับประคอง สนับสนุน ควบคุมทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ	4.50	0.731	มาก
13	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อท่านมีการกระตุ้นและเชื่อมโยงปัญหาให้ผู้เรียนได้มีการสืบค้น เรียนรู้อ หาคำตอบ ในการเรียนรู้อ	4.57	0.652	มากที่สุด
14	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ ครูมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้โต้แย้ง อภิปราย ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในกลุ่มย่อย	4.24	0.630	มาก

	ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
15.	ในการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย ครูทำหน้าที่ในการแทรกแซงและกระตุ้นให้ ผู้เรียนในกลุ่มได้มีบทบาทเสนอความรู้ ความคิดในการเรียนรู้	4.53	0.655	มากที่สุด
16.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการกระตุ้นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนส่ง ตัวแทนออกมานำเสนอและถ่ายทอดประสบการณ์	4.64	0.718	มากที่สุด
17.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการกระตุ้นและเปิดให้ผู้เรียนในชั้นเรียนได้ มีการอภิปรายเพื่อสรุปความรู้ร่วมกัน	4.55	0.730	มากที่สุด
18.	ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูได้มีการสังเกต และประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียน	4.66	0.664	มากที่สุด
19.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการสื่อสาร	4.71	0.676	มากที่สุด
20.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีบทบาทในการกระตุ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี จิตสาธารณะ และบริการสังคม	4.67	0.685	มากที่สุด
21.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูได้สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีใน การสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง	4.74	0.664	มากที่สุด
22.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูและผู้เรียนมีการอภิปรายเพื่อหาข้อสรุป ความรู้จากบทเรียน	4.69	0.681	มากที่สุด
23.	ครูมีการตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การถาม- ตอบ การเสนอประเด็นให้ผู้เรียนได้ขยายความรู้ความคิด การตรวจงาน การ สังเกต การประเมิน การทดสอบ	4.74	0.637	มากที่สุด
24.	หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการเขียนสรุปผลการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	4.71	0.676	มากที่สุด
25.	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการสรุป เสนอแนะ และแนวทางในการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.72	0.643	มากที่สุด
รวมด้านที่ 1		4.57	0.343	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
26.	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4.79	0.554	มากที่สุด
27.	ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและตั้งประเด็นปัญหาในการเรียนรู้ได้ (Learning to Question)L1	4.78	0.563	มากที่สุด
28.	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการตั้งคำถามโดยสามารถศึกษาเรียนรู้สืบค้นจาก แหล่งข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ (Learning to Search)L2	4.74	0.579	มากที่สุด
29.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาถกประเด็นแสดงความคิดเห็น และอธิบายความรู้ของตนเอง โดยสามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ (Learning to Construct) L3	4.81	0.476	มากที่สุด (อันดับที่3)
30.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและการสรุปองค์ความรู้มา สร้างกระบวนการสื่อสารด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูด การเขียน และการ นำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communication) L4	4.71	0.622	มากที่สุด

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
31. ผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมร่วมกันโดยการแสดงออกทางพฤติกรรมในการสร้างจิตสาธารณะและการบริการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น การสร้างนวัตกรรมเพื่อนำความรู้ไปเผยแพร่ การจัดปายนิเทศ การพูดหน้าเสาธง การประกาศ (Learning to Serve) L5	4.86	0.437	มากที่สุด (อันดับที่2)
32. ผู้เรียนแสดงออกถึงความสนุกสนานสนานในการเรียนรู้	4.88	0.378	มากที่สุด (อันดับที่1)
รวมด้านที่ 2	4.80	0.361	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.62	0.621	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนิเทศติดตามของวิทยากรฝึกอบรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของครูที่เข้ารับการอบรมโครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิทยุวิทยุการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับวิทยากรผู้นิเทศติดตาม) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.621 ซึ่งผู้ศึกษาได้จัดลำดับไว้สี่ระดับ ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่หนึ่ง ในเรื่อง ผู้เรียนแสดงออกถึงความสนุกสนานสนานในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.378 2) ค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่สอง ในเรื่อง ผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมร่วมกันโดยการแสดงออกทางพฤติกรรมในการสร้างจิตสาธารณะและการบริการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น การสร้างนวัตกรรมเพื่อนำความรู้ไปเผยแพร่ การจัดปายนิเทศ การพูดหน้าเสาธง การประกาศ (Learning to Serve) L5 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.437 3) ค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่สาม ในเรื่อง ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและอธิบายความรู้ของตนเอง โดยสามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ (Learning to Construct) L3 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.476 และ 4) ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือในเรื่องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้โต้แย้ง อภิปรายความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในกลุ่มย่อย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.630

2. สรุปผลการประเมินสมรรถนะการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิทยุวิทยุการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่

21 (สำหรับครูผู้สอนประเมินการจัดการเรียนการสอน)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาครูเรื่อง วิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ชั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับครูผู้สอนประเมินการจัดการเรียนการสอน)

	ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1	การวางแผนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโดยใช้แนวคิดบันได 5 ชั้น			
1	ครูได้นำแนวคิดบันได 5 ชั้นจากการฝึกอบรม มาออกแบบการสอนเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง	4.97	0.184	มากที่สุด (อันดับ2)
2	ครูมีการพัฒนาและออกแบบวิธีสอนของตนเองตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ชั้น ในการเตรียมความพร้อม เพื่อนำไปใช้ในการสอนอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนครบถ้วนจริง	4.45	0.567	มาก
3	ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ชั้นที่ได้วางแผนไว้ในแผนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างจริงและครบถ้วน	4.57	0.596	มากที่สุด
4	ครูมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรม ที่สอดคล้องตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ชั้น	4.26	0.609	มาก
5	ครูมีการใช้สื่อนวัตกรรมที่สร้างขึ้นตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ชั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง	4.48	0.628	มาก
6	แผนการจัดการเรียนรู้ ครูมีการออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ชั้นเพื่อนำไปใช้ได้จริง	4.62	0.557	มากที่สุด
7	ครูมีการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ชั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง	4.36	0.641	มาก
8	แผนการจัดการเรียนรู้ ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามที่ได้ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ชั้น	4.47	0.627	มาก
9	การนำเข้าสู่กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ครูมีกิจกรรมหรือข้อคำถามที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ ความคิด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตอบปัญหาในการเรียนรู้ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	4.95	0.233	มากที่สุด (อันดับ3)
10	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ ครูมีการกระตุ้นให้นักเรียนกำหนดปัญหาในการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงความรู้เก่า ความรู้ใหม่	4.59	0.586	มากที่สุด
11	ขณะที่นักเรียนกำลังตั้งประเด็นปัญหาในการเรียนรู้ ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยการอภิปราย ถกประเด็นเพื่อหาคำตอบ	4.98	0.131	มากที่สุด (อันดับ1)

	ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
12.	ขณะที่นักเรียนตกประเด็นในการเรียนรู้ ครูมีบทบาทในการเป็น พี่เลี้ยง ปรึกษา ปรึกษา ประคับประคอง สนับสนุน ควบคุมทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.574	มากที่สุด
13.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ท่านมีการกระตุ้นและเชื่อมโยงปัญหาให้นักเรียน ได้มีการสืบค้น เรียนรู้ หาคำตอบ ในการเรียนรู้	4.71	0.459	มากที่สุด
14.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการกระตุ้นให้นักเรียนได้โต้แย้ง อภิปราย ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในกลุ่มย่อย	4.86	0.348	มากที่สุด
15.	ในการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย ครูทำหน้าที่ในการแทรกแซงและกระตุ้นให้นักเรียน ในกลุ่มได้มีบทบาทเสนอความรู้ ความคิดในการเรียนรู้	4.83	0.381	มากที่สุด
16.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการกระตุ้นและเปิดให้นักเรียนส่งตัวแทน ออกมานำเสนอและถ้อยประสพการณ์	4.83	0.500	มากที่สุด
17.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการกระตุ้นและเปิดให้นักเรียนในชั้นเรียนได้ มีการถกประเด็นเพื่อสรุปความรู้ร่วมกัน	4.72	0.523	มากที่สุด
18.	ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูได้มีการสังเกต และประเมินผลการ เรียนรู้ของนักเรียน	4.86	0.348	มากที่สุด
19.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ท่านส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการสื่อสาร	4.91	0.339	มากที่สุด
20.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีบทบาทในการกระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนมี จิตสาธารณะ และบริการสังคม	4.93	0.256	มากที่สุด
21.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูได้สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีใน การสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง	4.52	0.569	มากที่สุด
22.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูและนักเรียนมีการอภิปรายเพื่อหาข้อสรุป ความรู้จากบทเรียน	4.93	0.256	มากที่สุด
23.	ครูมีการตรวจสอบความรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การถาม- ตอบ การเสนอประเด็นให้นักเรียนได้ขยายความรู้ความคิด การตรวจงาน การ สังเกต การประเมิน การทดสอบ	4.52	0.569	มากที่สุด
24.	หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการเขียนสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.48	0.599	มาก
25.	การสรุปแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีข้อเสนอแนะ และแนวทางในการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.95	0.223	มากที่สุด (อันดับ3)
รวมด้านที่ 1		4.70	0.157	มากที่สุด
	ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 2 ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
26.	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	4.93	0.256	มากที่สุด
27.	ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้โดยสามารถจัดลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นไปตามลำดับขั้น	4.91	0.283	มากที่สุด
28.	ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและตั้งประเด็นปัญหาในการเรียนรู้ (Learning to Question) L1	4.95	0.223	มากที่สุด (อันดับ3)

	ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
29.	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากกรตั้งคำถามโดยสามารถศึกษาเรียนรู้สืบค้นจากแหล่งข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ด้วยตนเอง (Learning to Search) L2	4.88	0.329	มากที่สุด
30.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาถกประเถินแสดงความคิดเห็นและอธิบายความรู้ของตนเอง โดยสามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Learning to Construct) L3	4.84	0.410	มากที่สุด
31.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและการสรุปองค์ความรู้มาสร้างกระบวนการสื่อสารด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูด การเขียน และการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communication) L4	4.95	0.223	มากที่สุด (อันดับ3)
32.	ผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมร่วมกันโดยการแสดงออกทางพฤติกรรมในการสร้างจิตสาธารณะและการบริการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น การสร้างนวัตกรรมเพื่อนำความรู้ไปเผยแพร่ การจัดปายนิเทศ การพูดหน้าเสาธง การประกาศ (Learning to Serve) L5	4.86	0.348	มากที่สุด
33.	ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางพฤติกรรมให้เห็นว่าการตั้งคำถามและการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้อย่างกว้างขวาง	4.90	0.307	มากที่สุด
34.	ผู้เรียนแสดงออกถึงความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้	4.91	0.283	มากที่สุด
35.	โดยภาพรวมเมื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ องค์ความรู้ ทักษะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น รวมทั้งทำให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะในสังคม	4.97	0.184	มากที่สุด (อันดับ2)
	รวมค่าที่ 2	4.91	0.093	มากที่สุด
	รวมทั้งสิ้น	4.76	0.404	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิถีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับครูผู้สอนประเมินการจัดการเรียนการสอน) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.404 ทั้งนี้ได้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด ไว้สี่ระดับคะแนน ดังนี้) ค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่หนึ่ง ในเรื่อง ขณะที่นักเรียนกำลังตั้งประเด็นปัญหาในการเรียนรู้ ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยการอภิปราย ถกประเด็นเพื่อหาคำตอบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.1312 ค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่สอง ในเรื่อง ครูได้นำแนวคิดบันได 5 ขั้นจากการฝึกอบรม มาออกแบบการสอนเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง และในเรื่องโดยภาพรวมเมื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้

แนวคิดบันได 5 ชั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ องค์ความรู้ ทักษะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น รวมทั้งทำให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะในสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.184 3) ค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่สาม ในเรื่อง การนำเข้าสู่กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ครูมีกิจกรรมหรือข้อคำถามที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ ความคิด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตอบปัญหาในการเรียนรู้ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ในเรื่องการสรุปแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ ครูมีข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและตั้งประเด็นปัญหาในการเรียนรู้ (Learning to Question) L1 และในเรื่องผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและการสรุปองค์ความรู้มาสร้างกระบวนการสื่อสารด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การพูด การเขียน และการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communication) L4 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.223 และ 4) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือในเรื่องครูมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรม ที่สอดคล้องตามแนวคิดแนวคิดบันได 5 ชั้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.609

อภิปรายผล

ในการศึกษาผลของการนำวิธีการและผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำแนวคิดบันได 5 ชั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 มาประยุกต์ใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียน ผู้ศึกษาสามารถผลได้ดังต่อไปนี้

1. ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนิเทศติดตามของวิทยากรฝึกอบรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ชั้นของครูที่เข้ารับการอบรม โครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ชั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับวิทยากรผู้นิเทศติดตาม) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.621 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือดีมาก

2. ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินสมรรถนะการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่สะท้อนผลจากการเข้าร่วมโครงการคูปองพัฒนาครู เรื่อง วิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ชั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 (สำหรับครูผู้สอนประเมินการจัดการเรียนการสอน)

ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.404 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือดีมาก

จากผลการศึกษามีคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นการสะท้อนผลที่ชี้ให้เห็นว่าวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล มีลำดับขั้นตอนและกิจกรรมที่ครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อตัวผู้เรียนทั้งนี้ผู้ศึกษาสามารถอภิปรายผลในการนำวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดบันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนภาษาไทยได้ว่าเป็นการนำแนวคิดทฤษฎีให้ครูนำไปใช้เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการศึกษาเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งครูจะต้องสามารถออกแบบการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วนำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมในการเรียนที่ดีขึ้นซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่กล่าวมาก็ไม่ได้ถือว่าเป็นแนวคิดใหม่แต่อย่างไรหากจะมองในเรื่องของทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แล้วบันได 5 ขั้นล้วนสัมพันธ์กับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือที่เรียกว่าคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) ซึ่งเป็นแนวคิดทางจิตวิทยาโดยมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้จากประเด็นข้อสงสัยและการหาคำตอบเป็นทฤษฎีปัญหาซึ่งผู้สอนต้องเข้าใจและเห็นถึงคุณค่าความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนโดยมองว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันซึ่งนักการศึกษาหลายท่านเห็นว่าผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพและสามารถที่จะเรียนรู้ได้ในประสบการณ์และแนวคิดที่แตกต่างกันได้ถ้าผู้เรียนมีความรู้เดิมอยู่บ้างจะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้โดยการเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ดังนั้นบทบาทผู้สอนเป็นเพียงผู้ค้นหาความรู้เดิมผู้เรียนแล้วจัดสถานการณ์ใหม่เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองได้และการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้เป็นกระบวนการที่ไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ในการสร้างการรวบรวมและการตกแต่งความรู้ของผู้เรียนเอง ดังนั้นจะเห็นว่าแนวทางทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมากดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการนำบันได 5 ขั้นมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพราะครูสามารถปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการเรียนรู้เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการเรียนรู้มีนิสัยในการเรียนรู้ให้มากขึ้นได้ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นแนวคิดที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งผลที่ได้จากการพัฒนาครูนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่ากระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการ

การที่ครูสามารถนำไปใช้ในการต่อยอดประสบการณ์ทางความคิด และเป็นกระบวนการที่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี เนื่องจากกระบวนการและขั้นตอนการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถที่จะออกแบบการเรียนรู้ของตนเองได้ มีอิสระทางความคิดและการแสดงออกที่ดี กล่าวที่จะแสดงความรู้ความคิด มีทักษะในการสื่อสารที่ดี รวมทั้งสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักคุณค่าของตนเอง รู้จักคุณค่าของผู้อื่น มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมโดยเฉพาะจิตสาธารณะและบริการสังคม

สำหรับการสอนหลักภาษาไทยเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยากสำหรับครูผู้สอนและผู้เรียนมากอาจเป็นเพราะเนื้อหาที่ค่อนข้างยากซับซ้อนมีกฎเกณฑ์ที่เข้าใจยากซึ่งบ่อยครั้งจะเห็นว่าผู้เรียนไม่ค่อยสนใจเรียนรู้เท่าที่ควรพอถึงชั่วโมงที่จะต้องสอนหลักภาษาไทยจำเป็นอย่างมากที่จะต้องหาวิธีการที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจผู้เรียนวิธีการสอนหลักภาษาไทยที่เหมาะสมนั้นสิ่งสำคัญครูจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณประโยชน์จากการเรียนหลักภาษา สอนให้ผู้เรียนได้ทราบกฎเกณฑ์ทางภาษาเฉพาะที่จำเป็นเช่นประโยคและโครงสร้างของประโยคในภาษาไทยคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยรูปลักษณะคำไทยเป็นต้นเพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการสื่อสารฟังพูดอ่านเขียนโดยให้หลักภาษาไทยได้เกิดความสัมพันธ์กับการใช้ภาษาไทยครูจะต้องสอนหลักภาษาไทยโดยการฝึกทักษะทั้งสี่ให้แก่ผู้เรียนในชั้นเรียนโดยให้มีการซักถามพูดคุยอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดต่อประเด็นของเนื้อหาหลักภาษาไทยที่ครูกำลังสอน (Phonmani, 2002) ทั้งนี้การนำบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนซึ่งการที่ครูนำขั้นตอนนี้ทั้ง 5 ขั้นมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้สูงสุดแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมตามพัฒนาการของผู้เรียนและนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้และสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนตามขั้นตอนและจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างเหมาะสมนั้นสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ได้คือ 1) ขั้นการตั้งคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) ครูคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนให้มีการตั้งคำถามให้รู้จักการสังเกตในประเด็นและกฎเกณฑ์ของหลักภาษาไทยจากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเลือกประเด็นคำถามที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้มาใช้เป็นประเด็นในการค้นคว้าหาคำตอบร่วมกันยกตัวอย่างการสอนเรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทยอาจกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดข้อคำถามซึ่งข้อคำถามของผู้เรียนอาจถามว่า 1) ภาษาต่างประเทศในภาษาไทยมีภาษาอะไรบ้าง 2) วิธีสังเกตภาษาต่างประเทศแต่ละภาษามีวิธีการสังเกตอย่างไรและ 3) เพราะเหตุใดภาษาต่างประเทศจึงเข้ามาปะปนในภาษาไทยซึ่งคำถามของผู้เรียนทั้งหมดนี้จะนำไปสู่การค้นหาคำตอบในขั้นที่สองต่อไป 2) ขั้นการสืบค้นความรู้และสารสนเทศ

(Learning to Search) คือการสืบค้นความรู้และสารสนเทศซึ่งครูจะต้องมีบทบาทในการแนะนำแหล่งวิทยาการต่างๆให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยนำเอาข้อคำถามต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นในชั้นเรียนมาสืบค้นหาข้อมูลครูทำหน้าที่ประคับประคองให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาจัดกิจกรรมในชั้นเรียนอีกครั้งหนึ่งในขั้นที่สาม 3) ขั้นการสร้างความรู้ (Learning to Construct) คือการสร้างองค์ความรู้โดยให้ผู้เรียนสามารถที่นำเอาข้อมูลความรู้ที่ได้มานั้นมานำเสนอและช่วยกันอภิปรายเพิ่มเติมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการถกประเด็นร่วมกันเช่นเพราะเหตุใดภาษาไทยจึงต้องมีภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนในภาษาไทย คำตอบของผู้เรียนแต่ละคนนั้นอาจมีความแตกต่างกันซึ่งก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้เป็นสำคัญโดยครูจะต้องคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนได้อภิปรายความรู้มีการวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ที่ได้มาร่วมกันเพื่อเป็นการสรุปและสร้างองค์ความรู้จากนั้นในขั้นที่สี่ 4) ขั้นการสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communication) เป็นขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการนำเอาความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในกระบวนการสื่อสารในรูปแบบต่างๆเช่นกำหนดให้ผู้เรียนนำเนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการสื่อสารเช่นเขียนสื่อสารความรู้ในรูปแบบการเขียนเรียงความการเขียนบทความการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ตลอดจนการพูดหน้าชั้นเรียนในรูปแบบต่างๆอาจเป็นการพูดนำเสนอข้อมูลการพูดวิเคราะห์วิจารณ์และการพูดแสดงความคิดเห็นก็ได้ซึ่งขึ้นอยู่กับารออกแบบการเรียนการสอนของครูซึ่งการนำเสนอทักษะการสื่อสารด้วยการพูดหากจะให้เกิดรูปธรรมและชิ้นงานของผู้เรียนครูอาจกำหนดให้ผู้เรียนได้อัดคลิปวิดีโอมาส่งโดยใช้เครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวันและผู้เรียนมีอยู่หรือหาได้ง่ายเช่นโทรศัพท์มือถือหรือกล้องดิจิทัล เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมในชั้นเรียนลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวสนใจในวิธีการนำเสนอและการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ได้และ 5) ขั้นการบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve) เป็นขั้นของการบริการสังคมและจิตสาธารณะหลังจากที่ผู้เรียนได้มีการสื่อสารด้วยวิธีต่าง ๆ แล้วข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนได้มีการสื่อสารโดยการบันทึกไว้ในลักษณะต่างๆในขั้นที่สี่เช่นคลิปวิดีโอการพูดสื่อสารลักษณะต่างๆเรียงความบทความเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศในภาษาไทยที่เป็นผลงานนักเรียนครูอาจจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีการเผยแพร่องค์ความรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าในผลงานของตนแล้วนำผลงานของตนมาเผยแพร่ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการจัดนิทรรศการผลงานคลิปวิดีโองานเขียนเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้แก่คนอื่นอันก่อให้เกิดนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

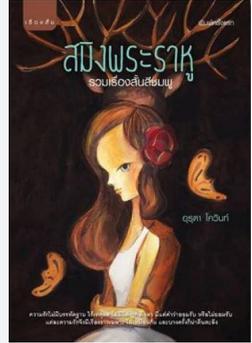
Reference

- Basic Education Commission, Ministry of Education. (2012). **Naeo thang Kan chat kan rian kan son nai rong rian mattrathan sakon chabap prap prung.** (in Thai) [Guideline for instruction in Universal Standard School, Revised edition]. Bangkok: the Thai Cooperative Community for Agriculture Press.
- Cobb, P. Wood L. and Yakei, E. (1994). *Constructivist Approach to Second Grade Mathematics.* in E. Von Glasersfeld (ed.). *Radical Constructivism in Mathematics Education*, pp. 157–176.
- Department of Curriculum and Instruction Development. (2001). **Lak sut kan sueksa khan phuen than phuttha sakkarat 2544.** (in Thai) [Basic Education Core Curriculum (2001)]. Bangkok: Academic Quality Development.
- Department of Curriculum and Instruction Development. (2008). **Laksut kan sueksa khan phuen than phutthasakkarat 2551.** (in Thai) [Basic Education Core Curriculum (2008)]. Bangkok: Express Transportation Organization of Thailand Press. in Cole, M. and Others. eds. Cambridge: Harvard University Press.
- Kanchanarakphong, S. (2001). **Kan chat krabuankan rian ru thi nen phu rian pen samkhan kan son baep san sang khwam ru.** (in Thai) [Management of Learning Process based on Learner-Centered method and Knowledge Constructive teaching method]. Bangkok: Candidmedia.
- Khamnet, W. (2009). **Kan chat kitchakam tam naeo khit kan sang khwam ru niyom phuea song soem thaksa lae nisai rak kan an khong nakrian radap chan matthayomsueksapithi 2.** (in Thai) [An activity arrangement based on the concept of knowledge constructivism to promote skill and behavior of reading of the

- grade 8 students], Independent Study. Chiang Mai University, Chiang Mai.
- Khowtrakun, S. (1994). **Chittawitthaya kan sueksa.** (in Thai) [Educational Psychology], (3rd ed.) Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Munkham, S & Munkham, O. (2002). **Withi kan chat kan rian ru: phuea phatthana krabuan kan khit.** (in Thai) [The method of teaching: learning to develop a thinking process]. Bangkok: Phapkanphim.
- Phonmani, S. (2002). **Phasa kap kanson.** (in Thai) [Language and Teaching]. Bangkok: Kletthai.
- Rotreangkha, W. (1997). **Constructivism.** Bangkok: Faculty of Education, Kasetsart University.
- Vygotsky, L. (1978). **Mind in Society: The Development of Higher psychological Processes.**
- Zahoric, J.A. (1995). **Constructivist Teaching,** Bloomington, Indiana: Phi Delta Kappa Educational Foundation.

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

ชื่อหนังสือ	สมิงพระราหู
ผู้แต่ง	อรุณา โควินท์
ปีที่พิมพ์	2556
จัดพิมพ์โดย	สำนักพิมพ์ไรท์เตอร์
จำนวนหน้า	144 หน้า

ภาพลักษณ์ของผู้หญิงกับตามตาดหมายของผู้ชาย ในรามเรื่องสั้น “สมิงพระราหู”

Female's Image and Male's Expectation in Collection of
Short Story “Saming Pra Ra Hu”

ชาคริต แก้วทันคำ¹ / Chakrit Kaewtankham¹

Khao Wiset Sub District, Wang Wiset District
Trang 92220, Thailand

E-mail: jaochaiyoy@hotmail.com

บทนำ

การสร้างภาพลักษณ์ของบุคคลเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในสังคมที่มีผลประโยชน์แลกเปลี่ยนหรือร่วมกัน มนุษย์สร้างภาพลักษณ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความประทับใจ สร้างความน่าเชื่อถือและการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

Hanpayak (2011: 18) กล่าวว่า “ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่อยู่ในความรู้สึกนึกคิดของบุคคล เกิดขึ้นภายในจิตใจ เป็นความรู้สึกที่ชอบ ไม่ชอบ ดี ไม่ดี เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืออาจรู้สึกเฉย ๆ ซึ่งภาพที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ อาจเป็นผลมาจากประสบการณ์

โดยตรงหรือประสบการณ์โดยอ้อม ที่บุคคลนั้นรับรู้มาเพราะภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคล ตามความรู้สึกนึกคิดอาจมีผลกระทบต่อบุคคล”

ภาพลักษณ์จึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น แก้ไขได้ เปลี่ยนแปลงได้ ตามแต่สถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มนุษย์นั้นเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เช่นเดียวกับภาพลักษณ์ ผู้หญิง เมื่อถูกหยิบยกมานำเสนอในรูปแบบเรื่องสั้นย่อมถูกผู้เขียนปรุงแต่ง สร้างสรรค์และเน้นเฉพาะคุณลักษณะเพียงบางส่วนจากความเป็นจริงขึ้นมาเสนอเท่านั้น ภาพลักษณ์ที่ถูกนำเสนอนี้จึงไม่อาจเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าคือความจริงทั้งหมด แต่สามารถบอกได้ว่าคนในสังคมคาดหวังและให้ความหมายต่อภาพลักษณ์ที่หยิบยกมานำเสนอนี้อย่างไร

ทั้งนี้ ภาพลักษณ์ดังกล่าวถูกศึกษาผ่านคำว่า “ชายเป็นใหญ่” ที่มักใช้ในการอธิบายลักษณะผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัว การเมือง เศรษฐกิจมีอำนาจครอบคลุมบทบาท พฤติกรรมวิถีคิดทั้งของเพศหญิงเพศชาย และเพศอื่น ๆ ปัจจุบันมีผู้ให้ความหมายครอบคลุมใน 3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่ฝ่ายชายมีอำนาจครอบงำฝ่ายหญิง ลักษณะความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ฝ่ายชายอยู่เหนือฝ่ายหญิง และลักษณะที่ฝ่ายหญิงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบฝ่ายชายแทบทุกด้าน

บทความนี้จะวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงกับความคาดหวังของผู้ชายตามแนวคิดชายเป็นใหญ่ ในรวมเรื่องสั้น “สมิงพระราหู” ของ อรุณา โควินท์ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องสั้นจำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ FOR THE ROSE หมวกใบที่สอง เธอยังอยู่ เมียคนอง ทูนาแซนวิช ต้อง A เท่านั้น ราชนิพระจันทร์ และแฮปปี้วาลเลนไทย โดยศึกษาผ่านแนวคิดด้านภาพลักษณ์ 4 ประการ ดังนี้

1. การสร้างลักษณะภายนอกของตัวละครเอก เช่น รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย บุคลิกภาพ เป็นต้น
2. การสร้างภูมิหลังของตัวละครเอก เช่น ชานิกานิต ที่อยู่อาศัย อาชีพ ฐานะและกิจกรรมที่ตัวละครชื่นชอบ เป็นต้น
3. การสร้างแรงจูงใจและทัศนคติของตัวละครเอก เช่น ความคิด ทัศนคติ ความเชื่อ ความเห็นต่าง ๆ ของตัวละครที่มีต่อเรื่องราวรอบตัว
4. การสร้างภาษาพูดและท่าทางของตัวละครเอก เช่น ลักษณะการพูด ภาษาพูด ภาษาท่าทางของตัวละคร เป็นต้น

การสร้างภาพลักษณ์ภายนอกของตัวละครเอก

เรื่องสั้น “หมวกใบที่สอง” ผู้เขียนใช้ผู้เล่าเรื่องเสมือนมีตัวตน (personal narrator) แบบจำกัด (limited) เล่าความคิด ความรู้สึกหรือความเป็นไปของตัวละคร “เขา” ในตอนต้นเรื่องและท้ายเรื่องในรูปอดีตกาล แต่กลางเรื่องสลับมุมมองให้ “ฉัน” หรือสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครหลัก (character narrator) ในรูปปัจจุบันกาล ถึงการเดินทางไปเชียงใหม่ระหว่างเธอกับฉัน เพื่อไปซื้อของมาตกแต่งคอนโด แต่เพื่อนของฉันอยู่ที่ปาย เมื่อทุกคนพบกัน เธอกลายเป็นส่วนเกินในโลกของพวกเขา

“พวกเขาเป็นกลุ่มที่น่าสนใจจริง ๆ ทุกคนเปี่ยมพลัง มีเสน่ห์ มีรสนิยม และมันก็ดูสมบูรณ์แบบที่สุด ๆ เมื่อฉันอยู่กับพวกเขา ชายหนุ่มดูดีทุกคนในปาย ถ้าฉันเป็นหญิงสาวแปลกหน้า ฉันก็ต้องหันมอง ขึ้นอยู่กับว่าจะหยุดสายตาก็ใคร แต่หนุ่มทั้งห้าไม่ได้มองฉัน เกสต์เฮาส์อีกหลังสามสาวนั่งอ่านหนังสือบนระเบียง”

(Covin, 2013: 46-47)

ข้อความข้างต้น จะเห็นว่าผู้หญิงสามารถเป็นฝ่ายมองผู้ชายได้เช่นกัน ถ้าผู้ชายคนนั้นมีภาพลักษณ์ดูดี มีเสน่ห์ น่าจับตามอง ในขณะที่เดียวกันพวกเพื่อน ๆ ของฉันกลับไม่มองเธอ อาจเป็นการให้เกียรติ เพราะเธอมีเจ้าของแล้ว จึงปราศจากสายตาทะเลยม ต่างจากสามสาวที่เกสต์เฮาส์อีกหลังที่ถูกจับตามอง สะท้อนได้ว่าผู้หญิงยังถูกมองเป็นวัตถุทางเพศตามแนวคิดชายเป็นใหญ่ เธอจึงตัดสินใจโทรหาธีร์ หนุ่มรุ่นน้องให้ช่วยหาที่พักและไปนั่งรอเขาที่ร้าน

“โห ที่เรานั่งเฝ้าร้านผม สวยมากครับ” ธีร์พูด “อะไรล่ะที่สวยงามที่ร้าน, ร้านเมื่อมีพี่ หรือ พี่เมื่ออยู่ในร้าน”

(Covin, 2013: 50)

ข้อความข้างต้น เมื่อธีร์พบเธอที่ร้าน เขามองว่าเธอสวย แม้ผู้เขียนจะไม่ได้ให้รายละเอียดว่ามีบุคลิกภายนอกอย่างไร แต่รูปร่างหน้าตาของเธอคงสามารถดึงดูดสายตาและความสนใจของชายหนุ่ม จนกลายเป็นการต่อปากต่อคำ ซึ่งมองได้ว่า ผู้เขียนได้สร้างภาษาพูดและท่าทางของตัวละครให้มีความคล้ายกับคำถามที่เป็นตัวเลือกในการประเมินค่า

ซึ่งเขาก็ไม่ได้ตอบ แต่เธอกลับมองและพิจารณารูปร่างเขาแทน

อย่างไรก็ตาม ทั้งพวกเพื่อน ๆ ของจินหรือธีร์ต่างมองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ ตามแนวคิดชายเป็นใหญ่ ขึ้นอยู่กับสายตาของแต่ละคนที่มองจะรู้สึกอย่างไรระหว่างทะโลมหรือชื่นชม

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้เล่าถึงความสัมพันธ์ของชายหนุ่มและหญิงสาวต่างสถานะระหว่างคนรักและน้องชายเปรียบเทียบให้เห็นมุมมองของคำว่ามิตรภาพและความทรงจำที่เกิดขึ้นจากการเดินทาง รวมถึงหมวกที่ธีร์มอบให้ที่เป็นตัวแทนให้ผู้อ่านตีความ ไบแรกเธอปล่อยให้มันลอยคว้างไปเพื่อสร้างความพอใจให้กับคนรัก แต่ไบที่สองเธอสวมมันไว้ด้วยความพอใจของตนเอง

เรื่องสั้น “แฮปปี้วาเลนไทน์” ผู้เขียนให้ “ฉันทน์” หรือสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครหลัก (character narrator) แนวอีโรติก (erotic) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างชายสองหญิงหนึ่ง ขณะที่เธออยู่กับชายคนรัก แต่ทวนคิดถึงหนุ่มรุ่นน้อง จนเกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ

“คนรักของฉันทน์ชอบผู้หญิงบอบบาง เกือบชอบผู้หญิงมีเนื้อนุ่มหนัง แต่ฉันทน์ชอบรูปร่างตัวเอง ฉันทน์ไม่คิดจะเปลี่ยนมันเพื่อใคร หน້อกอาจเล็กไปสักนิด เนื้อสะโพกน้อยไปหน่อย ถึงเวลาทำกันจริง ๆ ความสนใจของพวกเขาคงไม่ได้อยู่ที่ขนาด ไม่อย่างนั้น พวกเขาคงไม่พรีเรียกชื่อฉันทน์ซ้ำแล้วซ้ำเล่า”

(Covin, 2013: 134)

ข้อความข้างต้น จะเห็นว่าชายคนรักและเกือบมองเธอเป็นวัตถุทางเพศ สะท้อนแนวคิดชายเป็นใหญ่แบบ “เจ้าโลก” (hegemony) ขณะเดียวกัน เมื่อหญิงและชายมีเพศสัมพันธ์ พวกเขากลับถูกเธอครอบงำโดยไม่รู้ตัว

ดังนั้น เธอต้องเลือกผู้ชายที่เหมาะสมให้กับชีวิตตนเอง โดยใช้สถานการณ์วันวาเลนไทน์ชีวิต ชายคนรักพาเธอไปกินอาหารมื้อค่ำ มอบกล่องนาฬิกาไปใกล้พร้อมช่อดอกไม้ ส่วนหนุ่มรุ่นน้องโทรมาร้องเพลงเสียงทุ้มอ่อนหวานกับกีตาร์โปร่งให้เธอฟัง ผู้เขียนสร้างให้ตัวละครมีอิสระในการตัดสินใจว่าจะใช้สมองหรือหัวใจเลือกจะรักใคร ระหว่างวัตถุที่ชายคนรักมอบให้กับความรู้สึกที่หนุ่มรุ่นน้องทำให้ เป็นความโรแมนติคที่เข้ากับบรรยากาศในเรื่องสั้นอย่างละเอียดละไม

จากสองเรื่องสั้นดังกล่าว ผู้เขียนสร้างลักษณะภายนอกของตัวละครเอกให้มีบุคลิกเป็นผู้หญิงที่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่ว่าจะใส่หมวกหรือถุงกระโปรงยาว ให้ดูดีมีเสน่ห์ เป็นที่จับตามองของผู้ชาย แต่ความสัมพันธ์ที่อาจกลายเป็นรักสามเส้า ผู้เขียนให้ตัวละครผู้หญิงเป็นฝ่ายเลือก มิใช่ให้ผู้ชายเป็นฝ่ายเลือกคบหรือตัดความสัมพันธ์ โดยอาศัยความรักที่เกิดจากความรู้สึก ความประทับใจหรือมิตรภาพมากกว่าความอึดอัดหรือพันธนาการ

ทั้งนี้ ผู้เขียนจำลองเหตุการณ์การตัดสินใจของตัวละครเอกในแต่ละเรื่องให้ผู้อ่านเห็นมุมมองความคิดที่ตัวละครผู้หญิงเลือกความสุขให้กับชีวิตของตนเป็นสำคัญ

การสร้างภูมิหลังของตัวละครเอก

เรื่องสั้น “เมย์คะนอง” ผู้เขียนใช้ผู้เล่าเรื่องที่ไม่ใช่ตัวละครในเรื่องหรือผู้เล่าเรื่องเสมือนมีตัวตน (personal narrator) แบบผู้รู้ (omniscient) ที่เป็นเพียง “เสียง” ถ่ายทอดอดีต ปัจจุบัน อนาคตและรู้ความคิดของตัวละคร

มีเรื่องบังเอิญเกิดขึ้น เขาอยากมีเมียมอญจึงตั้งชื่อลูกชายหญิงเล่น ๆ เป็นภาษามอญทั้งที่ยังไม่ทันได้เห็นหน้าแม่ของลูก แล้วเขาก็ได้เมียมอญจริง ๆ แม้จะแค่ส่วนเดียวก็ตาม เมื่อเห็นเธอครั้งแรกก็รู้สึกถูกชะตา เธอดูน่ารักน่าชังในส่วนผสมของสายเลือดมอญจีน ไทย

“เธอย้ายมาอยู่กับเขาได้ปีกว่า”

(Covin, 2013: 77)

ข้อความข้างต้น ผู้เขียนให้ตัวละครเอกเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ ไม่ใส่ใจเรื่องพรหมจรรย์แบบแผนประเพณี ย้ายเข้ามาอยู่กับผู้ชายก่อนแต่งงาน

เขาและเธออยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย มีสิ่งใดพูดคุยปรึกษา เขาไม่ได้มองความเป็นมอญลูกผสมเป็นคนอื่น (otherness) สังเกตได้จากรายละเอียดของบทสนทนา (dialogue) ในข้อตกลงเรื่องไม่มีลูก แต่อยากเลี้ยงสัตว์หรือทำอาหารแทน แสดงให้เห็นความเป็นประชาธิปไตยในบ้าน (democracy in family) ที่บทบาทสามีและภรรยาต่างคำนึงถึงความเท่าเทียมกัน สะท้อนความสัมพันธ์ของคู่รักที่มีอิสระในความรักหรือเลือกคู่ครอง รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของกันและกันด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสื่อให้เห็นความสัมพันธ์ในครอบครัวยุคใหม่ที่ไม่จำเป็นต้องมีลูก จะเลี้ยงสัตว์แทนหรืออยู่กันแค่สองคนก็ได้

เรื่องสั้น “ทูนาแซนวิช” ผู้เขียนให้ “ฉัน” หรือสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครหลัก (character narrator) เล่าย้อนความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับเธอในแนวกระแสสำนึก (stream of consciousness) ผ่านความคิดถึงเป็นตัวหนังสือ ที่ใช้ภาษาในการเล่าได้อย่างเรียบง่าย แต่งงามกับความสัมพันธ์อันเบาสบาย

ฉันย้ายมารับตำแหน่งเป็นผู้จัดการธนาคารที่ภาคเหนือด้วยอายุน้อยที่สุด การมาอยู่ที่นี้เพียงลำพังเป็นเรื่องยาก นอกจากความคิดถึงที่ไม่อาจโทรหาเธอหรือบางครั้งเธอไม่พร้อมจะคุย ทำให้ฉันตั้งหน้าตั้งตาทำงานและหาวิธีเอาชนะใจลูกน้อง ตั้งแต่เช้า ลูกมาทำแซนวิชทูนาในวันทำงานแรกของปีใหม่

“ฉันรู้ มันเหมือนความคาดหวังไปหน่อย ผู้หญิงที่ดูเย็นชากับเพลงจิ๊กโก๊กหัก ทำไมละ หรือฉันต้องสลัดยูนิฟอร์มทิ้ง แล้วหากางเกงเดบมาใส่ก่อน”

(Covin, 2013:91)

ข้อความข้างต้น เป็นเหตุการณ์ที่ฉันจัดงานเลี้ยงปีใหม่ให้พนักงาน ผู้เขียนสร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงคนหนึ่งที่ดูเย็นชา แต่สร้างความคาดหวังเกินกว่าสิ่งที่เห็นเมื่ออยู่นอกเวลางาน นับเป็นบุคลิกของผู้หญิงที่มีความสามารถในการจัดการ และเอาชนะใจลูกน้อง

การเป็นผู้จัดการอายุน้อยที่สุดยังสะท้อนให้เห็นว่า เธอปรารถนาความสำเร็จในหน้าที่การงาน หรือสามารถทำงานหาเลี้ยงชีพได้ โดยไม่ต้องพึ่งผู้ชาย

“ฉันควรบอกเขาอย่างไรดี แค่นี้... คงพอแล้ว จะเอาอะไรอีก ฉันไม่ต้องการสิ่งใดอีกเลย ถ้าฉันจะไม่คุยกับเธอ ถ้าเราจะไม่ได้กอดกันอีก... นั่นก็ไม่ใช่”

(Covin, 2013:98)

ผู้เขียนจบเรื่องสั้นนี้ด้วยข้อความข้างต้น สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ที่คลอนแคลนไม่แน่นอนและไม่อาจคาดหวังกับอนาคต เป็นตอนจบแบบปลายเปิด (open ending) จากการทบทวนตัวเองเพื่อจะมีชีวิตอยู่ต่อไป แม้ต้องปราศจากเธอก็ตาม

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่า ผู้หญิงมีทางเลือกที่จะไม่จมปลักอยู่กับอดีตหรือคาดหวังกับอนาคตที่เป็นไปไม่ได้ ต้องอยู่กับปัจจุบัน แม้จะเหงา โดดเดี่ยวและโหยหาความรักบ้าง แต่การไม่มีคนรักก็ไม่เห็นเป็นไร

จากสองเรื่องสั้นดังกล่าว ผู้เขียนสร้างภูมิหลังของตัวละครเอกให้เป็นผู้หญิงที่ชื่นชอบการทำงานและทำอาหาร ต้องย้ายที่อยู่ อาจต้องปรับตัวในช่วงแรก แต่ก็สามารถอยู่ได้โดยไม่แปลกแยกกับครอบครัวหรือสังคมใหม่ เป็นการสร้างตัวละครผู้หญิงที่พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในชีวิตนั่นเอง

การสร้างแรงจูงใจและทัศนคติของตัวละครเอก

เรื่องสั้น “เธอยังอยู่” ผู้เขียนให้ “เรา” หรือสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นผู้เล่าเรื่องที่ตนเองเป็นผู้สังเกตการณ์หรือใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ผก (pseudo first person narrator) แบบผู้รู้ (omniscient) โดยขึ้นต้นย่อหน้าแรกว่า

“เราได้ยินเรื่องเล่าเกี่ยวกับเธอมากมายเมื่อเทวาจากไปและคงไม่เกินจริงนักหากจะกล่าวว่า เธอถูกพูดถึงนับตั้งแต่วันแรกที่มาสู่เมืองเล็ก ๆ นี้”

(Covin, 2013:63)

เทวาเป็นที่รักของทุกคน เมื่อมีเธอเข้ามาในชีวิต แม้นุคลิกจะดูเปิดเผยและเป็นมิตร นุ่มนวลบุหรืร่วมวงกับผู้ชาย ครั้นเทวาทาย พวกเขาไม่เห็นน้ำตาของเธอ บรรดาเพื่อนชายหญิงของเทวาจึงวิพากษ์วิจารณ์และนินทา

“เธอควรสำนึกว่าเธอเป็นเพียงผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งไม่มีวันสำคัญไปกว่าพวกเขา เธอควรจะเดินมาหาพวกเขาและร้องขอความช่วยเหลือ”

(Covin, 2013:69-70)

ข้อความข้างต้น แม้นเทวาจากไปแล้ว แต่พวกเขายังหาทางควบคุมเธอ โดยยึดความเชื่อตามแนวคิดชายเป็นใหญ่ ว่าความแตกต่างทางสรีระทำให้บทบาททางเพศของผู้หญิงด้อยกว่า เธอต้องพึ่งพาหรือได้รับความช่วยเหลือจากพวกเขา

“เธอไม่เคยทำตามพวกเขาคาดหวัง เธอไม่ใช่ผู้หญิงหัวอ่อนที่คอยพยักหน้าและยิ้ม เมื่อพวกเขาสำแดงตน ไม่ใช่คนเก็บปากเก็บคำ ไม่ใช่แม่บ้านที่ซุกตัวเอาไว้หลังเตาไฟ พวกเขาไม่เคยวางใจเธอ”

(Covin, 2013:69)

ข้อความข้างต้น พวกเขาอาศัยแนวคิดชายเป็นใหญ่ที่แฝงเร้นอยู่ พยายามควบคุมพฤติกรรมและวิถีคิด แสดงถึงลักษณะความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ผู้ชายอยู่เหนือเพศหญิง (the power relationship) และยังมีมองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ จึงกดขี่เธอผ่านสายตา เมื่อเธอไม่เป็นที่คาดหวังว่าต้องเป็นหญิงมายผู้สงบเสงี่ยม น่าสงสาร ไร้อำนาจ ไร้อิทธิพล พวกเขาจึงไม่ไว้ใจและถูกทำให้กลายเป็นคนอื่น (otherness) ด้วยเรื่องเล่าและคำพูดขบขัน

ทั้งนี้ พวกเขาอาจหลงลืมไปว่า เทวได้ตายจากไปแล้ว แต่เธอยังมีชีวิตอยู่ พวกเขาไม่ควรยึดติดความเป็นตัวตนของเธอหรือจุ่มจมกับความสูญเสียโดยไม่นึกถึงสภาพความเป็นจริงว่าเธอจะใช้ชีวิตอยู่ต่อไปอย่างไร

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสร้างเธอให้เป็นผู้หญิงสมัยใหม่ ที่เลือกทางเดินชีวิตหรือทางออกของปัญหาจากการตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ยอมอยู่ใต้อำนาจของผู้ชายแบบผู้ตามหรือข้างเท้าหลัง

เรื่องสั้น “ราชินีพระจันทร์” ผู้เขียนแต่งบนเรื่อง “ก่อนโลกจะขานรับ” ของ วิลเลียม ซอมเมอร์เซท มอห์ม โดยให้ “ฉัน” ปรากฏตัวตอนต้นและท้ายเรื่อง เป็นผู้เล่าเรื่องแบบไม่แสดงทัศนคติของตน (impersonal narrator) ที่เรื่องแบบนี้ดูคล้ายกับว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นเองโดยไม่มีผู้เล่า เพราะผู้เล่าเรื่องบรรยายเฉพาะลักษณะภายนอกหรือเหตุการณ์หรือบทสนทนา โดยไม่เข้าไปในความคิดของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านต้องตีความเอาเองจากการกระทำของตัวละคร ซึ่งต้องใช้จินตนาการ เช่น

“เมื่อฉันกระโดดออกจากจินตนาการ แล้วมองกลับเข้าไป เป็นไปได้ว่ามันเป็นเพียงเรื่องพาดฝันที่เต็มไปด้วยความรู้สึก แต่เรื่องพาดฝันนี้ก็มีโอกาสจะเป็นจริง หรือไม่จริงเท่า ๆ กับเรื่องที่นักเขียนหนุ่มพยายามตั้งสมมุติฐานที่จะวิเคราะห์เหตุการณ์ ตราบใดที่ทั้งฉันและเขาไม่ใช่บลานเช่หรือสตรีคแลนด์ เขาก็เหมือนคนที่ยืนบนสะพาน เห็นเพียงผิวน้ำ ปลาเท่านั้นที่รู้ว่าน้ำอุ่นหรือเย็น”

(Covin, 2013:127)

เรื่องสั้น “ราชินีพระจันทร์” เล่าเรื่องราวรักสามเส้าในชีวิตของชายสองหญิงหนึ่ง เดิร์คสโตรพตกหลุมรักบลานเช่จากความสงสาร แต่บลานเช่กลับเลือกสตรีคแลนด์เพื่อนสามี ทั้ง ๆ ที่เธอเกลียดเขา แต่ดูแลเขายามเจ็บป่วย แล้วความรักก็เกิดขึ้น เธอตัดสินใจเลือกสตรีคแลนด์ที่ความรัก ยอมทำผิดและจากสามีไป

เรื่องสั้นนี้สะท้อนภาพความรักจากอารมณ์ปรารถนาที่กลายเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผ่านงานศิลปะมาบรรจบกันจนเป็นภาพเปลือยของสตรีคแลนด์ ในชื่อ “ราชินี

พระจันทร์” ที่แสดงถึงความรักไม่มีบรรทัดฐาน ไร้เหตุผล เป็นเรื่องราวเฉพาะไม่เหมือนกัน และบางครั้งอาจเป็นเรื่องผิดศีลธรรมในสายตาของสังคม

จากสองเรื่องสั้นดังกล่าว ผู้เขียนสร้างแรงจูงใจและทัศนคติของตัวละครเอกให้อยู่กับปัจจุบัน กล่าวตัดสินใจด้วยความเชื่อว่าจะต้องไม่พึ่งพาผู้ชายในทุกสถานการณ์ แต่ต้องพึ่งตนเองให้ได้ เพื่อความสุขในอนาคตของชีวิต โดยບລານເຊ່ເລືອກຈາກໄປກັບຄົນຮັກແທນທີ່ຈະອຸ່ຍກັບສາມີທີ່ສູງສາຣເອ ໃນເຣື່ອງສັ້ນ “ຣາຊີນີພຣະຈັນທຣ” ຫຼື ເອເລືອກໃຊ້ຊີວິດທີ່ເຫຼືອໂດຍ ໄມ່ມີເຂາດ້ວຍຕນເອ ໄມ່ສນໃຈສາຍຕາຂອງພວກເຂາຫຼືສັງຄມທີ່ມອງວ່າເອເປັນຜູ້ໜຶ່ງທີ່ຄວຣໄດ້ຮັບ ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນເຣື່ອງສັ້ນ “ເອຍັງອຸ່ຍ”

ทั้งสองเรื่องสั้นได้สะท้อนภาพลักษณ์ใหม่ของผู้หญิงที่ต้องเผชิญหน้ากับสังคมที่ผู้หญิงมักจะเป็นฝ่ายเสียหายหรือถูกกระทำจากความเชื่อว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ ทั้งจากคำติฉินนินทาหรือการจับผิดทางศีลธรรม อันเป็นมายาคติ (myth) ที่สัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกในสังคมและวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่

การสร้างภาษาพูดและท่าทางของตัวละครเอก

เรื่องสั้น “FOR THE ROSE” ผู้เขียนให้ “ฉัน” หรือสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครหลัก (character narrator) เล่าย้อนความทรงจำในการเดินทางระหว่างฉันกับเขาในแนวกระแสสำนึก (stream of consciousness) ที่ฉันเสนอความคิดและภาพที่เห็นผ่านภาษาได้อย่างต่อเนื่องและแฝงนัย (irony)

“คุณเข้าไปแล้วไข่ม้อย ที่โทรศัพท์มาตอนตี 1 เพื่อชวนฉันไปล่าป่าง
ฉันลืบบ้างดีกว่า ฉันใช้เวลาสิบวินาที เพื่อตอบตกลง”

(Covin, 2013:18)

“เราอยากกอดเธอมานานแล้ว พร้อมกับการไต่ยีน เขาพลิกตัวฉันนอน
ตะแคง กอดฉันจากด้านหลัง ขอกอดหน่อยนะสาวน้อย ประสานมือแนบอก
ฉันพูด กอด... เท่านั้นนะคะ”

(Covin, 2013: 30)

“ตะขอบาร์หลุดเมื่อไร ฉันไม่รู้ตัว ฉันไม่ยอมมีเซ็กส์... กับคุณเข้าไข่ม้อย”

(Covin, 2013: 33)

จากสามข้อความข้างต้น จะเห็นว่าเขาเป็นฝ่ายรุกตามแนวคิดชายเป็นใหญ่ ในลักษณะครอบงำผู้หญิง (male domination) จนฝ่ายหญิงตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบ ซึ่งเขามองเธอเป็นวัตถุปรารถนา (the object of desire) แต่เธอปฏิเสธคำขาด ไม่ใช่มารยาทหญิง ผู้เขียนให้ตัวละครผู้หญิงแสดงออกผ่านคำพูดและท่าทางของคนที่มีนัยในตนเองและสามารถตัดสินใจในสถานการณ์ล่อแหลมได้ทันที่ ผู้อ่านอาจมองได้ว่าผู้เขียนสร้างตัวละคร “ฉันทัน” เป็นผู้หญิงสมัยใหม่ ที่ไม่คล้อยตามหรืออยู่ใต้อำนาจของผู้ชายเสมอไป

“ฉันทันเลือกกุหลาบงาม ๆ หลายดอก จัดในแจกันใบสวยที่สุดที่ฉันทันมี เลือกวางแจกันใบตำแหน่งที่ฉันทันต้องการ”

(Covin, 2013: 35)

ข้อความข้างต้น ฉันทันเป็นเจ้าของร้านดอกไม้และกำลังจัดดอกไม้ สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงสิทธิของผู้หญิงในการมองความสัมพันธ์ระหว่างเธอและเขากับการเลือกหรือตัดสินใจได้ด้วยตนเองว่าควรอยู่ในสถานะไหน

เรื่องสั้น “ต้อง A เท่านั้น” ผู้เขียนให้ “ฉันทัน” หรือสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นผู้เล่าเรื่องที่ตัวละครหลัก (character narrator) ใช้บทสนทนาถามตอบระหว่างฉันทันกับเขาในการดำเนินเรื่องที่สั้น กระชับและเร้าอารมณ์ระหว่างความสวยและเซ็กซี่ ที่ฉันทันต้องการเกรด A เท่านั้น แต่เขาให้เธอแค่เกรด B ซึ่งเธอไม่ต้องการจึงอยากให้เขาแก้ตัว

“ฉันทันลุกไปนั่งคร่อมเก้าอี้ จ้องเขา ต้องมีเบียร์ แล้วจะให้เอาบนนี้ไปหา มา ฉันทันสั่ง ได้เบียร์มา แล้วฉันทันจะให้โอกาส... ครั้งสุดท้าย ถ้าคุณยังทำเกรด A ไม่ได้ ฉันทันก็ใจร้ายล่ะ”

(Covin, 2013: 107)

ข้อความข้างต้น ถ้าเปรียบเซ็กซี่เป็นอาหาร ถ้าคุณหิวก็ต้องกิน เช่นเดียวกับเขา ถ้าอยากมีเซ็กซี่ ก็ต้องทำให้เธอพอใจ และดูเหมือนวิธีที่ฉันทันเป็นฝ่ายออกคำสั่ง เป็นการตัดสินใจด้วยความเชื่อมั่นและเด็ดขาด ที่กลายเป็นการโต้กลับแนวคิดชายเป็นใหญ่ โดยใช้เซ็กซี่มาต่อรองสถานภาพทางเพศกับความสัมพันธ์ของเธอและเขา

เรื่องสั้น “ต้อง A เท่านั้น” จึงเป็นความกล้าและท้าทายของผู้เขียนที่แสดงให้เห็นถึงการต่อรองกับอำนาจชายเป็นใหญ่ เพราะไม่ยอมถูกกดขี่ร่างกาย จิตใจ รวมไปถึงพฤติกรรมการแสดงออกของผู้หญิงที่ต้องอยู่ใต้กรอบคิดที่ต้องเป็นผู้หญิงที่พึงประสงค์หรือ

ดีกว่าผู้ชาย โดยเปลี่ยนมาให้ผู้หญิงมีอิสระในการตัดสินใจหรือกระทำด้วยความสมัครใจ จากสองเรื่องสั้นดังกล่าว ผู้เขียนได้สร้างภาษาพูดและท่าทางของตัวละครเอกให้ กล้าแสดงออก พูดออกไปตามความรู้สึกหรือความปรารถนาที่แท้จริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความสัมพันธ์หรือเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะการปฏิเสธผู้ชายในเรื่องมีเพศสัมพันธ์ ทั้ง ๆ ที่เธอไปหาเขาหรืออยู่กับเขาสองต่อสอง แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงยุคใหม่ไม่จำเป็นต้องตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบหรือถูกผู้ชายครอบงำหรือต้องเก็บกดเรื่องเพศไว้กับตนเอง

แม้ผู้เขียนมิได้มุ่งสะท้อนให้ตัวละครเป็นผู้หญิงที่ “รักนวลสงวนตัว” แต่เป็นการสร้างสถานการณ์การเอาตัวรอดหรือต่อรองด้วยคำพูดหรือการแสดงออกที่ชัดเจน เด็ดเดี่ยว มีไหวพริบ เนื้อหาความคาคหมายของผู้ชาย สื่อความหมายของมายาคติ (myth) เกี่ยวกับความแตกต่างทางร่างกายกับการนำเสนอคุณค่าในตัวเองได้กลับความเชื่อตามแนวคิดชายเป็นใหญ่ ที่ผู้หญิงไม่ได้มีเรือนร่างไว้ตอบสนองหรือมีฐานะเป็นเพียงวัตถุทางเพศเท่านั้น

การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในรวมเรื่องสั้น “สมิงพระราหู” ของ อรุณา โควินท์ สรุปรวมแนวคิดด้านภาพลักษณ์ทั้ง 4 ประการ ดังนี้

ตาราง 1 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในรวมเรื่องสั้น “สมิงพระราหู” ของ อรุณา โควินท์

ชื่อเรื่องสั้น	ลักษณะภายนอก ของตัวละครเอก	ภูมิหลังของตัว ละครเอก	แรงจูงใจและ ทัศนคติของตัว ละครเอก	ภาษาพูดและ ลักษณะท่าทาง ของตัวละครเอก
FOR THE ROSE	✓	✓	✓	✓
หมวกใบที่สอง	✓		✓	✓
เธอยังอยู่	✓		✓	✓
เมียคะนอง	✓	✓	✓	✓
ทูนาแซนวิช	✓	✓	✓	✓
ต้อง A เท่านั้น	✓		✓	✓
ราชินีพระจันทร์	✓	✓	✓	✓
แฮปปี้วาเลนไทน์	✓		✓	✓

จากตารางที่ 1 ข้างต้น ผู้เขียนสร้างลักษณะภายนอกของตัวละครเอก ด้านรูปร่างหน้าตา ผิวพรรณหรือการแต่งกายที่มีเอกลักษณ์ของสาวมั่น เช่น นุ่งกระโปรงยาว ใส่กางเกงขาเดฟ สวมหมวกปีก สิบบุหรี เป็นต้น และตัวละครเอกส่วนใหญ่มีรูปร่างผอม เช่น ขอบรูปร่างของตนเอง ในเรื่องสั้น “แฮปปี้วาเลนไทน์” ไม่ได้สวยบาดใจ แต่ดูน่ารักน่าชัง ในเรื่องสั้น “เมย์คนอง” มีเสน่ห์ เช่น รูปร่างน่าพิດจากการดูแลร่างกายเป็นอย่างดี ในเรื่องสั้น “ต้อง A เท่านั้น” มีลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมการแสดงออกที่เชื่อมั่นในตัวเองสูง เช่น เรื่องสั้น “FOR THE ROSE” “หมวกใบที่สอง” “ต้อง A เท่านั้น” สามารถตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิตด้วยตนเอง ในเรื่องสั้น “เธอยังอยู่” หรือเลือกจะอยู่คนเดียว ในเรื่องสั้น “ทუნาแซนวิช” เลือกคนรักตามใจอิสระ ในเรื่องสั้น “แฮปปี้วาเลนไทน์” และ “ราชินีพระจันทร์”

การสร้างภูมิหลังของตัวละครเอก ด้านชาติกำเนิดที่มีความเป็นมอญลูกผสม ในเรื่องสั้น “เมย์คนอง” หรือมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและย้ายที่อยู่เพื่อไปทำงาน ในเรื่องสั้น “FOR THE ROSE” และ “ทუნาแซนวิช” หรือเป็นแม่บ้านผู้เจียมตน ในเรื่องสั้น “ราชินีพระจันทร์”

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสร้างให้ตัวละครเอกมีความสามารถหรือลักษณะเฉพาะในการทำกิจกรรมที่ตนชื่นชอบ แสดงถึงความเป็นผู้หญิง เช่น เปิดร้านขายดอกไม้ ทำอาหาร เป็นต้น และมีอาชีพการงานที่สร้างรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ชาย

การสร้างแรงจูงใจและทัศนคติ พบว่าผู้เขียนสร้างตัวละครเอกทุกเรื่องให้มีทัศนคติในแง่บวก แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีแนวความคิดสตรีนิยมสายสุดขั้วหรือสายถอนรากถอนโคน (radical feminism) ที่ทำความเข้าใจและต่อสู้ภายในตัวเองของผู้หญิงเพื่อถอนตัวจากความพยายามที่จะเข้าไปอยู่ในโครงสร้างชายเป็นใหญ่ เช่น ไม่ยอมถูกกดขี่ทางเพศ ไม่ยอมถูกครอบงำหรือตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ มีอิสระในการตัดสินใจด้วยเหตุผล คำนึงถึงความเท่าเทียมและสามารถโต้กลับความเชื่อตามแนวคิดชายเป็นใหญ่ โดยไม่ยอมให้ผู้ชายเป็นฝ่ายประเมินค่า เพราะผู้หญิงสามารถเห็นคุณค่าในตนเองได้ เช่น ในเรื่องสั้น “หมวกใบที่สอง” “ทუნาแซนวิช” และ “ต้อง A เท่านั้น” หรือไม่จำเป็นต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาชีพ การเงินหรือการใช้ชีวิตอยู่ต่อไป ในเรื่องสั้น “เธอยังอยู่” “FOR THE ROSE” และ “ทუნาแซนวิช” มีทัศนคติต่อความรัก เลือกคบคนรักด้วยความอิสระหรือจากความปรารถนาของหัวใจ ในเรื่องสั้น “ราชินีพระจันทร์” และ “แฮปปี้วาเลนไทน์”

การสร้างภาษาพูดและการแสดงออกของตัวละครเอกให้มีไหวพริบ กล้าปฏิเสธเมื่อถูกผู้ชายเอาเปรียบ เช่น ไม่ยอมมีเซ็กส์กับผู้ชายที่เพ็งจู้จัก ในเรื่องสั้น “FOR THE ROSE”

หรือกล้าออกคำสั่งกับผู้ชายก่อนจะยอมมีเซ็กซ์ด้วย ในเรื่องสั้น “ต้อง A เท่านั้น” กล้าตัดสินใจเลือกใช้ชีวิตด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาผู้ชายหรือให้ผู้ชายเป็นฝ่ายควบคุมวิธิตัดสินใจกลับมาเกิดฉายของเธอหลังจากคนรักตาย ในเรื่องสั้น “เธอยังอยู่” หรือตัดสัมพันธ์กับคนรักเพื่อทุ่มเทให้กับงาน ในเรื่องสั้น “ทูนาคานวิช” ไม่ถูกผู้ชายครอบงำความคิดหรือการตัดสินใจตามหลักประชาธิปไตย ในเรื่องสั้น “หมวกใบที่สอง” และ “เมื่อยคะนอง” หรือกล้าใช้ชีวิตกับคนที่ตนรักด้วยความมั่นใจมากกว่าอยู่กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ในเรื่องสั้น “ราชินีพระจันทร์” และ “แฮปปี้วาเลนไทน์”

กล่าวได้ว่า เรื่องสั้นทั้ง 8 เรื่อง ของ อรุดา โควินท์ นำเสนอภาพลักษณ์ของผู้หญิงได้ครบทั้ง 4 ประการ เพียง 4 เรื่องเท่านั้น ได้แก่ เรื่องสั้น “FOR THE ROSE” “ทูนาคานวิช” “เมื่อยคะนอง” และ “ราชินีพระจันทร์” ส่วนการสร้างภูมิหลังของตัวละครเอกพบได้น้อย ผู้เขียนยังขาดการให้รายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา ฐานะ ทั้งนี้อาจเป็นข้อจำกัดการเขียนในรูปแบบเรื่องสั้น

บทสรุป

รวมเรื่องสั้น “สมิงพระราหู” ของ อรุดา โควินท์ มีความโดดเด่นที่ผู้เขียนสร้างและบรรยายบุคลิกของตัวละครที่ประกาศความต้องการของตนเองออกมาได้อย่างชัดเจนว่าความคิดแบบสตรีนิยมเป็นความคิดของผู้หญิงยุคใหม่ มีอิสระ เป็นตัวของตัวเองสูง มีความสามารถในการหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นและมีความสามารถในการตัดสินใจ และเป็นผู้หญิงที่ไม่ใส่ใจเรื่องพรหมจรรย์ แบบแผนประเพณี ไม่ว่าจะเรื่องความสัมพันธ์เชิงชู้สาว ปัญหารักสามเส้าหรือการอยู่ก่อนแต่ง

ทั้งนี้ Royal Institute (2013: 218) ได้ให้ความหมายของ ภาพลักษณ์ คือ ลักษณะท่าทีของบุคคลหรือองค์กรที่ปรากฏแก่ตาหรือความรู้สึกนึกคิดของสาธารณชน ตัวตนของมนุษย์และสังคมไม่ได้แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง แต่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเกี่ยวกับตัวตนของมนุษย์จึงพัฒนามาจากปฏิกิริยาของเราต่อความเห็นของผู้อื่น ประกอบกับภาพลักษณ์ของเราที่มีต่อตนเองและจินตนาการที่ผู้อื่นได้ตัดสินภาพลักษณ์นั้น จนก่อให้เกิดเป็นความรู้สึกของเราที่มีต่อตนเอง ดังนั้น ภาพลักษณ์ของผู้หญิงจึงไม่ได้เกิดขึ้นเองทั้งหมด แต่ถูกสร้างขึ้นอย่างมีความหมายและให้มีความสัมพันธ์กับสังคม

รวมเรื่องสั้น “สมิงพระราหู” ของ อรุดา โควินท์ ได้สะท้อนภาพลักษณ์ของผู้หญิงผ่านพฤติกรรมและความสัมพันธ์ของชายหญิงในรูปแบบที่ซับซ้อนและไม่ซับซ้อนใน

สังคมชายเป็นใหญ่ได้ไม่ครบทุกภาพลักษณ์ แต่ก็ได้แสดงแนวคิดสตรีนิยมและสร้างภาษาพูดหรือลักษณะท่าทางให้ตัวละครหญิงลุกขึ้นมาปกป้องและโต้กลับความเชื่อตามแนวคิดชายเป็นใหญ่ มีใช้ผู้หญิงต้องถูกกดขี่ทางเพศ เป็นเพียง “ของสวยงาม” หรือวัตถุสำหรับการจ้องมอง (object of the gaze) หรือ “ต้องการรักษาเรือนร่างเธอไว้” เท่านั้น แต่ต้องให้คุณค่าแก่เพศหญิงในฐานะมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกับเพศชาย โดยเฉพาะการปฏิเสธความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เพศชายอยู่เหนือเพศหญิง หรือตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบ ทั้งเพศภาวะ (gender) และเพศวิถี (sexuality) ที่ผู้ชายคาดหวังว่าผู้หญิงต้องเป็นเพศที่อ่อนแอ ด้อยกว่า เป็นผู้ตามหรือเป็นฝ่ายที่ถูกปกป้องดูแล หรือเป็นภรรยาแบบ “แม่ศรีเรือน” เท่านั้น

Reference

- Barthes, R. (2015). **Mayakhati**. (in Thai) [Mythologies]. (5th ed.). Bangkok: Khopfai.
- Covin, U. (2013). **Saming Prarahu**. (in Thai). Bangkok: Writer.
- Hanpayak, P. (2011). **Phap lak lae khwam phueng pho chai nai kan chai borikan ran kha borisat True corporation chamkat (mahachon) khong phu boriphok nai khet krungthep mahanakhon**. (in Thai) [Corporate Image and Customer's Satisfaction towards True Corporation Public Company Limited's Retail stores]. Master's thesis, The University of the Thai Chamber Commerce, Bangkok.
- Kunrin, P. Poonpipat, N. & Ponmanee, S. (2017). *Kan sang phap lak sattri nai nawaniyai Thai thi dai rap rangwan nai phoso 2550-2559*. (in Thai) [The construction of female image in Thai award-winning novels in the year A.D. 2007-2016]. **Ganesha Journal**, 14 (1): 123-133.

- Royal Institute. (2013). **Photchananukrom chabap ratchabandittayasathan phutthasakkarat 2554**. (in Thai) [Royal Institute Dictionary A.D. 2011]. (2nd ed.). Bangkok: Nanmeebooks Publication.
- Sukhothai Thammathirat Open University. (2007). **Naeo kan sueksa chut wicha kan sueksa bot bat chai ying nuai thi 1-7**. (in Thai) [A study guide on the course: a study of role of female and male, chapter 1-7]. (2nd ed.). Nonthaburi: SukhothaiThammathirat Open University Press.
- Tailangka, I. (2000). **Sat lae sin haeng kan lao rueang**. (in Thai). [Science and Art of Story Telling]. Bangkok: Kasetsart University.
- Thueanyai, W. & Thikhaprasetkun, P. (2016). **Nawaniyai khong Uruda Covin: Puen thi phet sathana lae kan tok klap Pitathipatai**. (in Thai) [Uruda Covin's Novels: Space, Gender and Counter-Patriarchy]. Retrieved from <https://www.smartssociety.com.pdf2016>.

แนะนำผู้เขียน

About Authors

ชาคริต แก้วทันคำ

นิติศาสตรบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
นักวิจารณ์

Chakrit Kaewtankham

Bachelor of Law
Faculty of Law, Ramkhamhaeng University
Critic

โชคธีรภักดิ์ ธนเศรษฐวัฒนา

ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย)
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chokthiraphak Thanasetthawatthana

Doctor of Philosophy (Thai Language)
School of Liberal Arts, University Of Phayao
Lecturer in Thai Language Program,
Faculty of Education,
Chiang Rai Rajabhat University
E-mail: kruiyokruyo@gmail.com

ทิพวรรณ จันทวงศ์

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Thipphawan Chanthawong

Bachelor of Arts (Thai Language)
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Rambhai Barni Rajabhat University

ธวัชชัย ดุยสุจริต	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สันสกฤต) คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
Thawatchai Duniyasucharit	Master of Arts (Sanskrit) Faculty of Archaeology, Silpakorn University Thai Language Program, Faculty of Education, Sakonnakhon Rajabhat University, E-mial: thaipoet@gmail.com
<hr/>	
ปาลิตา ผลประดับเพ็ชร	อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Palita Phonpradapphet	Master Degree of Arts (Thai Language) Department of Thai Language, Faculty of Arts, Chulalongkorn University Lecturer in Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University E-mail: um_palita@hotmail.com
<hr/>	
ปิยวรรณ กันทอง	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Piyawan Kanthong
 Master of Arts (Thai)
 Faculty of Humanities and Social Sciences,
 Mahasarakham University
 Lecturer in Thai Language Program
 Faculty of Humanities and Social Sciences,
 Rajabhat Mahasarakham University
 E-mail: piyawan1992@hotmail.com

วุฒินันท์ สุพร
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Wutthinan Suphon
 Master of Arts (Thai)
 Faculty of Humanities and Social Sciences,
 Khonkaen University
 Lecturer in Thai Language Program,
 Faculty of Humanities and Social Sciences,
 Rambhai Barni Rajabhat University
 E-mail: suporn198745@gmail.com

ลินทรัพย์ ยืนยาว
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Sinsap Yuenyaw
 Master of Arts (Thai)
 Faculty of Humanities and Social Sciences,
 Mahasarakham University
 Lecturer in Thai Language Program
 Faculty of Humanities and Social Sciences,
 Buriram Rajabhat University

สิริยา มะลิวัลย์	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Siriya Maliwan	Bachelor of Arts (Thai Language) Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University
<hr/>	
อนันต์ ลากุล	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Anan Lakul	Master of Arts (Thai) Faculty of Humanities and Social Sciences, Khonkaen University Lecturer in Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University E-mail: Laungtaon@hotmail

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ

วารสารวิจิตรวรรณสาร กำหนดตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ (มกราคม- เมษายน พฤษภาคม- สิงหาคม และกันยายน-ธันวาคม) วารสารยินดีพิจารณาตีพิมพ์บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เพื่อตีพิมพ์ตามที่เห็นสมควร และต้องเป็นงานที่ไม่เคยถูกนำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารใดๆ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขา ดังต่อไปนี้ ภาษาไทย วรรณคดีไทย คณิตศาสตร์ ชาติพันธุ์วิทยา ภาษาศาสตร์ ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับ (Manuscript) ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่าน หากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความอาจถูกตัดแปลง แก้ไข เนื้อหา รูปแบบ และสำนวนตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะให้แก่ผู้นิพนธ์เพื่อดำเนินการ หากผู้นิพนธ์มีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ขอให้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกองบรรณาธิการจะได้พิจารณาการตีพิมพ์ต่อไปและเพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

การจัดเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 10-15 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียว (นับรวมรูปภาพ ตาราง เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก)
2. รูปแบบตัวอักษร ให้จัดพิมพ์ด้วยแบบตัวอักษร TH SarabunPSK เท่านั้น
3. ชื่อเรื่องบทความภาษาไทย ขนาดตัวอักษร 18 pt. (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
4. ชื่อเรื่องบทความภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 pt. (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
5. ชื่อผู้เขียนทุกคน ขนาดตัวอักษร 14 pt. (ตัวหนา)
6. ชื่อสังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ขนาดตัวอักษร 14 pt. (ตัวอักษรปกติ)
7. Corresponding Author E-mail ขนาดตัวอักษร 12 pt.
8. เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษขนาดตัวอักษร 16pt. จัดชิดซ้ายขวาพิมพ์ 1คอลัมน์
9. คำสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย
10. เนื้อหาคำสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 pt. วรรค 2 เคาะระหว่างคำ
11. ชื่อหัวเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย ไม่ใส่เลขลำดับที่
12. เนื้อหาบทความ พิมพ์ 2 คอลัมน์ในแต่ละคอลัมน์ให้ชิดขอบซ้ายขวา ขนาดตัวอักษร 16 pt.
13. เนื้อหาบทความ ย่อหน้า 1 ซม.
14. ชื่อตาราง ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) ให้ระบุไว้บนตารางจัดชิดซ้าย ใต้ตารางให้บอกแหล่งที่มา จัดชิดซ้าย ส่วนรายละเอียดตัวอักษรปกติ

15. ชื่อรูป ชื่อแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) ให้ระบุไว้ใต้รูป แผนภูมิ จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้รูปแผนภูมิให้บอกแหล่งที่มาจัดชิดซ้าย
16. ระยะขอบกระดาษ 1 นิ้ว (2.54 ซม.) เท่ากันทุกด้าน
17. หมายเลขหน้า ให้ใส่ไว้ที่ ๓ แห่งด้านล่างขวาดั้งแต่ต้นจนจบบทความ ขนาดตัวอักษร 16 pt.
18. ชื่อเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย
19. เนื้อหาเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 pt. พิมพ์ 1 คอลัมน์

ส่วนประกอบของบทความ

1. ชื่อเรื่องบทความ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
2. ชื่อผู้เขียนทุกคน (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
3. บทคัดย่อ (Abstract) ความยาวไม่เกิน 300 คำ และคำสำคัญ (Keyword) 3-5 คำ (ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ)
4. เนื้อเรื่อง
 - 1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และบทสรุป
 - 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ ทบทวนวรรณกรรม วิธีการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย
 - 3) บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย การเกริ่นนำ การสรุปเนื้อหาโดยย่อ การวิจารณ์หนังสือ
5. เอกสารอ้างอิง
6. ถ้ามีรูปภาพ แผนภูมิ ตารางประกอบ หรืออื่น ๆ ต้องมีหมายเลขกำกับในบทความ อ้างอิงแหล่งที่มา ของข้อมูลให้ถูกต้อง ชัดเจน และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ใช้รูปภาพสีหรือขาว-ดำ ที่มีความคมชัด และส่งภาพถ่ายต้นฉบับหรือไฟล์รูปภาพแยกต่างหาก แนบมาพร้อมบทความด้วย

ส่วนประกอบของบทความ

คำแนะนำในการเขียนอ้างอิง การเขียนอ้างอิงในวิทยุวรรณสาร กองบรรณาธิการได้ยึดการเขียนอ้างอิงแบบ APA Style ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 6 ปี ค.ศ. 2010 โดยปรับให้เข้ากับบริบทของไทย รูปแบบการเขียนอ้างอิงแบบ APA ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การอ้างอิงในเนื้อหา 2) การเขียนอ้างอิงท้ายบท

1. การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text Citation)

การอ้างอิงในเนื้อหาเป็นการอ้างอิงในระบบนามปี โดยระบุชื่อผู้แต่ง และปีพิมพ์ เพื่อเป็นการแนะนำผู้อ่านไปยังแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงท้ายเล่มเอกสารวิชาการ ที่มีการจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร การอ้างอิงในเนื้อหา มี 2 ลักษณะ คือ

1) การอ้างอิงชื่อผู้แต่งก่อนข้อความ

ในกรณีชื่อของผู้แต่งที่เป็นคนไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้ชื่อ-สกุลผู้แต่งตามด้วยปีที่พิมพ์ ในวงเล็บ หรือ เครื่องหมายทวิภาคหน้าเลขหน้าในวงเล็บ เช่น

Triwiset (2009) พบว่า..... หรือ

Triwiset (2009: 3) พบว่า.....

2) การอ้างอิงชื่อผู้แต่งท้ายข้อความ

ในกรณีชื่อของผู้แต่งที่เป็นคนไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้ชื่อสกุลผู้แต่งและปีที่พิมพ์ตาม ด้วยเครื่องหมายจุลภาคหลังชื่อผู้แต่งในวงเล็บ หรือ เครื่องหมายทวิภาคหน้าเลขหน้าในวงเล็บ เช่น

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นไทย.....(Triwiset, 2009) หรือ

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นไทย.....(Triwiset, 2009: 4)

การอ้างอิงตามผู้แต่งคนอื่น ให้ใช้ว่า “อ้างใน” (เอกสารภาษาไทย) หรือ “cited in” (เอกสารภาษาอังกฤษ) ส่วนการอ้างอิงใน รายการอ้างอิง ให้ใช้เอกสารอ้างอิงของผู้แต่งที่อ่าน มาไม่ใช่อ้างอิงผู้แต่งเอกสารต้นฉบับ เช่น

การศึกษาของ Triwiset (1989 cited in Kingkham, 2010: 23)

2. รายการอ้างอิง (Reference List)

การเขียนรายการอ้างอิงท้ายบทความ ในกรณีของรายการอ้างอิงที่เป็นภาษาไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด การอ้างอิงผู้แต่งคนเดิมในลำดับเดียวกันให้เรียงลำดับโดยใช้ปีที่พิมพ์ก่อนเป็นหลัก เช่น

Kingkham, W. (2000).

Kingkham, W. (2001).

การอ้างอิงผู้แต่งคนเดิมที่ตีพิมพ์ในปีเดียวกัน ให้ใช้อักษร a หรือ b เป็นต้น ภายหลังจากปีที่พิมพ์ภายในวงเล็บ เช่น

Baheti, J. R. (2001a). Control...

Baheti, J. R. (2001 b). Roles of...

ในกรณีที่เอกสารอ้างอิงเป็นภาษาไทย ชื่อเรื่องให้เขียนทับศัพท์โดยใช้หลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน (Romanization) โดยใช้โปรแกรมแปลงสารสนเทศในวงเล็บ () และแปลชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ เขียนในวงเล็บเหลี่ยม [] ดังตัวอย่าง

1. หนังสือทั่วไป

Kongkanan, W. (2013). *Wannakhadisueksa*. (in Thai) [Thai Literature Study].

Bangkok: Office of the Welfare Promotion Commission for Teachers and Education Personnel.

2. บทความในวารสาร

Phonpradapphet, P. (2017). *Bukkkhalathitthan: Uppalak nai mummong thang phasasat parichan*. (in Thai) [Personification: Metaphor in Cognitive Linguistic]. *Journal of Rommayasan*, 15(1): 2.

บทความในวารสาร Journal Article

Author, A. A., & Author, B. B. (Year). Title of article. Title of Journal, volume number (issue number if necessary), inclusive page numbers.

Jacoby, W. G. (1994). Public attitudes toward government spending. *American Journal of Political Science*, 38(2), 336-361.

บทความในหนังสือพิมพ์ Newspaper Article

Author, A. A. (Year, date). Title of article. Title of Newspaper: Section, inclusive page numbers.

Hatch, B. (2006, July 13). Smoke lingers for those who keep hospitality flowing. *Australian Financial Review*, p. 14.

หนังสือ Book

Author, A. A., & Author, B. B. (Year). Title of work: Subtitle (edition.). (Volume(s)).
Place of publication: Publisher.

Colclough, B., & Colclough, J. (1999). A challenge to change. London, England:
Thorsons.

บทหนึ่งในหนังสือ Book Chapter

Author, A. A. (Year). Title of chapter or part. In A. A. Editor & B. B. Editor (Eds.),
Title: Subtitle of book (Edition, inclusive page numbers). Place of
publication: Publisher.

Friese, C., Hofmann, W., & Wanke, M. (2003). The impulsive consumer: Predicting
consumer behavior with implicit reaction time measures. In M. Wanke (Ed.),
Social psychology of consumer behavior (pp. 335-364). New York, NY:
Psychology Press.

หนังสือแปล Book in Translation

Author, A. A. (Year). Title of Book: Subtitle of Book (T. T. Translator, Trans.).
Place of publication: Publisher.

Laplace, P. S. (1951). A philosophical essay on probabilities (F. W. Truscott & F. L.
Emory, Trans.). New York: Dover.

รายงานการประชุมวิชาการ Conference Paper

Author, A.A. (Year, Month date). Title of paper. In A. Editor, B. Editor, & C. Editor.
Title of Published Proceedings. Paper presented at Title of Conference:
Subtitle of Conference, Location (inclusive page numbers). Place of
publication: Publisher.

Rowling, L. (1993, September). Schools and grief: How does Australia compare to the United States. In Wandarna coowar: Hidden grief. Paper presented at the Proceedings of the 8th National Conference of the National Association for Loss and Grief (Australia), Yeppoon, Queensland (pp. 196-201). Turramurra, NSW: National Association for Loss and Grief.

วิทยานิพนธ์ที่ยังไม่ตีพิมพ์ Unpublished Thesis

Author, A. A. (Year). Title of thesis: Subtitle. Unpublished thesis type, University, Location of University.

Hos, J. (2005). Mechanochemically synthesized nanomaterials for intermediate temperature solid oxide fuel cell membranes. Unpublished PhD thesis, University of Western Australia, Crawley, Western Australia.

รายงานวิจัย Research Report

Author, A. A. (Year). Title (Report No. xx). Location: Publisher.

Turnitin. (2003). What's wrong with Wikipedia?: Evaluating the sources by students. Oakland, CA: iParadigms, LLC.

การสัมภาษณ์ Interview

Author, A. (Year, Month date). Interview type [email, phone, personal interview, personal interview with.

Cloyd, A. (2014, July 29). Personal interview.

เอกสารจากอินเทอร์เน็ต Internet Document

Author, A. A. (Year). Title: Subtitle. Retrieved from Source or supplier information: internet address

Goldberg, I. (2000). Dr. Ivan's depression central. Retrieved from <http://www.psycom.net/depression.central.html>

รูปแบบการเขียนบทความตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร

ชื่อเรื่องภาษาไทย

(TH Sarabun PSK 18 point ตัวหนา)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH Sarabun PSK 18 point ตัวหนา)

ชื่อผู้เขียนคนที่ 1¹ ชื่อผู้เขียนคนที่ 2² และชื่อผู้เขียนคนที่ 3³ (ภาษาไทย)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวหนา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ

อีเมล:.....(TH Sarabun PSK 12 point)

ชื่อผู้เขียนคนที่ 1¹ ชื่อผู้เขียนคนที่ 2² และชื่อผู้เขียนคนที่ 3³ (ภาษาอังกฤษ)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวหนา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ

E-mail:(TH Sarabun PSK 12 point)

¹สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ²สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ³สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย (ภาษาไทย)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวธรรมดา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ

¹สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ²สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ³สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย (ภาษาอังกฤษ)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวธรรมดา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

บทคัดย่อ ความยาวไม่เกิน 300 คำ (TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

.....
.....
.....
.....
.....

คำสำคัญ: //กก//ขข//คค จำนวน 3-5 คำ

(TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาชิดซ้าย เคาะระหว่างคำ 2 เคาะ)

Abstract (TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

บทคัดย่อ ความยาวไม่เกิน 300 คำ (TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: //aa, //bb, //cc จำนวน 3-5 คำ

(TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาชิดซ้าย เคาะระหว่างคำ 2 เคาะ)

บทนำ (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งคำชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า1 ซม. Tab 0.5)

วัตถุประสงค์การวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

- 1.....
- 2.....
- 3.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งคำชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า1 ซม. Tab 0.5)

บททวนวรรณกรรม (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งคำชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า1 ซม. Tab 0.5)

วิธีการวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา.....
.....
.....
.....
.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม. Tab 0.5)

ผลการวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา.....
.....
.....
.....
.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม.Tab 0.5)

อภิปรายผลและสรุปผล (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

เนื้อหา.....
.....
.....
.....
.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม.Tab 0.5)

Reference (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

.....
.....
.....
.....
.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าชิดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม.Tab 0.5)

ตัวอย่าง การนำเสนอข้อมูลตารางและรูปภาพ แผนภูมิต่างๆ

ตาราง/1//ชื่อตาราง....

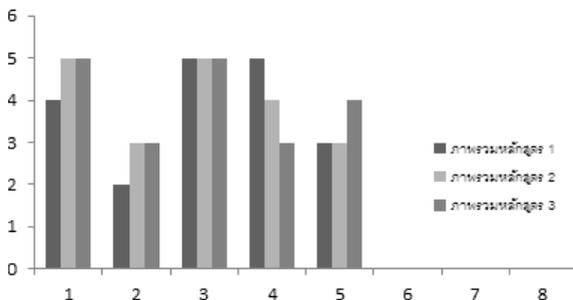
(“ตารางที่” TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย)

(ชื่อตาราง TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

x	x	x	x
x	x	x	x
x	x	x	x
x	x	x	x

ภาพที่ 2 ข้อมูล (TH SarabunPSK 14 ตัวหนา)

รูปที่/1//ชื่อรูปภาพ, แผนภูมิ

(“รูปที่” TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา กึ่งกลาง ตั้งค่าเป็น 1 คอลัมน์

(ชื่อรูปภาพ TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

(ทั้งนี้ ตาราง/รูปภาพ แผนภูมิ สามารถต่างๆ สามารถทำเป็นคอลัมน์เดียวก็ได้ ขึ้นอยู่กับขนาดและความเหมาะสม